

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ BİLİM DALI

1831 NÜFUS SAYIMINA GÖRE ESBKEŞAN
KAZASININ NÜFUS VE DEMOGRAFİK
YAPISI

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ

Ebubekir GÜLGÖNÜL
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eylül-2017
KONYA

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin	Adı Soyadı Ebubekir GÜLGÖNÜL	
	Numarası 114202051010	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Tarih / Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ
Tezin Adı	1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkean Kazasının Nüfus ve Demografik Yapısı	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan *1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkean Kazasının Nüfus ve Demografik Yapısı* başlıklı bu çalışma *13.10.2017* tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Feriye ATA		
Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ		
Yrd. Doç. Dr. Kerem SENCERLİK		

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin

Adı Soyadı Ebubekir
GÜLGÖNÜL

Numarası
114202051010

Ana Bilim / Bilim Dalı Tarih / Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tezin Adı

1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkean Kazasının Nüfus ve Demografik Yapısı

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Ebubekir Gülgönül
Öğrencinin imzası
(İmza)

ÖZET
YÜKSEK LİSANS

**1831 NÜFUS SAYIMINA GÖRE ESBKEŞAN KAZASININ NÜFUS VE
DEMOGRAFİK YAPISI**

Ebubekir GÜLGÖNÜL

**Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı**

Danışman: Yrd. Doç Dr. Mehmet YILMAZ

2017,138 Sayfa

Jüri

Prof. Dr. Ferudan ATA
Yrd Doç. Dr.Mehmet YILMAZ
Yrd.Doç. Dr. Kerim SARIÇELİK

Osmanlı vergi sisteminde farklı bir yeri olan Atçekenlik sistemi içerisinde yer alan Esbkeşan mukataasının 1831 nüfus sayımında elde edilen verilerin incelenmesi ve analizi esasına dayandırılan bu çalışma, birkaç yönüyle ele alınmıştır. Öncelikle adı geçen mukataada yer alan defterlerin transkripsiyonu yapılmıştır. Transkripsiyon sonucu elde edilen veriler kendi içerisinde sınıflandırılarak ilgili alanlarda kullanılmak üzere farklı başlıklar altında gruplandırılmıştır. Verilerin bütünlüğünden hareket edilerek mukataa içerisinde yer alan nüfusa yönelik tablo ve grafik çalışmaları yapılarak verilerin analizi ve günümüz demografik yapısı ile olan ilişkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bir diğer çalışma ise bölge nüfusunun hareket ve yönünü belirleyen siyasi ve ekonomik olayların tarihi arka planı incelenmeye çalışılarak hem tarih içerisindeki nüfus ve yerleşmelerin yapısı hem de günümüz nüfus ve yerleşmesi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bölgede yer alan yerleşmelerin insan menşei üzerinde kısmen durulmuş, sayımın yapıldığı dönemlerdeki yerleşmeler tanıtılmaya çalışılmıştır. Defterlerde yer alan yerleşmelerin günümüzdeki durumları da incelenerek bölge içerisindeki nüfusun günümüz yapısına değinilmiştir.

Yapılan bu çalışmalar neticesinde Atçekenlik Sistemi ve bu sistemin içerisinde yer alan nüfusun Celali İsyancıları gibi sorunlarla tarihi süreç içerisindeki hareketliliği incelenmiştir. Tüm demografik verilerin yorumlanması ve nüfusun farklı yönleriyle analizinin yapılması amaçlanmıştır.

Transkripsiyon sonucu nüfusun hem rakamsal verileri elde edilmiş hem de bölge içerisinde yer alan yerleşmelerin durumları, ekonomik faaliyetlerle kısmın de olsa insanın fiziksel yapısı hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bununla birlikte nüfusun tarih sürecindeki hareketi, hareketinin nedeni ve yönü tespit edilmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek yapılacak olan benzer ve daha geniş çalışmalar için bilgi niteliğinde yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Asakir-i Mansure, Atçeken,Kebir nüfus, Sağır nüfus, Hane, Celali İsyancıları

ABSTRACT

MS. THESIS

ACCORDING TO POPULATION CENSUS IN 1831 DEMOGRAPHIC STRUCTURE OF ESBKEŞAN REGION

Ebubekir GÜLGÖNÜL

THE GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCE OF SELÇUK UNIVERSITY THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE OF HISTORY

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet YILMAZ

2017,138 Pages

Jury

Prof. Dr. Ferudan ATA

Assoc. Prof. Dr. Mehmet YILMAZ

Assoc. Prof. Dr. Kerim SARIÇELİK

It is studied on Esbkeşan region's population registry books that were kept in 1831 population census. This study, based on investigation and analyze of the data obtained from 1831 census of Esbkeşan region which took place in "Atçekenlik sistem, having a distinctive place in Ottoman tax system, is tackled with several aspects. First of all, the transcription of the census books of mentioned region is completed. Result data of transcription is classified within itself and grouped as various titles to be used in related subject.

Starting from integrity of data, by the ways of trying to form a tables and graphics, directed to the population of the region, it is tried to analyze the data and identify the relationship with today's demographic structure.

In other study by trying to investigate historical background of economical and political events that define the direction and migration of region population, both structure of population and settlement throughout the history and effect of today's population and settlement are investigated.

It's partly focused on the human origins of settlements of the region and settlements that were in the time of census tried to introduce.

By investigating today's conditions of the settlements that are written in books the structure of today's population in the region is mentioned.

As a result of these studies, Atçeken system and in the course of historical sit

uation of population placed in this system with problems such as "Jelali Revolts" are investigated and comment of the all demographic various aspects are aimed.

As a result of transcription, both numeral data and the knowledge about the situation of settlements of region, even if human physical structure are gathered. Besides, the population's movement throughout the history and cause of movement and direction are defined.

The data that is gathered is put as a knowledge far the similar and more comprehensive future studies that will be done by analyzing.

Keywords: Asakir-i Mansure, Atçeken, Huge population, Small population, Home, Jelali Revolts.

ÖNSÖZ

Atçekenlik Osmanlı Devleti vergi sisteminde özel konuma sahip bir vergilendirme biçimidir. Kendine has bir statüsü bulunan bu sistem içerisine dahil edilenler, belli bir coğrafya içerisinde iskan mecburiyetini taşımaktaydılar.

1831 genel nüfus sayımında geniş bir alanı kapsayan bölgede Atçekenlik statüsüne sahip köy ve kasabalara ait nüfus defteri ayrıca tutulmuş, bu yerler “Esbkeşan ve Tevabiati” başlığı altında aynı coğrafyada yer alan diğer yerleşim yerlerinden ayrı kaydedilmiştir. Esas itibarıyla konar-göçer yapıya sahip ayrı bir vergilendirme çeşidi olarak bölgenin tarihinde önemli bir etkiye sahip olan Atçekenlik Sistemi, 1831 nüfus sayımı öncesinde ve sonrasında bölgenin sosyal, ekonomik ve demografik yapısını etkilemiştir.

Oldukça geniş coğrafyaları içine alan Atçeken Mukataası nüfus hareketinin nedenlerinin araştırılması ve Atçekenlik Sisteminin siyasi ve ekonomik olaylarla anlaşılmasına çalışılması bu konunun tez olarak araştırılmasında etkili olmuştur. Ayrıca bu coğrafyada bulunan yerleşimlerin büyük bir kısmının neden yeni olduğu, neden çok çeşitli (İran Horasan, Azerbaycan, Batı Sibirya, Kırım, Güneydoğu Anadolu, Bulgaristan vs) yerlerden gelen boy ve kabileler tarafından kurulduğu gibi sorular da konunun seçilmesinin nedenleri arasında yer almaktadır.

Çalışmaya başlarken öncelikle tezin ana kaynağı olan 1831 nüfus defterinin transkripsiyonu yapılmıştır. Veriler; yerleşim yeri, ad, eşkâl, yaş vb. şekillerde sınıflandırılmıştır. Daha sonra yaş, eşkâl, meslek gibi verilerin analizleri yapılarak mevcut yapı hakkında istatistiksel sonuçlar çıkartılmış ve bu verilerden elde edilen sonuçların tarihi arka planı, günümüz ile bağlantıları ve günümüze etkileri araştırılmıştır. Çalışma sırasında en önemli zorluk ise mahalli ağız ile yazılan isim ve lakapların transkripsiyonunda yaşanmıştır.

Bu araştırma giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Girişte, 1831 nüfus sayımına değinilmiş, Atçekenlik Sisteminin genel bir değerlendirilmesi yapılmış ve tarihi gelişmeleri ele alınmıştır. Esbkeşan coğrafyası hakkında kısa bir bilgi verilmiştir.

Birinci Bölüm’de; 1831 nüfus sayımında Esbkeşan Mukataasının kaydedildiği nüfus defterinde yer alan yerleşim yerleri hakkında bilgi verilmiş, yerlerin idari taksimat yapısına göre tasnifi yapılmış ve demografik yapısına değinilmiştir. Ayrıca defterin yapısı ve içeriği üzerinde durulmuştur.

İkinci Bölüm’de; Sayımın yapıldığı yıl (1831) elde edilen nüfus sonuçları incelenmiş, nüfusun yaş, yoğunluk, meslek ve isim vb. analizleri yapılmıştır. Nüfusun istatistiksel dağılımı tablo ve grafikler yardımıyla verilmiştir. Atçeken bölgesindeki nüfusun artış oranı ve nedenleri araştırılmıştır.

Üçüncü Bölüm’de; Esbkeşan Mukataasında yer alan coğrafya üzerinde günümüzde kurulmuş olan yerleşimler hakkında genel bilgiler verilmiş, bölgenin haritaları çizilmiş, günümüzde kullanılan lakap ve ünvanlara değinilmiştir. Ayrıca Eski Atçeken coğrafyasında kurulmuş olan yeni yerleşimlerin etnik yapıları ve demografik durumları karşılaştırılmıştır.

Tezimin hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen her aşamasında gerekli kolaylığı gösteren ve konuyla ilgili gerekli açılımı yapmamı sağlayan başta değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ Bey’e teşekkür ediyorum. Metinde yer alan bazı kelimelerin okunmasında değerli zamanlarını ayıran Prof. Dr. İzzet SAK hocama, defterlerden elde edilen bilgilerin analiz sonuçlarının grafiğe aktarılmasında yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşım ve arkadaşım Ali TEKELİ’ye, saha çalışmalarım sırasında bilgilerini büyük bir memnuniyetle paylaşan ve gerekli kişilerle faydalı mülakatlar yapmamda yardımcı olan Kolukısa Belediye Başkanlığı yapmış Hidayet EMEKLİ’ye, Gözlü Köyü Muhtarı Fethi TEKELİ’ye, ve saha çalışmalarında yardımlarını esirgemeyen ancak ismini burada zikredemeyeceğim kişilere ve değerli aileme teşekkür ediyorum.

Ebubekir GÜLGÖNÜL
KONYA-2017

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR.....	ix
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM.....	11
NÜFUS DEFTERLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE YERLEŞİM YERLERİ...11	
1.1.1831 Nüfus Defterlerinin Özellikleri.....	11
1.1.1. Defterlerin Fiziki Yapısı.....	11
1.1.2. Defterlerde İçerik.....	13
1.2. 1831 Nüfus Defterlerinde Kaydedilen Yerleşim Yerleri.....	16
1.2.1. Esbkeşan Mukataasına Bağlı Yerleşimler.....	16
1.2.2. Defterlerde Yer Alan Kazalar ve İdari Sınırları.....	20
1.2.3. 1831 İdari Sınırları.....	21
1.2.4. Yerleşmelerin Etnik Yapısı.....	23
1.3. Turgut Kazasına Bağlı Yerleşimler.....	24
1.3.1. Turgut.....	25
1.3.2. Gözlü Köyü.....	26
1.3.3. Çakırlar Köyü.....	26
1.3.4. Kolukısa Köyü.....	27
1.3.5. Kozanlı Köyü.....	27
1.3.6. Kuluköy.....	27
1.3.7. İnevi Köyü.....	28
1.3.8. İnsuyu Köyü.....	28
1.3.9. Süleyman Hacı.....	29
1.4. Eski Kazasına Bağlı Yerleşimler.....	29
1.4.1. Muratça.....	29
1.4.2. Obruk.....	30
1.4.3. Gubbiye.....	31
1.5. Divle Kazasına Bağlı Yerleşimler.....	31
1.5.1. Divle.....	31

1.5.2. Başılmışlı (Başlamışlı) Köyü.....	32
1.5.3.Kureyş-i Kebir Köyü.....	32
1.5.4. Kıramanlı Köyü.....	32
1.5.5. Çat Köyü.....	32
1.5.6. Berendi Köyü.....	33
1.5.7. Kureyş-i Sağır Köyü.....	33
1.5.8. Akçaşehir Köyü.....	33
1.6. Türkmenan-ı Bozulus'a Tabi Olanlar	33
1.6.1. Atlantı Köyü.....	34
1.6.2. Akgöl Köyü.....	35
1.6.3. Cemaat-ı Azadin.....	35
1.6.4. Piribeyli (Pirbegli) Köyü.....	35
1.6.5. Kalekli? Köyü.....	36
1.6.6. Küçük Hasan Çiftliği.....	36
1.6.7. Çeltik Köyü.....	36
1.6.8. Hamza Hacılı Köyü.....	37
1.6.9. Polathisarı.....	37
II. BÖLÜM.....	38
1831 SAYIMINDA KÖY ve KASABALARIN NÜFUSLARI ve İSTATİSTİKLER...38	
2.1. Nüfus Sayımı Yapılan Yerleşimlerin Genel Özellikleri ve Düzeltmeler	38
2.1.1. Düzeltilmiş Şekliyle 1831 Esbkeşan Köylerinin Nüfusları.....	39
2.2. Nüfusun Yaş Özellikleri.....	41
2.2.1. Esbkeşan Mukataası Genel Yaş Özellikleri.....	41
2.2.2. Köy ve Kasabaların Yaş Grupları Çizelgeleri ve Grafikleri.....	43
2.3. Nüfus Yoğunluğunun İstatistiksel Dağılımları.....	48
2.3.1. Aritmetik Nüfus Yoğunluğu.....	49
2.3.2. Tarımsal Nüfus Yoğunluğu.....	50
2.3.3 Fیزیyolojik Nüfus Yoğunluğu.....	51
2.4. Nüfusun Mesleki Analizleri.....	51
2.4.1. Esbkeşan Mukataasında Asakir-i Mansure Nüfusu.....	57
2.5.. Esbkeşan Mukataasında Nüfusun Artış Oranı.....	58
2.6. İsim Analizi.....	60

2.6.1. Eşkal ve Lakap Analizi.....	64
2.7. Defterlerde Yer Alan Hanelerin Özellikleri.....	69
2.7.1. Birden Fazla Evlilik Oranı.....	70
ÜÇÜNCÜ BÜLÜM.....	71
1831 NÜFUS SAYIMI SONUÇLARININ GÜNÜMÜZLE İLİŞKİSİ.....	71
3.1. Defterlerde Yer Alan Lakaplar	71
3.1.1. Esbkeşan Mukataasında Kullanılan Lakaplar.....	74
3.2. Esbkeşan Mukataası Etnik Yapısı.....	75
3.3. Esbkeşan Mukataasına Yapılan Yerleşimler.....	75
3.3.1. Yerleşimlerin Nedenleri.....	76
3.4. 1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkeşan Yolları ve Haritası.....	79
3.5. Günümüz Nüfusunun 1831 Defterlerine Göre Karşılaştırılması.....	84
3.5.1. Cihanbeyli (Altınekin) Sahası.....	86
3.5.2. Yunak (Çeltik) Sahası.....	88
3.5.3. Atçeken Kazalarında Nüfus Artışı.....	89
SONUÇ	91
KAYNAKLAR.....	93
EK 1 TRASKRİPSİYON METİN.....	96
EK 2.....	119
ÖZGEÇMİŞ.....	126

KISALTMALAR

Bkz (bkz)	: bakınız
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C	: Cilt
çev.	: çeviren
DTCFD	: Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
haz.	: hazırlayan
MAD.	: Maliyeden Müdevver Defterler
NR. (nr.)	: Numara
NFS.d.	: Nüfus Defteri
S.	: Sayı
s.	: sayfa
vd.	: ve devamı
vb.	: ve benzeri
VAD.	: Vakıf Defteri

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılın başlarında aldığı yenilgilerden ve yaşadığı ağır toprak kayıplarından sonra II. Mahmut, devletin bir takım ihtiyaçlarını karşılamak üzere nüfus sayımları yaptırmıştır. Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından ve ilk nüfus sayımı denemesinden hemen sonra, Osmanlı Devleti 1830'da, bütün ülkede genel bir sayım yapılmasını kararlaştırmıştır.¹

Osmanlı Devleti'nde 1831 nüfus sayımından önce de nüfusun tespitine yönelik kayıtlar tutulmuştur. Osmanlı Devleti en başından beri nüfusun sayılmasına büyük önem göstermiş, tahrir yazımını devletin önemli bir görevi olarak görmüştür. Sayımların otuz yılda bir yapılması kanunlaştırılmıştır.²

Nüfusun doğrudan tespitinin yapıldığı nüfus sayımlarından önce yapılan tahrir kayıtları, günümüz modern nüfus sayımları şeklinde olmayıp nüfusun ekonomik yapısını tespit ederek vergilendirme yapma esasına dayandırılmıştır.³ Tahrir kayıtları doğrudan nüfusu belirlemek için yapılmış çalışmalar değildir, ancak sonuç olarak nüfusa dair birtakım bilgiler elde edilebilmektedir.

Osmanlı Devleti kuruluş yıllarından itibaren tutmuş olduğu tahrir kayıtları ile vergi, toprak miktarı ve insan sayısı hakkındaki bilgileri sürekli güncellemiştir.⁴ Başlangıçta Osmanlı sayımlarının ardındaki asıl varlık nedeni İmparatorluk'taki toplam nüfusun ya da toplumsal etnik bileşime ilişkin ayrıntıların doğru olarak kaydını yapmak gibi bir istekten ibaret değildi. Geleneksel Osmanlı tahrirleri vergi gibi bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilen araştırmalardır. Nüfusun doğrudan tespitine yönelik “*modern anlamda 1831 nüfus sayımı Rumeli’de ve Anadolu’da toprak yazımı vesilesiyle olmayarak yapılan ilk nüfus sayımıdır.*”⁵

¹ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997, s.45.

² Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.6.

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2014, s.102.

⁴ Hasan Basri Karadeniz, *Atçeken Oymakları (1500-1642)*, (Basılmamış Doktora Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 1995, s.2.

⁵ Kemal H. Karpat, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri*, (Çev. Bahar Tırnakçı), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2003, s.56.

Dağılmakta olan İmparatorluğu kurtarmak için devletin birçok kurumunda geniş ölçüde ıslahatlar yapılmak istenmiştir. 1831 nüfus sayımları bu geniş çaplı ıslahatların yapılabilmesi için gerekli bir ön çalışmadır. Bu nüfus sayımında Osmanlı Devleti tarafından yeni vergi kaynakları araştırılmak istenmiştir. Osmanlı Devleti yeniliklerin önünde en büyük engel olarak gördüğü Yeniçeri Ocağı'nı ortadan kaldırıp, devlet otoritesini tekrar sağlamaya başlayınca, bir dizi çalışmalara ve reformlara başlamıştır.⁶ Ancak reformlar öncesi devlet için en önemli sorunlarından birisi de nüfusun sayısı ve yapısının net olmamasıdır. Temelde iki hedef üzerine yoğunlaşmış olan 1831 nüfus sayımı, vergi ve askerlik meselesini halletmek niyetiyle yapılmıştır. Vergi tespiti daha önceki tahrirlerde de güdülen bir hedeftir. Ancak II. Mahmut döneminde yapılan bu sayım, vergi hedefinin yanında ilk kez askeri amacın da olduğu bir sayımdır.⁷ Bu sebeple 1831 nüfus sayımında yalnızca erkekler sayılmıştır. Askeri amacın dışında Osmanlı Devleti'nin yapmış olduğu resmi açıklamaya göre vergi eşitsizliğinin giderilmesi de amaçlanmıştı. Bu vergi eşitsizliği, mal değerlerinde meydana gelen değişim, eski arazi senetlerinin hala kullanılıyor olması ve derbentçiliğin kaldırılması ile oluşan vergilendirme boşluğu gibi nedenlerden kaynaklanmıştır.⁸

Devletin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik sıkıntılar sonucu, birçok alanda olduğu gibi vergi sisteminde de bozulmalar olmuş ve devletin vergilendirme konusunda kayıtlarının yetersiz olduğu anlaşılmıştır. Nüfus sayımının yapıldığı 1831 senesine bakıldığında “*derbentçiliğin kaldırıldığı köy ve kasaba ahalisinin vergilerinin başkalarına yüklenildiği, harplerin bittiği ve devletin artık düzenli bir sisteme geçmek çabasında olduğu görülmektedir.*”⁹ Yukarıda bahsedilen nedenler, devletin nüfus sayımlarıyla vergi mükellefiyetini düzenleme çabasının bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

XIX. yüzyılın başlarında, imparatorluğu dağılmaktan kurtarma çabalarıyla birlikte nüfus, arazi ve mal-mülk sayımı yeniden önem kazanmaya başlamıştır. Osmanlı

⁶ Çadircı, *Anadolu Kentleri*, s.53-54.

⁷Hüseyin Arslan, *Osmanlı'da Nüfus Hareketleri, (XVI. yüzyıl) Yönetim Nüfus Göçler İskanlar Sürgünler*, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2001, s.91.

⁸ Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara 1997, s.58.

⁹ Karpaz, *Osmanlı Nüfusu*, s.10-11.

Devleti, daha sistemli bir yapıya kavuşmak için başlattığı bir dizi reformların ilk adımlarından birisi de nüfus sayımları olmuştur.

XIX. yüzyılın getirdiği yeni düşünceler, yeni bir araştırma tarzını gerekli kılmıştır. Dönemin mevcut ihtiyaçları ve çağın getirdiği yenilikler sonucu, 1831 yılında yapılmaya başlanan sayımda, Osmanlı yönetiminin asıl amacı, Müslüman olmayanlara şahsi vergi uygulaması getirmek ve daha önce de işaret edildiği üzere yetişkin Müslüman erkekleri orduya almak üzere nicel bir temel oluşturmaktır.¹⁰

1831 nüfus sayımı Osmanlı İmparatorluğu için ilk nüfus yoklaması olarak kabul edilmekle beraber, daha önce başlamış, ancak Rus harbinden dolayı bitirilememiş bir sayım daha vardır. Çünkü II. Mahmut devrinde ilk nüfus sayımı teşebbüsü Vak'a-yı Hayriye, yani Yeniçeri Ocağının kaldırılması ile Ruslara karşı harbe girilen yıllarda olmuştur (1826-1828). Ancak başlatılmış olan bu nüfus sayımı Rus Harbi'nin ağır şartları altında bitirilememiştir.¹¹ Daha önce başlatılmış fakat bitirilememiş olan bu sayımın tecrübesi ile 1831 yılındaki sayım daha sağlıklı bir şekilde yapılmıştır. Nüfus defterlerinin tutulmasında ve kayıtların belli bir standartta uygulanmasında etkili olmuştur.¹² Bu ilk sayım 1831 sayımının ön tecrübesi olduğu gibi kendisinden sonraki sayımlar için de bir ön veri niteliği taşımaktadır.

1831 nüfus sayımında Esbkeşan Mukataası defterinde kebir (büyük) ve sağır (küçük) olmak üzere toplam 5435 kişi sayılmış olup bunlardan 45 tanesi Asakir-i Mansure¹³ olarak kaydedilmiştir.¹⁴ Sayımlarda yer alan Asakir-i Mansure'nin hangi vasıflara sahip kişiler arasından seçildiğine dair bir bilgi veya genel bir standart belirlenememiştir. Özellikle askere alınanların yaşları kaydedilmemiştir.¹⁵ Ancak

¹⁰ Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, s.46.

¹¹ Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.8.

¹² Esbkeşan Mukataasına tabi nüfus defterlerin günümüz harflerine çevrilmiş haliyle verildiği 'Defterlerin yapısı' adlı başlık incelendiğinde belli bir standart olduğu görülecektir.

¹³ 1826 tarihinde II. Mahmut tarafından kaldırılan Yeniçeri Ordusu'nun yerine kurulan ordunun adıdır.

¹⁴BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

¹⁵ Adı geçen defterlerin Ek 2 bölümünde verilen transkripsiyon metinleri incelendiğinde askere alınanlar, talebeler ve yerleşim yerlerinin dışında bulunanların yaşının kaydedilmediği görülür.

Asakir-i Mansure'ye seçileceklerin daha önce çeşitli askeri birimlerde görev yapmış olmaları tercih nedeni olmuştur.¹⁶

Atçeken statüsüne sahip köy ve kasabaların vergilendirilmesini yapabilmek için bu statüye sahip olanlar için ayrı bir defter tutulmuştur. Atçeken köy ve kasabaları tespit edilerek nüfus sayımı yapılmıştır. Bu nüfusun kendi içerisindeki toplamı, verilerin basit bir analizi diyebileceğimiz bir tablo, defterin hemen başında çıkarılmıştır.¹⁷ Köylerin hangi kazaya bağlı olduğu hangi köyde ne kadar Asakir-i Mansure olduğu kaydedilmiştir. Atçeken Mukataasının bu dönemdeki nüfusunun tespitinden sonra, nüfusta meydana gelen hareketlilik, özellikle bu bölge için doğal nüfus artışının dışında farklı nedenlere bağlı olarak da artış olduğunu göstermektedir. Zorunlu iskan, iç göçler ve konar-göçer toplulukların yerleştirilmesi gibi farklı sebeplere bağlı olarak nüfus artmıştır.

Mukataanın geneli incelendiğinde iskan ettirilen aşiretlerle beraber yerli olarak kabul edebileceğimiz unsurlar da bulunmaktadır. Ancak özellikle Turgut kazasına sonradan iskân ettirilen Bozulus Türkmenlerine bağlı bazı oymakların Atçeken köylerine yerleştikleri görülmektedir.¹⁸ Geçen zaman sürecinde, başka yerlerden gelip yerleşenler olmuş ancak genellikle asıl kitleyi oluşturan unsurlar Türkmenler olmuştur. Bölgeye yerleştirilen bu Türkmenler halen bölgede bulunan köy ve kasabalar ile Yunak, Çeltik, Akşehir gibi ilçe merkezlerinde ikamet etmektedirler.¹⁹

Bölgenin nüfus defteri incelendiğinde Turgut, Eskil, Divle gibi kazaların statülerinde “*Esbkeşan*” tanımının yapıldığı görülmektedir.²⁰ Esbkeşan sistemi, at yetiştiriciliği üzerinden farklı bir vergilendirme sistemidir. Bu yönüyle bölgenin demografik yapısı incelenirken Esbkeşan (Atçeken) tanımı ve statüsü önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

İyi cins at yetiştiriciliği üzerine dayalı olan ‘Atçekenlik’ bir ulus, boy, kabile veya aşireti değil bir statüyü tanımlamaktadır. Atçeken adının anlamı ise iyi cins atlar

¹⁶Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.1-8.

¹⁷BOA, NFS.d, nr.3390, s.1.

¹⁸ Yusuf Halaçoğlu, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2014, s.164.

¹⁹Ahmet Kazım Ürün, *Geçmişten Günümüze Yunak*, Aybil Yayınları, Konya 2005, s.32-40.

²⁰BOA. NFS.d, nr.3390 no'lu Nüfus Defteri

yetiştiren ve bu tür atların neslini korumak amacıyla bunları çiftleştiren uzman şahıslara verilen isimdir.²¹ Konya bölgesinde yaşayan ve hizmetleri karşılığında önemli muafiyetlere sahip olan değişik boy ve ailelere mensup konar-göçer toplulukları muhtevi bir üst kimliktir. Bundan başka, Osmanlı devlet teşkilatı içinde Atçekenlik, hazırlanan kanunnamelerde hukuki çerçeve içine alınarak sistemi belirlenmiş idari, mali ve siyasi bir kavramdır.²²

Atçeken oymaklarının yerleştirildikleri sahalara bakılacak olursa, buraların genellikle tarıma çok da elverişli olmayan büyük akarsuların bulunmadığı, mevsimin kurak geçtiği bozkır sahalardır olduğu görülür. Bölge, kuzey-güney doğrultusunda Ankara'dan başlayıp Karaman'a kadar uzanan geniş düzlükleri kapsamaktadır. Doğu-batı yönünde ise, Afyon'un doğusundan başlayıp Aksaray'a kadar uzanan yarı kurak sahaları içine alır. Ancak Akgöl civarı ile İnsuyu ve Divle Kazası gibi yerlerde akarsu ve göllerin suladığı yeşil alanlar da bulunmaktadır.

Konya ile arasında herhangi bir doğal sınır bulunmayan Cihanbeyli-Altınekin ve Eski bölgesi tarihi süreç içerisinde Konya ile beraber siyasi güçlerce el değişirmiştir. Karamanoğulları Beyliği'nden sonra Osmanlı Devleti hakimiyetine giren bölge Esbkeşan mukataasının diğer unsurlarıyla birlikte bölgeye gelen Türklerin yerleşim sahası olmaya devam etmiştir.

1831 nüfus sayımında yer alan veriler incelenirken, bölgenin demografik yapısını meydana getiren unsurların tarihi arka planını meydana getiren bir takım olayların, nüfusun hareketini etkilediği görülmektedir. Bu hareketlilik bölgenin yapısı açısından Selçuklu Devleti dönemine tekabül eden 1. ve 2. Orta Asya göç dalgaları ile başladığı bilinmektedir.²³

Türklerin Anadolu'yu fethetmesinden sonraki süreç içinde sürekli savaşlara, en azından büyük orduların hareketlerine sahne olan Esbkeşan bölgesinde sürekli bir hareketlilik hakim olmuştur. Anadolu'yu yurt tutan ilk Türk boylarının gönüllü iskânından sonra XIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yine siyasi olayların cereyan

²¹ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.36.

²² Hasan Basri Karadeniz, "Atçekenler ve Kulu", *Aidiyet Göç ve Tarımın şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri*(19-21 Ekim 2012), Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2013, s.65.

²³ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye Siyasi Tarihi Alparslan'dan Osman Gazi'ye (1071-1328)*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1998, s. 5-21.

ettiği bir saha olmuştur.²⁴ Bu sürekli hareketlilik Türkiye’de siyasi nizamın bozulmasına ve buhranların devamına sebep olmuştur. “İlk yerleşme ve kısmi huzur ortamından sonra Moğollar Selçuklu devletine el koymuş, tahakkümleri arttıkça huzursuzluk ve kargaşa birbirini takip etmiştir. Moğollar, özellikle 1278, 1280 ve 1286 yıllarında Konya bölgesinde büyük tahribat yapmışlardır.”²⁵

Geniş bir alanı içine alan ve daha sonra Esbkeşan oymaklarının yerleşim sahası olacak olan bölge, XIII. asrın ortalarından itibaren Moğol ve Türkmenlerin hakimiyet mücadelesine sahne olduktan sonra, “yine XIV. yüzyıldan XV. yüzyıl sonuna kadar Osmanlı-Karamanoğlu arasındaki çekişme ve savaşlardan dolayı Cihanbeyli’nin de içinde bulunduğu bu bölge tehlike anında rahatlıkla terk edilebilecek ve konar-göçerlerin barınabileceği bir saha olmuştur. Osmanlının bu bölgeye kesin olarak hâkim olmasının ardından bu konar-göçerlere iyi at yetiştirdikleri için ‘Atçekenlik’ statüsü verilmiştir”.²⁶

Karaman-Osmanlı mücadeleleri,²⁷ XVI. yüzyılın sonundan XVII. yüzyılın ortalarına kadar devam eden Celali İsyanları²⁸ Atçeken Mukataasında demografik yapıyı belirleyen ana unsurlar olmuşlardır. XVIII. yüzyıldan itibaren Celali İsyanları sonucu boş kalan bu bölgeye doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen aşiretlerin yerleşmesi nüfusun yoğunluğu ve yapısını etkileyen bir diğer faktör olmuştur.

Konya ve civarının dört asırlık tarihinde önce Selçuklular (1097-1308), sonra da Karamanoğulları’nın (1327-1476) tarihleri arasında başşehir olması, onu her iki devletin güçlü olduğu zamanlarda cazibe merkezi yapmış, insanları kendinde toplamış, birçok sanat eseri yapılmış ve Anadolu’da merkezi bir konuma yükselmiştir.

Zikredilen devletlerin güçsüz olduğu dönemlerde ise Konya ve civarı, çok sayıda muhasara görmüş, tahrip edilmiş ve zapt edilip yağmalanmıştır. Bu saldırılarda en büyük darbeyi ise herhangi bir savunması bulunmayan Atçeken toplulukların büyük oranda yaşadığı uçsuz bucaksız sahra halkı almıştır. Her saldırıda mallarını, mülklerini

²⁴Karadeniz, *İlk Nüfus Sayımı*, s.28.

²⁵ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, s.447.

²⁶Hasan Basri Karadeniz, “Atçeken Oymaklarının Yurtlarında Yer Adları”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S. 108, İstanbul 1997, s.116-117.

²⁷ Erdoğan Merçil, *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997, s.303-307.

²⁸Mustafa Akdağ, “Celali İsyanlarında Büyük Kaçgunluk”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C. II, S. 2 Ankara 1964, s.42.

hatta canlarını kaybetmişlerdir. Nitekim uzun süren bu hücumlardan olsa gerek, XVI. yüzyılın başlarında tarihi kayıtlarda Konya sahrası diye zikredilen bölgede yerleşik hayat yok denecek kadar azdır. Bununla birlikte Atçeken sistemi içinde yer alan, Karamanoğulları'nın tabii müttefiki olan ve konargöçer olmaları sebebiyle sıkıştırıldıklarında rahatlıkla Toroslara sığınan Turgut, Bayburt, Kosun vs. aşiretleri Konya sahrasını kendilerine yurt tutmuşlardır.²⁹

XV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı Devleti, Karaman ülkesine tamamen sahip olduktan sonra,³⁰ Osmanlı'ya dahil edilen her yeni ülkede olduğu gibi derhal devrin kendine göre mütehasısları vasıtasıyla tetkikler yaptırılmış; bölgenin iktisadi, siyasî durumu incelenerek;³¹ *ona göre devletin yöreye ilk adımı kabul edilen kanunnameler tertip edilmiştir. Bundan sonra en azından bölge halkının yarısını teşkil eden "Aşiret" faktörünü dikkate alarak "Atçekenlik" adını verdikleri bir sistem geliştirilmiştir.*³² Bu tarihten sonra yeni sistem tesis edilen Atçeken köylerinin sayısında önemli bir artış olmuştur. XVI. yüzyılın sonlarına doğru ekonomik ve sosyal alanlarda bölge halkı önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Osmanlının iskan politikası ve bölgenin yerleşime uygun olmasından dolayı gelip yerleşenler sonucu Esbkeşan mukataasında nüfus hayli yükselmiştir. Osmanlının bölgeye hakim olduğu erken zamanlarda Atçekenlerin nüfus artışı memleket genelinin de çok üzerinde gerçekleşmiştir. Bu hızlı nüfus artışı Anadolu birliğinin Osmanlılar tarafından tesis edilmesi sonucu gelen huzurlu ortam ve refah seviyesinin yükselmesinden kaynaklanmaktadır.³³ Böyle bir nüfus artışı XIX. yüzyılın ortalarında da savaşların azalması, salgın hastalıkların kontrol altına alınması vb nedenlere bağlı olarak³⁴ da arttığı gözlenmiştir.

²⁹Hasan Basri Karadeniz, *Atçeken Oymaklar*, s.28.

³⁰Merçil, *Türk Devletleri*, s.337.

³¹Şinasi Altındağ, "Osmanlı İmparatorluğu Vergi Sistemi Hakkında Kısa Bir Araştırma", *DTCFD*, C.V, S. 2, Ankara 1947, s.191.

³² Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.37.

³³ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.177.

³⁴ Justin McCarthy, *Müslümanlar ve Azınlıklar, Osmanlı İmparatorluğunda Nüfus ve İmparatorluğun Sonu*, (çev. Bilge Umar), İnkılâp Kitapevi, İstanbul 1998, s.2.

XVI. yüzyıl sonlarına doğru başlayan Celali İsyancıları sonucu bölgedeki nüfus önemli ölçüde azalmıştır. XVI asır sonlarında başlayan ve özellikle Anadolu'yu kasıp kavuran Celali İsyancıları etkisini en fazla korumasız Konya ovası köylerine yerleşmiş olan Atçekenler üzerinde göstermiştir. Öyle ki bu hadiselerin üzerinden otuz yıl geçmesine rağmen evvelce Atçekenlerin sakin oldukları köyler, ya terk edilmiş durumda ya da 3-5 kişi barındırır konuma gelmiştir. Nitekim, Atçekenlerin 1591 yılında kendi yurtlarında ve Atçeken kazalarında yerleştikleri köy sayısı 481 iken bu rakam 1642'de 133'e düşmüştür.³⁵

Atçeken bölgesinde Osmanlı hakimiyetinin başlamasıyla hızlı nüfus artışı olmuş ancak Celali İsyancılarının tahribatı başlayınca tüm Anadolu'da olduğu gibi Esbkeşan Mukataasının nüfusunda da ciddi bir azalma gözlenmiştir.³⁶ Atçekenlerin nüfusları, XVIII. yüzyıl ortalarında XVI. yüzyıl sonlarına oranla hemen hemen 1/6'ya düşmüş; tespit edebildiğimiz kadarı ile zikrolunan asırda dışa göçlerin devam etmesi sonucu daha da azalmıştır. Bu sebeple XVIII. yüzyılda Valide Sultan tasarrufunda olan Atçeken Mukataası'nın gelirleri de bu doğrultuda azalmıştır. Bu durumu engellemek için 1754-1767 yılları arasında birbiri ardına hatt-ı hümayunlar yayınlanmıştır. Buna göre yurdlarını terk eden Atçekenler tekrar eski topraklarına geri döndürülmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla XVII. asırda olduğu gibi bu asırda da (XVIII. asır) Atçekenlerin yurtlarını terk etmelerine müsaade edilmemiştir.³⁷

XVI. yüzyılın sonlarına kadar Atçekenlerin yerleştikleri bölgede artan nüfusa bağlı olarak at yetiştiriciliği üzerine kurulmuş olan mukataada tarımın da önemli oranda yapılmaya başlandığı görülmektedir. Bundan sonra meydana gelen Celali ayaklanmaları bölgedeki Atçeken Oymaklarını dağıtmış, çok sayıda Atçeken köyü harabeye dönmüştür. Bölge metruk hale gelmiş ıssızlaşmıştır. Celali İsyancıları sonucu bozulan siyasi nizam ortamında kazaların sınırlarında sosyolojik, ekonomik ve siyasi gelişmelere bağlı olarak önemli değişimler meydana gelmiş zaman içerisinde birçok kaza ve nahiye, yer ve isim değişikliğine uğramıştır. O gün için bölgenin idari ve ekonomik açıdan önemli olan bazı yerleşmeleri zaman içerisinde önemini kaybederken

³⁵ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.167.

³⁶ BOA, NFS.d, nr.3390, s.1.

³⁷ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.52.

insanların sığınmış olduğu bazı yerler de nüfusun artışına bağlı olarak önem kazanmıştır.

Daha sonra buralara Canbekli, Rişvan, gibi aşiretler gelip yerleşmişlerdir.³⁸ Bugün Atçeken oymaklarının yurt tuttuğu bu bölgelerde Divle Bölgesi hariç, bahsi geçen bu aşiretlere ait köy ve kasabalar bulunmaktadır. Özellikle Cumhuriyetle birlikte yapılan yeni düzenlemeler nüfusun hareket yönünü belirlemiş, yeni yol güzergâhlarının belirlenmesi ve yapımı bu değişmelere etki etmiştir.

Her geçen gün daha çok yerleşik hayata ve dolayısıyla tarıma adapte olan Atçeken tairesi birçok kez yurtlarını terk ederek başka bölgelere yerleşmişlerdir. Atçekenlerin geri getirilmesi ve yükümlü oldukları Atçekenlik sistemi içinde yükümlülüklerini yerine getirmeleri hususunda Osmanlı Devleti önemli çabalar göstermiştir.

Atçeken oymaklarının değişen ekonomik şartları, Osmanlı Devletinin vergi sistemindeki uygulamaları ve özellikle vergi memurlarının haksız uygulamaları³⁹ Atçekenlik statüsünün kaldırılmak istenmesine neden olmuştur. Atçekenlik bazen gönüllü olarak bazen de devletin cebri ile birkaç kez kaldırılıp yeniden ihdas edilmiştir.

Atçekenliğin kesin olarak ne zaman kaldırıldığına dair net bir bilgi şimdilik mevcut değildir. Ancak bu sistemin birkaç kez kaldırılıp yeniden ihdas edildiğine dair bilgiler bulunmaktadır. Atçekenlik statüsünün 1716 yılında kaldırıldığına dair belgeler mevcuttur.⁴⁰ Ancak bundan sonra yeniden ihdas edildiği belli olan Atçekenlik'in kaldırıldığına dair kayıt 33 Şubat 1211/29 Şubat 1797 tarihli olup, Atçeken mukataası ile ilgilidir.⁴¹

Atçekenler Celali İsyancıları sonrası gelen huzur dönemi ile her geçen gün toprağa daha çok bağlanmışlar ve nihayetinde kendi yurtları olan mezralarda önceleri az olan zirai faaliyetlerini giderek arttırmışlardır. Atçekenlik statüsü gereği sahip oldukları

³⁸Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı Destanları*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1992, s.121.

³⁹ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.67.

⁴⁰İzzet Sak, *47 Numaralı Konya Şeriyeye Sicili (1128-1129/1716-1717)*, Tablet Yayınevi, Konya 2006, s.660.

⁴¹ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.132.

haklarının ellerinden alınmasına karşı direnmişler ve bunda da belli bir süre başarılı olmuşlardır.

Bununla birlikte Atçekenlik statüsüne Tanzimat Dönemi düzenlemeleri ile son verildiği kanaatini taşımaktayız. Çünkü 1868 yılında Atçeken ismi bir idari terim olarak Konya vilayetinin on kazasından birinin adı olarak kullanılmıştır.⁴²

Bu çalışmamızda, yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız Atçeken köy ve kasabalarının demografik yapısına etki eden nüfus hareketinin nedenleri incelenerek 1831 nüfus sayımının grafik ve tablolar yardımıyla sonuçları ele alınacaktır. Adı geçen nüfus sayımının sayısal verileri kısaca yorumlanıp, sayımın yapıldığı dönemin nüfusu ve yerleşim yerlerinin günümüzle olan ilişkisi değerlendirilecektir.

⁴² Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.58.

I. BÖLÜM

1831 NÜFUS DEFTERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ ve YERLEŞİM YERLERİ

1.1. 1831 Nüfus Defterlerinin Özellikleri

1831 Nüfus sayımı dönemin şartları çerçevesinde değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nde tamamlanmış ilk nüfus sayımıdır.⁴³ Bu ilk nüfus defterlerindeki verilerin bazı nedenlerden dolayı net olmadığı yönünde bir takım tereddütler bulunmaktadır. Sayımlarda asıl amaç askeri nüfusun ve vergi mükellefiyetinin tespiti iken sayıma tabi tutulan halk, meselenin mahiyetini kavrayamamış ve maalesef hükümetin bu ciddi teşebbüsü, halk tarafından tereddütle karşılanmıştır. “*Nüfus adedine göre her eyalet, liva ve kazaya hükümetin teklifler yükleyeceği şayiisi ortaya çıkmış ve halk tarafından çok yerlerde nüfus adedi daha az miktarda gösterilmek istenmiştir.*”⁴⁴ Böyle bir durumun Esbkeşan mukataası nüfus defterleri için mevcut olup olmadığı kesin olarak bilinmemekle birlikte dikkate değer bir tespit olarak bakılmalıdır.

Osmanlı Devleti sayımı gizli tutmuş, yaklaşık 85 yüksek düzey memuru ve bunların hizmetlerine verilen çok sayıda katiple birlikte sahaya göndermiştir. Bu sayıda yüksek düzey memur ve çok katibin olması devletin 1831 sayımına gereken önemi verdiğini göstermektedir.⁴⁵ Bununla birlikte verilerin ve bilgilerin sistematüğinde ve kayıtların belli bir standart ölçüsünde tutulması yönüyle bazı eksiklikler olmakla beraber,⁴⁶ 1826-1828 yılları arasında gerçekleştirilen nüfus sayımı denemelerinin⁴⁷ tecrübesiyle de belli bir düzen dâhilinde 1831 nüfus sayımı yapılmış ve tamamlanmıştır.

1.1.1. Defterlerin Fiziki Yapısı

Defterlerin tamamı belli bir format dahilinde oluşturulmuş ve kayıtlar tutulmuştur. Daha sonra yapılan nüfus sayımlarına bir örnek teşkil eden 1831 sayımları bazı yönlerden eksik olduğu görülmekle birlikte genel olarak dönemin koşulları çerçevesinde başarılı kabul edilmektedir.

⁴³ Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.10.

⁴⁴ Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.9.

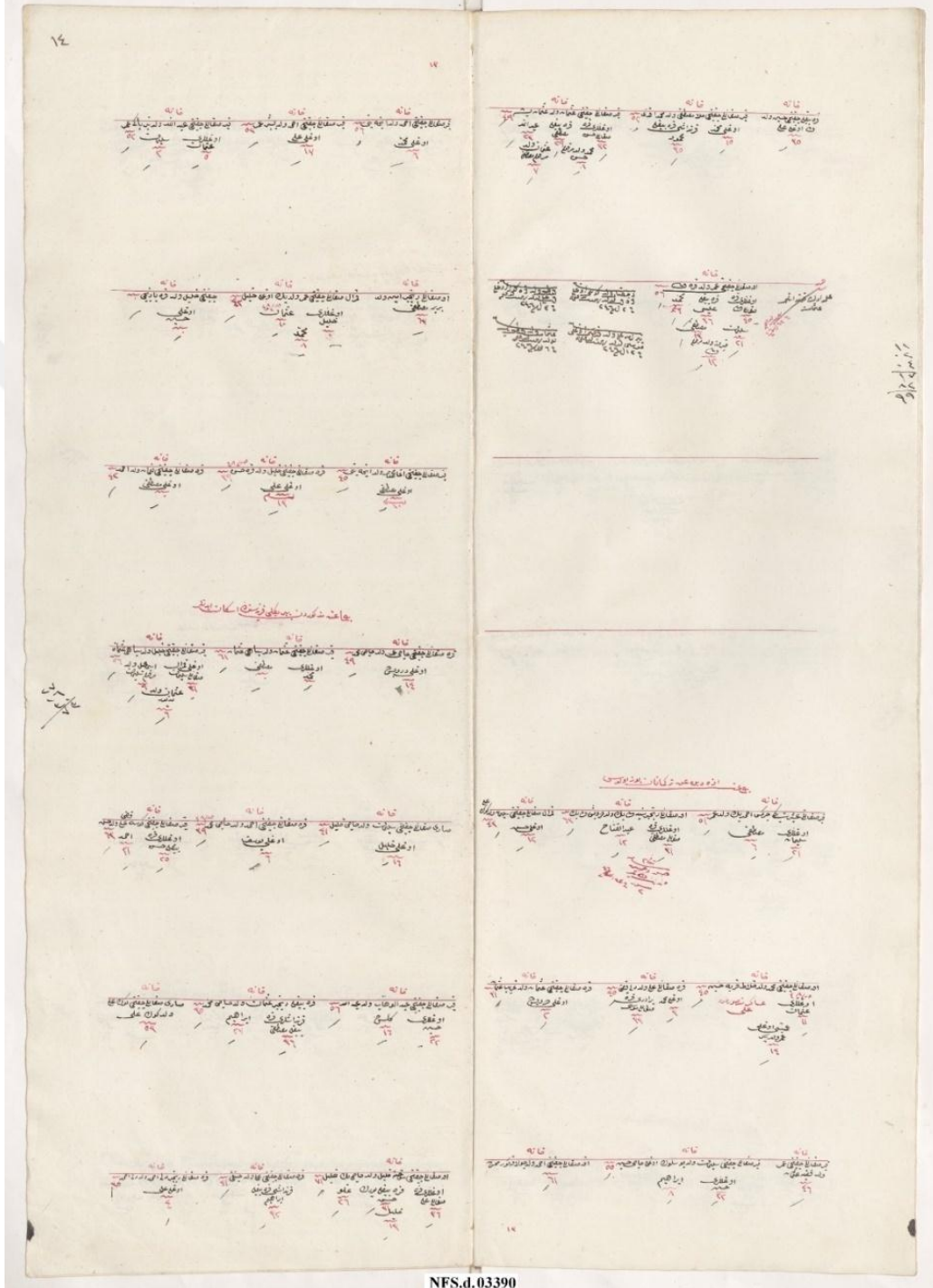
⁴⁵ Kemal H. Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, İstanbul 2003, s.21.

⁴⁶NFS.d, nr.3390, s.1-51.

⁴⁷Karal, *İlk Nüfus Sayım*, s.8.

Birkaç farklı katip tarafından kaydedildiği anlaşılan defterlerin genel kayıt tekniği aynıdır. Defterlerin fiziki yapısı kısaca aşağıdaki (Belge 1) de görüldüğü üzere şu şekildedir:

Belge I: 1831 Nüfus sayımında tutulan defterden bir örnek.

NFS.d.03390

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390 nolu defter

Her bir sayfa ortadan ikiye bölünmüş ve her bir bölüm kendi içerisinde katip tarafından çizildiği anlaşılan 7 bölüme ayrılmıştır. Bölümler arası mesafenin mümkün olduğu kadar eşit tutulmasına dikkat edilmiştir. Her bir çizginin üzerine 3'er hane yazılmıştır. Ancak hanelerdeki fertlerin kalabalık ve az olmasına göre bazen bu sayının 2'ye düştüğü bazen de 4'e, istisnai olarak da beş'e çıktığı sayfalar olmuştur. Hanelerin toplamından meydana gelen yerleşim yerlerini birbirinden ayırmak için genellikle bir çizgi boş bırakılmıştır. Defterlerde kırmızı ve siyah olmak üzere 2 renk mürekkep kullanılmıştır. Yerleşim yerlerinin adları, bölümleri birbirinden ayıran çizgiler, 'hane' ibareleri ile 'Asakir-i Mansureden', hane 'diyar-ı aherde' veya 'talebe' gibi özel ibareler kırmızı yazıyla; şahıs, isim, eşkal ve diğer bilgiler siyah mürekkep ile yazılmıştır.

Katip rika hattı ile kayıt düşmüştür. Defterlerde karalamalar ve düzeltmeler birkaç yer dışında görülmemektedir.

1.1.2. Defterlerde İçerik

Her bir aile 'hane' başlığı altında yazılmıştır. Hane kavramı, sayısı tam olarak netleşmemekle birlikte 4, 5 veya 7 nüfusluk bir topluluğu ifade ederek vergi matrahını teşkil eden bir birim⁴⁸ şeklinde kullanılmıştır. Günümüz literatüründe kullanılan çekirdek aile veya geniş aile terimlerinin içerdiği anlamdan farklı bir anlam yüklenmiş olup 'avarız hanesi'nde kendini bulan vergi ödeyen birim ve ünite anlamını taşımaktadır.⁴⁹ Hanelerde sadece mevcut erkek nüfusu sayılmıştır. Hane reisi genellikle en yaşlı olan kişi olmakla beraber bazen küçük kardeş veya üvey evlat hane reisi olarak kaydedilmiştir.

Hane reisinin varsa eşkâli belirtilmiştir. Eşkal genellikle sakal veya bıyık üzerinden yapılmış, sakal veya bıyığın rengi yazılmıştır. Az da olsa sakal veya bıyıkların seyrekliği de kaydedilmiştir. Bazı hanelerde, hane reisi olarak küçük erkek çocuğunun kaydedilmiş olması hane reisi olan babanın öldüğünü göstermektedir. Zira hayatta olup köy veya kasabasında bulunmayan hane reisi 'diyar-ı aherde' ibaresiyle hanenin en başına kaydedilmiştir. Hane tamamen dışarıda olsa da kaydedilmiş ve hanenin dışarıda olduğu belirtilmiştir.

⁴⁸ Nejat Göyünç, "Hane", *Tarih Dergisi*, S. 32, İstanbul 1979, s. 331.

⁴⁹ Arslan, *Nüfus Hareketleri*, s.91.

Aile reisinden sonra en büyükten başlamak üzere çocuklar kaydedilmiştir. Daha sonra hane çatısı altında bulunuyorsa kardeşleri, evlatlıkları ve yanında bulunduruyorsa, kahya ve yardımcıları kayıt sırasını takip etmiştir. Bu sıra genellikle uygulanmakla birlikte bazen de herhangi bir kurala bağlı kalınmaksızın terk edilmiştir.⁵⁰

Defterlerde belli bir standardın takip edilmediğini en iyi gördüğümüz alanlardan birisi baba isimlerinin yazıldığı kısımdır. Hane başlarında yer alan her aile reisinin baba ismi mutlaka kaydedilmiştir. Hane reisinin baba ismi kaydedilirken çoğu zaman o da (baba) babasının adıyla birlikte yazılmıştır.⁵¹ Yani çoğu kayıta hane reisinin dede ismi bulunmaktadır.

Bazen hane reisi lakabıyla birlikte kaydedilmiştir.⁵² Kullanılan lakaplar da çok farklılık arz etmektedir. Bazen etnik yapı, Türk, Kürt, Arap, Boşnak, vb. ön isimler kullanılmıştır.⁵³ Hane reisi isimleri genellikle kurallı yazılmakla beraber baba veya dede isimleri yöresel söyleyiş ile yazıldığı yerler olmuştur.⁵⁴ Bazen de isimler ve baba isimleri yalın halde herhangi bir lakap ve baba ismi olmadan kaydedilmiştir.⁵⁵ Defterlere kaydedilen kişilerden çok azı lakaplarıyla birlikte kaydı düşülmüştür.⁵⁶ Bu tarz örnekleri çoğaltmak mümkündür.⁵⁷

Hane reisinin oğulları ve kardeşlerinden başka kişiler eğer hane nüfusu altında kaydedilmişlerse onların baba isimleri genellikle verilmiş, hangi sıfatla hane bünyesinde bulunduğu kaydı düşülmüştür. Veled-i manevisi, peder-i manevisi, emmisi, emmisinin oğlu, kardeşinin oğlu, uşağı, vb gibi. Fakat bazen de yine belli bir kurala bağlı olmadan bu şahısların baba isimlerinin kaydı terk edilmiştir.

Kayıtlar arasında bazı şahısların bir takım özel durumları bulunuyorsa bu kişilerin bu gibi durumları ayrıca üst kısma bir çizgi çekilerek belirtilmiştir. Özellikle Asakir-i Mansure, talebe, diyar-ı aherde gibi durumlar kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

⁵⁰ Bu durum mukataa içerisindeki yerleşim yerlerinin sayımının farklı memurlar tarafından yapıldığını göstermektedir.

⁵¹Örneğin. Kara sakallı çoban Musa veled-i Hacı Eyyüb oğlu Mehmet (S.28).

⁵² Kara sakallı Çiftçi Mustafa veled-i Kör Abdi'nin Kadri (S.3).

⁵³ Kumral sakallı Çiftçi Osman veled-i Türk İbrahim sin 41 (s.2).

⁵⁴ Rençber Ali veled-i Eğri Hacı Ali'nin Sülo (s.8); Osman veled-i Hodul oğlu Süleyman. (s.8).

⁵⁵ Kara sakallı Çiftçi Mustafa veled-i Gani (s.2) .

⁵⁶ Çiftçi Sarı Memiş veled-i Osman 24 (s.13).

⁵⁷ Orijinal metnin transkripsiyonu bölümünde bütün detaylara ulaşılabilir.

Esbkeşan mukataası geneli incelendiğinde bir şahıs hakkında son bilgi olarak yaşları verilmiştir. Kayıtlarda yer alan 5435 kişiden 17 tanesinin yaşı kural dışı kaydedilmemiştir. Asakir-i Mansureye kayıtlı olanların yaşları hangi sebebe bağlı olarak yapıldığı bilinmemekle beraber kesinlikle yazılmamıştır. Bunların sayısı 32 tanedir. Bununla birlikte talebe ve yerleşim yerinin dışında bulunanların çok büyük bir kısmının da yaşları kaydedilmemiştir. Yine 1 yaşın altında olan bazı çocukların da kaydedilmediği anlaşılmaktadır. Yukarıda bahsettiğimiz bu durumlar dışında 2 kayıтта yaş kısmına soru işaret (?) konulmuştur.

Defterin hemen başında verilen genel toplamlar ile içerikteki veriler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Hane sayıları içerikle mutabık olmakla birlikte kişi sayıları genellikle eksik kaydedilmiştir. Birkaç defa tek tek sayıldığı halde içerik ile genel toplam arasında sonucun farklı çıkması kayıt esnasında veya sonrasında toplamların hatalı kaydedilmiş olacağı ihtimalini kuvvetlendirmiştir. Benzer bir durumdan nüfus çalışmaları üzerine araştırma yapmış olan Enver Ziya KARAL da bahsetmektedir.⁵⁸

Herhangi bir yerleşim yeri kaydedilirken genellikle en başa karye imamı veya yerleşim yerinin imam hatibi, daha sonra varsa eğer aşiret beyi kaydedilmiştir.⁵⁹ Esbkeşan Mukataası dahilinde aşiret beyi ünvanıyla iki kişinin kaydı tutulmuştur. Bazı yerlerde imam veya muhtardan hemen sonra ‘bey’ ünvanlı kişiler kaydedilmişse de meslek analizleri bölümünde bunlar iki nedenden dolayı ‘bey’ olarak değerlendirilmemiştir. Bey sıfatından asıl maksadın resmi anlamda veya en azından kendi aşiret veya cemaati açısından bir geçerliliğinin olup olmadığının belli olmaması, bir diğer neden ise bazı yerlerde bey sıfatıyla birlikte şahsın çiftçi, rençber gibi bir mesleğinin de⁶⁰ yazılmış olmasıdır.

İmam ve beylerden sonra muhtarların kayıtları tutulmuştur. Daha sonra yerleşim yerindeki kişiler meslekleriyle beraber karışık bir halde kaydedilmiş, ancak her zaman olmamak kaydıyla çobanlar genellikle defterdeki yerleşimin son haneler kısmına yazılmıştır.

⁵⁸Karal, İlk Nüfus Sayımı, s.30-41.

⁵⁹BOA, NFS.d, nr.3390, s.10, 14.

⁶⁰Aksakallı çiftçi Hasan Bey veled-i Hacı Hüseyin (BOA, NFS.d, nr.3390 No’lu defter s.2)’ de geçtiği üzere Bey ünvanıyla birlikte mesleği de yazılmış.

1.2. 1831 Nüfus Defterlerinde Kaydedilen Yerleşim Yerleri

Defterler incelendiğinde 29 adet yerleşim yeri kaydının düşüldüğü görülmektedir. Bazıları büyük bazıları küçük olan bu yerleşim yerleri 3 kaza bünyesinde yer almaktadır.

Yerleşim yerlerinin çoğu günümüzde hala var olmakla beraber bunlardan az bir kısmı varlığını devam ettirememiştir. Dönemin idari sınırları ve yapısı belirlenirken dikkat edilen hususların büyük bir kısmı günümüzde geçerliliğini koruyamadığından defterlerde mevcut kaza merkezleri statüleri değişmiş ya da eski önemlerini kaybetmişlerdir.

Osmanlı Devletinin son dönemlerinde içine düştüğü siyasi ve ekonomik buhranlar nüfusun mevcut yapısını hem nicel olarak hem de nüfusun bölgeler arasındaki hareketini doğrudan belirleyen ana unsur olmuştur. Nüfusun bu hareketi yerleşim yerlerinin sayısı ve yerleşimlerin insan yapısını etkilemiştir. Gerek bölgeden dışarıya yapılan göçler ve gerekse bölge içerisine yapılan göç ve yerleştirmeler 1831 yılında kayıt altına alınan mevcut yerleşim birimlerinin demografik yapısını ve sayısını önemli ölçüde değiştirmiştir.

Defterlerde yer alan köy ve kasabalar, adı geçen nüfus defteri içinde kazalara bağlı olarak kaydedilmiştir. Bazı yerleşim yerlerinde hangi boy'un iskan ettiği yazılmış, bununla birlikte bir yerleşim yerine veya boya tabi olunan bazı cemaatlerin isimleri verilirken hangi yerleşim yerinde oldukları belirtilmemiştir. Bazen de yerleşim yeri verilen ve kaydedilen topluluğun hangi boy, aşiret veya cemaate tabi oldukları belirtilmemiştir.⁶¹

1.2.1.Esbkeşan Mukataasına Bağlı Yerleşimler

1831 nüfus sayımı yapılmadan önce Esbkeşan bölgesinin idari yapısı XVI. asırdan itibaren Karaman eyaletindeki Eskil, Bayburt ve Turgut adlarında üç kazaya ayrılmıştı. ⁶² Ancak bu idari yapı meydana gelen siyasi gelişmeler ve bunun neticesindeki nüfus hareketlerine bağlı olarak sık sık değiştiği anlaşılmaktadır. Nüfusun

⁶¹BOA, NFS. d, nr.3390, s.1-51.

⁶²Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğundaki Aşiretlerin İskanı*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1987, s.18, 20.

azalmasına paralel olarak, XVI. yüzyılın sonlarından itibaren bölgenin idari yapısında değişiklikler yapılmış ve XVIII. yüzyılda Esbkeşan oymaklarının yaşadığı topraklar mukataa haline getirilmiştir.⁶³ Adı geçen sayımın yapıldığı sene tutulan icmal defterlerine göre Esbkeşan Mukataası, Turgut, Eskil ve Divle kazalarından meydana gelmektedir. 1831 sayımlarından birkaç sene sonra Esbkeşan Mukataasının idari taksimatı yeniden düzenlenmiştir.⁶⁴

Sürekli değişen mukataanın idari yapısı yerleşim yerlerinin nüfuslarıyla doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Örneğin Divle'nin kaza yapılmasında, Karapınar'ın gelişmesi ile Eskil'den ayrılarak müstakil bir kaza olması sonucu Divle ile Eskil'in bağlantısının kesilmesi etkili olmuştur. Nüfusun belirleyiciliği yanında yol güzergahları, menziller, derbent merkezleri de idari taksimatta belirleyici olan diğer etkenlerdir.

Esbkeşan Mukataasına bağlı aşağıda isimleri verilen kaza sayıları ve bu kazaların demografik yapıları XVIII. ve XIX. yüzyılda sürekli değişmiştir.⁶⁵ 1831 yılında yapılan nüfus sayımında kaydedilen defterlere göre Esbkeşan Mukataası, Turgut, Bayburt ve Eskil kazalarından oluşmaktadır. Bu kazalara bağlı yerleşimler şu şekildedir:⁶⁶

Gözlü Köyü

Çakırlar Köyü

Kolukısa köyü

Kozanlı Köyü

Kuluköy Köyü

İnevi Köyü

İnsuyu (İnevi Ahalisinden olup İnsuyu'nda iskan edenler)

Süleyman Hacı Köyü

Muratça Köyü

Obruk Köyü

⁶³Sak, *Konya Şeriye Sicili*, s.645.

⁶⁴Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.86,87.

⁶⁵ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.61-65.

⁶⁶Verilen liste Esbkeşan Mukataası defterlerinde yer alan orijinal liste esas alınarak hazırlanmıştır.

Gubbiye? Köyü

Divle (Kaza Merkezi)

Başılmışlı (Başlamışlı) Köyü Divle Kazısına tabi

Kureş-i Kebir Köyü

Kıramanlı Köyü

Çat Köyü

Yerindi Köyü

Kureş-i Sağır Köyü

Akçaşehir Köyü

Atlantı Köyü, Cemaat-1 Armutlu (Türkmenan-1 Bozulus'a tabi olanlar)⁶⁷

Akgöl Köyü, (Akgöl civarındaki otlaklarda meskun olanlar)

Cemaat-1 Azedin. (Küçük bir yerleşim, yayla)

Piribeyli Köyü

Kalikli Köyü (Yalnızca 2 haneden ibaret)

Küçük Hasan Çiftliği

Çeltik Köyü

Hamza Hacı Köyü

Polathisarı (Hamza Hacı Türkmenlerinden)

1831 Nüfus sayımlarına göre Esbkeşan Mukataası genelinde yer alan köy ve kasabalara ait nüfusların genel bir toplamı defterin hemen başında bir tablo halinde verilmiştir. Burada basit bir şekilde köylerin bağlı oldukları kazalar ve yerleşim yerlerinin nüfusu kaydedilmiştir.

Tablo içerisinde yer alan bilgiler ve hane sayıları kişilerin diğer genel özellikleri ile birlikte verilmektedir. Ayrıca genel toplamlara ek olarak kaydı tutulan yerleşim yerinin hangi boya mensup olduğu da aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

⁶⁷ Bu bölümde Turgut Kazası civarında oturup Bozulus Türmenlerine tabi olanlar yer almaktadır.

Tablo I:NFS.d, nr.3390 No'lu Nüfus Defteri Sayım sonuçları.

Bağlı Olduğu Yer	Yerleşim Yeri	Menşei (Boy Kabile)	Hane	Kebir	Sağır	Asakir-i Mansure	Alil	Toplam
Turgut Kazası	Turgut		213	405	200	3	-	608
	Gözlü		71	96	70	1	-	126
	Çakırlar	Tabi-i KaryeiGözlü	16	27	15	1	-	42
	Kolukısa		52	87	43	-	-	130
	Kozanlı		58	82	31	-	-	113
	Kulu köy		126	192	84	-	-	276
	İnevi		29	57	31	-	-	88
	İnsuyu'nda İkamet Edenler	İnevi Ahalisinden	7	11	1	-	-	12
	Süleyman Hacılı		54	94	57	1	-	147
	Atlantı	Bozulus Türkmenleri Armutlu Cemaati	100	143	73	4	-	206
	Akgöl	Bozulus-Armutlu	28	66	31	-	-	97
	Akgöl Civarında Meskun	Bozulus Türkmenleri Azedin Cemaati	18	24	15	1	-	40
	Piribeyli	Bozulus Türkmenleri Armutlu Cemaati	15	32	8	-	-	40
	Kalekli	Bozulus Türkmenleri	2	5	4	-	-	9
Küçük Hasan	Bozulus Türkmenleri Armutlu Cemaati	17	38	27	-	-	65	

	Çeltik	Bozulus Türkmenleri Armutlu Cemaati	20	21	8	-	-	29
	Hamza Hacı	Bozulus Türkmenleri	49	53	40	-	-	93
	Polathisarı'nda İkamet Edenler	HamzaHacı Cemaatine Mensup	26	42	24	-	-	66
Eskil	Muratça		283	448	275	1	-	722
	Obruk		116	210	136	2	-	348
	Gubbiye		17	30	32	-	-	62
Divle	Divle(Tabi-i Eskil)		370	542	443	12	-	997
	Başlamışlı		15	19	23	1	-	42
	Kureyş-i Kebir		56	71	60	-	-	81
	Kıramanlı		41	85	64	3	-	152
	Çat		4	14	8	1	-	23
	Berendi		54	104	103	1	-	208
	Kureyş-i Sağır		35	51	33	2	-	86
	Akçaşehir		89	134	78	-	-	212
			1981	3183	2017	34	-	5200

Kaynak: NFS.d, nr.3390 No'lu Nüfus Defteri,s.2-51.

1.2.2. Defterlerde Yer Alan Kazalar ve İdari Sınırları

1831 nüfus defterlerinde yer alan yerleşim yerlerinin birleştirilmesi sonucu elde edilen sınırlar ile günümüz idari yapı sınırları oldukça farklılık göstermektedir. Öncelikle 1831 ve daha öncesi sınırların belirlenmesindeki amaç ve kriterler ile günümüz sınırlarının belirlenmesindeki hedefler aynı değildir. Bundan dolayı sınırlar arasındaki farklılık kıyaslanırken Atçekenlik ve Atçekenlerin yaptıkları faaliyetler ile günün koşulları dahilindeki konar göçer yaşam tarzını göz önünde bulundurmamak gerekmektedir.

1.2.3. 1831 İdari Sınırları

Osmanlı sosyal yapısı içinde çok önemli bir yere sahip olan konar-göçerler, gerek has şeklinde gerekse bir sancağın vergi dairesine dahil olarak mukataaya verilmek suretiyle idare olunurdu.⁶⁸ Atçekenlik sistemi içerisine dahil edilen mukataa halkı da aynı statüdeydi. Osmanlı Devleti kendi topraklarında yer alan konar-göçerlerin hayat şartları, yaşadıkları bölgenin özellikleri ve hukuki nizamlarını dikkate alarak muhtelif kazalar teşkil etmiştir. Bununla devlet konar-göçerleri bir idare altında toplamayı hedeflemiştir.⁶⁹

Defterin konusunu teşkil eden Atçeken Mukataası içindeki kazalar ve bu kazaların sınırları çeşitli faydalar gereği belirlenmiş ise de bu kazaların sayı ve yapıları bölgede meydana gelen siyasi ve demografik gelişmelere⁷⁰ bağlı olarak sürekli değişikliğe uğramıştır. XIX. yüzyıl başlarında Turgut ve Eskil adıyla iki kaza olarak belirlenen Esbkeşan Mukataasının sınırlarında yer alan kaza sayısı sürekli değişmiş, bazen 3 bazen de 7'ye kadar çıkmış olduğu görülmektedir.⁷¹

Defterlerde yer alan Atçeken köylerinin bulunduğu coğrafyadan hareketle XIX. yüzyıl başlarında Esbkeşan Mukataası haritası çıkarılmış ve sınırları aşağıdaki şekilde çizilmiştir.

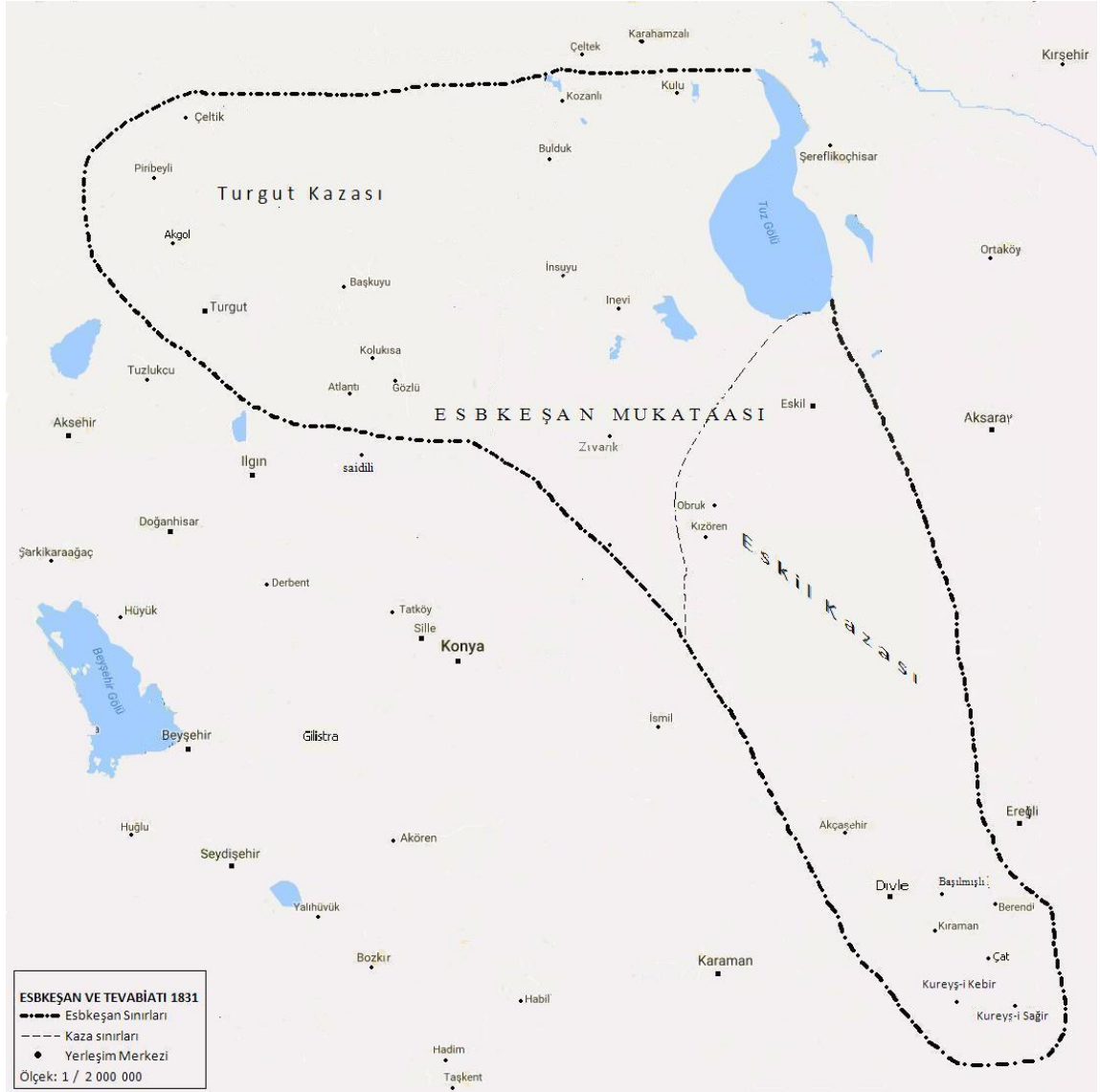
⁶⁸ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.61-62.

⁶⁹Orhonlu, *Aşiretlerin İskanı*, s.20.

⁷⁰ Esbkeşan mukataasında yer alan nüfus hareketliliğinin nedenlerinin anlatıldığı 'idari sınırların belirlenmesinde tarihi arkan plan' adlı bölümde yer alan gelişmelerle bölge nüfusunun hareketine bağlı olarak kaza sayıları değişmiştir. Burada kaza sayılarının belirlenmesinde Osmanlı Devleti'nin siyasi bir takım faydalar öngörmüş olacağı muhakkaktır.

⁷¹ Faruk Sümer, *Çepniler Anadolu'daki Türk Yerleşmesinde Önemli Rol Oynayan Bir Oğuz Boyu*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1992, s.116.

Harita. I. XIX. Yüzyıl Başlarında Esbkeşan Mukataası Sınırları.

Kaynak: NFS.d, nr.3390 No'lu Nüfus Defteri

Turgut kazası: Tuz Gölü'nün batısından başlayıp Çeltik ve bugünkü Piribeyli köyünü de içine alarak, Akşehir'e kadar uzanan yerler ile; yine Kuzey noktasında Kulu'dan başlayarak Zıvarık'ı (Altınekin) da içine alacak şekilde Obruk Köyü'nün batısına kadar uzanırdı. Eskiil Kazası ise: Tuz Gölü'nün Güneyinden başlayarak Karaman ve Ereğli asındaki bölge ile Divle'yi (Üçarman Köyü) içine alacak şekilde Çat Köyü'nden Karaman'ın güney doğusuna kadar uzanan sahayı içine alırdı.⁷²

⁷²NFS.d, nr.3390, s.2-51.

Konya sancağına bağlı olan Turgut kazasının Akşehir ve Cihanbeyli'yi kapsadığı ve bugünkü İnsuyu Kasabası'nın XVI. yüzyılda Turgut'tan ayrılarak müstakil kaza olduğu görülmektedir. Eski Kazası, İnsuyu'ndan başlayıp Tuz gölüne kadar olan bölgeyi, Turgut ise Akşehir ile İnsuyu arasını kapsamaktadır.⁷³

Günümüzde Turgut Kazası'nın topraklarında bölgede artan nüfusa bağlı olarak, Cihanbeyli, Altınekin, Kulu, Çeltik, Yunak, Sarayönü, Kadınhanı ilçeleri yer almaktadır. Bu ilçeler ya tamamen Turgut Kazasının bulunduğu sınırlarda kurulmuşlar, ya da topraklarının bir kısmı eski Turgut Kazası sınırlarında yer almaktadır. Eski Kazası sınırlarında ise, günümüzde Eski, Karatay ilçesinin az bir kısmı, Karapınar ve Ayrancı ilçeleri yer almaktadır.

1.2.4. Yerleşmelerin Etnik Yapısı

Esbkeşan mukataasında yer alan yerleşimlerin insan menşeyini Anadolu'nun fethiyle beraber ilk gelen Türkler (Türkmenler) oluşturmuştur. Mukataa halkının bölge içerisine bu ilk yerleşmesinden sonra XVI. yüzyılın sonlarına kadar huzurlu yaşayıp çoğalmışlardır. Celali İsyenlar sonrası dağıldığı ve yeniden mukataa içerisine iskan ettirmek istendiyse de bunda çok da başarılı olunmadığı anlaşılmaktadır. Atçekenlik sistemine bağlı birçok köy halkının yerlerini terk ettikleri 1755 yılında Esbkeşan'a tabi bu köy halkının yurtlarına geri dönmeleri için⁷⁴ İstanbul'dan hattı hümayun emri gereğince çalışmalar yapıldığı⁷⁵ bilinmektedir. Bu geri yerleştirme çabalarının büyük oranda başarısız olması sonucu bölgenin önce boş kalması daha sonra gelen değişik unsurlarla demografik olarak farklılaşması sonucunu doğurmuştur.

1831 nüfus sayımı defterlerinde açıkça belirtilen Bozulus Türkmenleri;⁷⁶ Diyarbakır Türkmenleri, Dulkadirli oymakları ve Halep Türkmen oymakları olmak üzere 3 koldan meydana gelmiştir. Diyarbakır Türkmenleri arasına Hamza Hacılı, Süleyman Hacılı isimleri dahil edilir. İkinci Bozulus kolu Akşehir-İlgın çevresinde ve buna yakın yerlerde yurt tutmuştu. Bu kol Başlıca Hamza Hacılı,

⁷³Sümer, *Çepniler*, s.116.

⁷⁴ Özellikle mukataa içerisnde büyük bir yerleşim yeri olan Muratça Kasabası halkının geri dönmesi için fermanlar yazılmıştır.

⁷⁵ Sümer, *Oğuzlar*, s.154.

⁷⁶BOA, NFS.d, nr.3390, s.10- 51.

oymaklarından meydana gelmiştir.⁷⁷ Hamza Hacılı ve Süleyman Hacılı defterde açıkça belirtilmektedir. ⁷⁸ Atçeken oymakları arasında Bozulus Türkmenleri çoğunluğu oluşturmakla beraber, bir Oğuz boyu olan Çepniler'in de bulunduğunu, bunların ağırlıklı olarak Eskil ile Turgut kazalarında yaşadıkları görülmektedir.

1.3. Turgut Kazasına Bağlı Yerleşimler

Turgut kazası ve çevresi Anadolu'nun ilk çağlarından itibaren yerleşim yeri olmuş, sahip olduğu coğrafi konum ve iklim özellikleri Osmanlı Devleti döneminde at yetiştirenlerin yurdu olarak belirlenmiştir. Tanzimat Dönemi nüfus kayıtlarının tutulduğu dönemlerde geniş düzlükleriye Esbkeşan Mukataası içerisinde önemli bir konuma sahiptir. Adı geçen bölgeye 1071 Malazgirt zaferinden sonra ilk yerleşmeler olmakla beraber ⁷⁹ Atçeken bölgesine Armutlu Türkmen aşiretinin diğer Türkmen boylarıyla birlikte aynı dönemlerde yerleştiği anlaşılmaktadır.⁸⁰ Sayımın yapıldığı 1831 senesinde kayıtların tutulduğu Turgut Kazası halkını meydana getiren ana kitlenin bu ilk gelen Türkmen toplulukları oluşturmaktaydı.⁸¹

1831 nüfus defterlerinde, Atlantı, Akgöl, Çeltik, Yerbegli (Piribeyli), Küçük Hasan Çiftliği, Hamza Hacılı, Kalekli (Kalgeli?), karyeleri ile Cemaati Azadin ve Hamza Hacılı halkı olup Polathisarı'nda ikamet edenlerin Armutlu Cemaati Bozulus Türkmenlerinden olduğu açıkça belirtilmektedir.⁸² Adı geçen yerleşimlerde Osmanlı iskan politikasına bağlı olarak, "*Bozulus Türkmenlerine bağlı İzzeddin, Köçeklü, Avşar, Küşne, Hamza-Hacılı, Emrudlu, Danişmendlü, Kara Halillü ve Çayan isimli 9 oymak 18 Mart 1862 tarihli bir ferman ile bu bölgeye Osmanlı iskan politikası gereği iskan edilmişlerdir.*" ⁸³ Anadolunun fethinden sonra gönüllü yerleşmelerle başlayan mukataanın nüfusu daha sonraları özellikle Osmanlı Devleti döneminde yapılan

⁷⁷Sümer, *Oğuzlar*, s.196.

⁷⁸BOA, NFS.d, nr.3390, s.21.

⁷⁹Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, s.37-44.

⁸⁰ Yusuf Küçükdağ, *Armutlu*, Kombassan Aş, Konya 1996, s.13.

⁸¹ Bozulus Türkmenleri, Armutlu Cemaati 1071 Malazgirt savaşı sonrası doğrudan Turgut Kazası havalisine yerleşmedi, Karaman Bölgesine yerleştikten sonra iskan politikası doğrultusunda Turgut Kazası'na iskan ettirilmişlerdir.

⁸²BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn2.

⁸³Orhonlu, *Aşiretlerin İskanı*, s.107.

Türkmen iskanlarıyla şekillenmiştir. Ancak XVI yüzyılın sonlarına doğru bahsettiğimiz durumlardan dolayı bölge nüfusunda önemli ölçüde azalmalar meydana gelmiştir. Bu tarihten sonra bölgeye farklı yerlerden gelen insanların yerleşmesi ve bazen de Osmanlı Devleti tarafından iskan ettirilmesi sonucu bölgenin nüfus yapısı değişmiştir.

1.3.1. Turgut

Esbkeşan mukataasının üç önemli kazasından biridir. Atçekenlik sisteminin ihdas edilmesiyle önemli bir merkez haline gelmiştir. Turgut, günümüzde Kadınhanı ilçesine bağlı, Atlantı ve Kolukısa Köyleri gibi Türkmenlerden oluşan bir yerleşim yeridir.⁸⁴

XII. yüzyıl sonlarında Musul'dan gelen Oğuzlar Turgut çevresine yerleşmişlerdir. Bugün bu kasabalarda meskun bulunan ve çevreye dağılan Türkmenler ilk gelenlerin çocuklarıdır.⁸⁵ İlk gelen Türkmenlerden başka zaman zaman farklı yerlerden gelen insanların yerleşmesiyle Turgut, Osmanlı döneminde gelişmiş ve kaza merkezi olmuştur. Özellikle XVIII. yüzyılda bölgeye yapılan iskanlarla ve 1764-5 yıllarında Karaman yöresinden Esbkeşan Mukataasına bağlı Turgut ve Eskil kazalarına yapılan göçlerle bu bölgenin nüfusu önemli ölçüde artmıştır.⁸⁶ Bu tarihlerdeki iskanlar ve göçler bölgenin demografik yapısını belirleyen temel unsurlar olmuştur.

XIX. yüzyılın ilk yarısında meydana gelen siyasi ve ekonomik yapıya bağlı olarak 1845 nüfus sayımından sonra bölgenin idari taksimatı yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlenme sırasında Turgut Kazası ikiye bölünerek İnsuyu Kazası kurulmuş ve kaza merkezi Turgut'tan Atlantı'ya geçmiştir.⁸⁷ Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Turgut kazası eski önemini kaybetmiş 1878 yılında Akşehir kazasına bağlı bir nahiye⁸⁸ iken, Cumhuriyetle birlikte gelişen Yunak ilçesine bağlı bir kasaba statüsünde kalmıştır.

⁸⁴BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn2, 10.

⁸⁵http://www.yunak.bel.tr/sayfa/19_yunak-tarihi. (11. 09.2016).

⁸⁶ Orhonlu, *Aşiretlerin İskanı*, s.107

⁸⁷ Yılmaz. *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.87.

⁸⁸Ürün, *Kulu*, s.35.

1.3.2. Gözlü Köyü

1831 nüfus sayımında Gözlü Köyü, Turgut Kazasına tabi 71 haneden meydana gelen orta büyüklükte bir köydür.⁸⁹ Geniş düzlükler ve önemli otlak alanlara sahip olması yönüyle at yetiştiriciliğine uygun bir yapı gösterdiğinden Atçeken Mukataasına dahil edilmiştir. Yukarıda bahsi geçen Atlantı ve Kolukısa'ya yerleşen Türkmenlerin aynı bölge olması hasebiyle buraya da yerleşmiş olabileceği muhakkaktır. Bozulus Türkmenlerinden olup önce Kolukısa'ya sonra civar köy ve kasabalara yerleşen cemaatlerin bir kısmının Gözlü Köyü'ne yerleşmiş olabileceği güçlü bir ihtimaldir. Bununla birlikte köyün asıl kurucuları Antalya'dan XVIII. yüzyıl ortalarında gelen Türkmenlerdir. Köyde bu Türkmenlerle birlikte daha sonraki dönemlerde yerleşen Sarıkeçili boyu ile Kulu Kozandan gelip yerleşen 15-20 kadar hane bulunmaktadır.⁹⁰ Köy Cumhuriyetle birlikte Sarayönü ilçesine bağlanmıştır.

1.3.3. Çakırlar Köyü

XIX. yüzyılın başında Gözlü Köyüne tabi 'Karye-i Çakırlar' adıyla küçük bir yerleşim yeri olduğu⁹¹ nüfus defterinde belirtilmektedir. Ancak belirtilen köy hakkında bugün herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.⁹² Gözlü Köyü sakinlerinden 1949 doğumlu Ömer Erdemir, yaptığımız görüşme sonucu şimdiki yerleşim yerine 2 km mesafede bulunan ve Eski Gözlü olarak bilinen yerin defterlerde yer alan Çakırlar adlı yerleşim yeri olabileceğini belirtmiştir. Bu yerin Gözlü Köyünün ilk sakinleri tarafından kurulmuş olduğu ancak daha sonraları terk edildiği anlaşılmaktadır. Araştırmalarımızın sonucu da defterde adı geçen Çakırlar Köyü hakkında, Ömer Erdemir tarafından yukarıda bahsedilen durumun doğruluğunu destekler mahiyettedir.

⁸⁹BOA, NFS.d, nr.3390, s. 2.

⁹⁰Fethi Tekeli, Gözlü Köyü Muhtarı, 1950 Doğumlu, Ömer Erdemir, 1949 doğumlu, halen köyde ikamet etmekte.

⁹¹BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2,9.

⁹² Gözlü, Atlantı gibi yerleşim yerlerinde köy sakinleriyle yapılan mülakatlar sonucu bölgede Çakırlar Köyü hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamadı. Nüfus sayımının yapıldığı yıllarda Gözlü Köyü'ne bağlı küçük bir yer olan Çakırlar, muhtemelen daha sonra terk edilmiş ve yeri unutulmuştur.

1.3.4. Kolukısa Köyü

1831 kayıtlarında Kolukısa'ya yerleşenler hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.⁹³ Ancak buraya Azeri Türkmenlerinden Şamlar Aşireti'ne mensup kişilerin yerleştiği hakkında bilgiler bulunmaktadır.⁹⁴ Köy takriben XVIII. yüzyıl başlarında Erzurum civarında meskûn Türkmenlerin gelip yerleşmesi ile kurulmuştur. Bugün köy nüfusunu oluşturanların bir kısmı kendilerine büyüklerinden bu yönlü rivayetlerin aktırıldığından bahsetmektedirler.

Köyde Cihanbeyli'den gelip yerleşen 3-4 hane dışındakilerin gerisi Türkmendir.⁹⁵ Kolukısa 1926'da İnevi'nden ayrılmış daha sonra Kadınhanı'na bağlanmıştır

1.3.5. Kozanlı Köyü

Adana'nın Kozan ilçesi ve çevresinden gelen Kozanoğulları kabilesine mensup Varsak (Farsak) ve Avşar Türkleri ağırlıklı bir yerleşim yeridir. Esbkeşan mukataasına bağlı olan Kozanlı⁹⁶ köyünü oluşturan Varsaklar Tarsus ve Mersin'nin dağlık bölgelerinin Türkmenleridir. Varsaklara mensup, bazı cemaatler muhtemelen XVI. yüzyılın başlarında Orta Anadolu'ya, Konya bölgesine göç etmişlerdir.⁹⁷ 1840 tarihli nüfus defterinde Turgut kazasından ayrılan Kureyşözü kazasının merkezi olan Kozanlı⁹⁸ cumhuriyet döneminde Kulu ilçesine bağlanmıştır.

1.3.6. Kulu Köyü

XVI. yüzyılda yapılan tahrirlerde Kulu adında bir köye rastlanmaz.⁹⁹ 1708 yıllarında Kulupoğlu Mustafa Bey'in Afyon dolaylarından (Afyon-Karabağ) ailesi ve kendisine bağlı aşiret beyleri ile birlikte Kulu'nun şimdiki bulunduğu yere gelerek yerleşmesi ile iskân başlamıştır. Zaman geçtikçe insanlar obalar halinde etrafa dağılarak ve çeşitli yerlerden gelen diğer insanlarla kaynaşarak köy ve mahalleleri

⁹³BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn2, 12.

⁹⁴<http://www.kadinhani.bel.tr/sayfa/1/tarihce> (11.09.2016).

⁹⁵Hidayet Emekli, 1958 Doğumlu, Kolukısa, Kolukısa Kasabası sakinlerinden. Kolukısa Beldiyesi'nden emekli, halen köyde yaşamaktadır.

⁹⁶BOA, NFS. d, nr.3390, s.bn 2, 15.

⁹⁷Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.203.

⁹⁸ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.87.

⁹⁹ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.81.

oluşturmuşlardır. Kulu'ya Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden bir kısım aşiretler gelip yerleşmişlerdir.¹⁰⁰ Daha sonra Kırım ve Türkistan'dan gelen muhacirlerle nüfus artmıştır.¹⁰¹

1926 yılında bucak olan Kulu önce Şereflikoçhisar ilçesine, 1933 yılında da Cihanbeyli ilçesine nahiye olarak bağlanmıştır. 1954 yılında Ankara'nın Haymana ve Bala ilçelerine bağlı köylerden birkaçı Kulu sınırlarına dahil edilmiş ve Konya İli'nin bir ilçesi olmuştur.

1.3.7. İnevi Köyü

Bugün Cihanbeyli olarak bilinen İnevi 1831 nüfus sayımının yapıldığı yıl küçük bir yerleşim birimidir. Daha sonra Esbkeşan adıyla ilçelik verilmişse de birkaç kez ilçelik kaldırılıp yeniden ihdas edilmiştir. En son 1928 yılında Konya-Ankara yolunun yapımına başlanmasının ardından, yol güzergahında bir ilçe merkezinin olmaması da dikkate alınarak, 1929'da Cihanbeyli adıyla Konya'ya bağlı ilçe merkezi olmuştur. İnevi sakinleri arasında Atçeken olan Türkmenlerle birlikte Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelip yerleşenler vardır. Bununla birlikte Konya Bozkır ilçesinden bir topluluk da bulunmaktadır.

1.3.8. İnsuyu Köyü

1831 kayıtlarında, İnevi Ahalisinden olup İnsuyu'nda iskan edenler¹⁰² şeklinde kayıt düşülmekle beraber asıl kastın İnevi ahalisinden Atçeken statüsünde olan bir topluluğun İnsuyu'na göç etmiş olabileceğidir. İnevi'nden çeşitli nedenlerle bugünkü İnsuyu'na yerleşmiş olabilecekleri ihtimalidir.¹⁰³ Veya insuyu'nda geçici bulunup asıl yurtlarının İnevi olabileceği ihtimalidir. Ancak bunların Canbegli veya Rışvan cemaatlerinden olma ihtimali de bulunmaktadır.

Köy tarihi hakkında yazılı kayıtlar incelendiğinde yerleşim yeri olan İnsuyu köyü çok eskidir. Öyle ki bu köyün ne ilk kuruluşunu ve ne de ilk olarak Türkler

¹⁰⁰ Ferhat Tekin, "Göçmen Kürtlerde Aşiret Kültürü: Kulu Örneğinde Bir Değerlendirme", *Aidiyet, Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri, (12-21 Ekim 2012)*, SebatOfset, Konya 2013, s.133.

¹⁰¹ Hakan Kırımlı, "Kulu'daki Nogay Köy Yerleşimleri", *Aidiyet, Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri, (12-21 Ekim 2012)*, Sebat Ofset, Konya 2013, s.133.

¹⁰²BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn2, 21.

¹⁰³https://www.turkcebilgi.com/insuyu,_cihanbeyli. (erişim 24.01.2017)

tarafından ne zaman iskân edildiği hakkında yörede kimse bir şey bilmiyor.¹⁰⁴ İnsuyu, Esbkeşan mukataası içerisinde Turgut Kazasına bağlı iken¹⁰⁵ sonradan teşkil olunan kazalardan olup kendisine bağlanan 14 oymak ile ayrılarak kaza merkezi olmuştur.¹⁰⁶ Ancak kısa bir süre sonra kazalık kaldırılmıştır. Bugün İnsuyu kasabasında yaşayanların büyük kısmı Oğulbeğli ve Çepni Türkmenlerinden meydana gelmektedirler. Cihanbeyli ilçe merkezine yakın olan İnsuyu, zamanla büyük bir belde olmuştur.

1.3.9. Süleyman Hacı

Kaydın tutulduğu sene elli dört haneden ibaret olan ve Esbkeşan'a tabi olduğu belirtilen karye¹⁰⁷ günümüzde mevcut değildir. Ancak bu yerleşim yerinin Karaman merkeze bağlı Kılbasan mahallesine yakın eski bir yerleşim yeri olduğu belirtilmektedir. Bozulus Türmenlerinden Süleyman Hacı cemaatine mensup olanlar tarafından kurulmuş olma ihtimali yüksek olan köyün isminin değiştirildiğine dair de herhangi bir kayda ulaşılamamıştır.

1.4. Eski Kazasına Bağlı Yerleşimler

Kayıtlarda Eski İl olarak yer alan Eski, oldukça eski bir tarihe sahiptir. Atçekenlik sisteminin kurulduğu ilk dönemlerden itibaren Mukataanın önemli bir parçası olmuş, Osmanlı Devleti ordusuna iyi cins at yetiştiren önemli kaza merkezi olma statüsünü hep korumuştur.

1.4. 1. Muratça Köyü

Muratça Köyü tarihi birçok belgede ve vakfiyelerde Cami ve mescidi çok olan bir köy olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu, nüfusu kalabalık bir yerleşim birimi olduğunu göstermektedir.¹⁰⁸ Araştırma konusuna girmediğinden dolayı ismini belirtmediğimiz 17

¹⁰⁴W. Ruben, "Anadolu'nun Yerleşme Tarihi İle İlgili Görüşler, Yapılan Bir Araştırma Gezisinin Sonuçları", (çev. Abidin İtil), *DTCF D.*, C.V, S. 4, Ankara 1947, s.375.

¹⁰⁵BOA, NFS.d, nr.3390, s.20.

¹⁰⁶Karadeniz, Atçeken Oymakları. s.68.

¹⁰⁷BOA, NFS.d, nr. 3390, s.bn 2, 21.

¹⁰⁸VAD. No:1069, vr. 33 kaydında yer alan Hacı Ayine Bey Camii, VAD. No:1069, vr. 33b kaydında yer alan Muratça Hacı Camii vb.

tane cami ve mescit Muratça'da yer almaktaydı.¹⁰⁹ 1831 tarihli kayıtlarda 283 hane olarak yer almaktadır.¹¹⁰

Muratça'nın gelişmiş bir köy olmasında yol üzerinde olması ve menzil olarak belirlenmesi etkili olmuştur. Defterlerde kaydı tutulan Muratça etrafındaki diğer beldelerden farklı olarak hem eğitimli insan sayısının hem de meslek erbabı insan sayısının fazlılığıyla dikkat çekmektedir. Derbentçi tayin edilmesi şu şekilde geçmektedir:

Esbkeşan hassı mukataası köylerinden Konya Sancağı'nda Eskil kazasına tabi Muratça, yol üzerinde bir yerleşim yeri olup eşkıyanın baskısından dolayı, ahalisinden bir kısmı yerlerini terk etmiş; geri kalanları ise, Bağlıca karyesinde toplanmışlar, kendilerine gösterilen arazide ziraatle meşgul olmuşlardır. Yolun ve bölgenin emniyetinin sağlanması amacı ile, bu köyün de derbend kaydedilmesi kararlaştırılmıştır. 1755 yılında, öşür ve raiyyet rüsumunu vermek üzere, diğer tekâliflerden muaf tutularak, karye ahali derbentçi tayin olunmuştur. Esbkeşan voyvodası Hasan da Derbend Ağalığı'na getirilmiştir.¹¹¹ Mescit sayısının fazla olması bölgenin yol güzergâhı üzerinde olmasından kaynaklanabilir.¹¹²

1.4. 2. Obruk Köyü

Atçeken mukataası içinde Eskil'e bağlı alan Obruk, Türkmenlerden oluşmuş¹¹³ bir köydür. Köyde halen meskun Kızıl Omar ve Kara İhtiyar Sülaleleri kendilerinin Türkmen olduklarını vurgulamaktadırlar. Bugün Horasanlı soyadını almış olan Kara

¹⁰⁹Derya Karakaya, *Eskil/Karapınar Kazası Vakıf Eserleri*, Çizgi Kitapevi, Konya 2013, s.22.

¹¹⁰BOA, NFS.d, nr.3390, s.22.

¹¹¹ Yusuf Halaçoğlu, *Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme (Menziller)*, İlgü Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2014, s.60.

¹¹²Derbent statüsünde bulunması sonucu yol üzerlerine 8-10 kişinin namaz kılabilceği küçük mescidler inşa edilmiş olabilir, Konya yöresinde bugün Ilgından başlayıp Konya'ya uzanan ve halen üzerinde hanların bulunduğu yol kenarlarında birçok mescid bulunmaktadır. Aynı uygulama yine eski han yollarının güzergâhı olan Beyşehir Konya yolu güzergâhında da görmek mümkündür.

¹¹³BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2, 30.

İhtiyarlar sülalesi Erzurum'dan Maraş bölgesine oradan da Konya'ya yerleştiklerini söylemektedirler.¹¹⁴

Sayımın yapıldığı dönemlerde orta ölçekte bir nüfusa sahip olan Obruk¹¹⁵ Zamanla gelişmiş 45 yaylaya sahip büyük bir yerleşim merkezine dönüşmüştür. Tarım arazisinin genişliği köy nüfusunun hızla artmasında etkili olmuştur. Hayvancılığın da yoğun şekilde yapılması yaylacılık faaliyetlerini geliştirmiştir. Ancak Karatay Belediyesinin son idari taksimatında Obruk merkeze bağlı 9 yayla kalmıştır.

1.4. 3. Gubbiye Köyü

Eskil Yolu üzerinde bulunmuş bir köy olduğu anlaşılmaktadır. Vakfiyelerde ve bazı menzil kayıtlarının bulunduğu defterlerde¹¹⁶ ismi geçmekle birlikte bugün böyle bir yerleşim yeri mevcut değildir.

1.5. Divle Kazasına Bağlı Yerleşimler

1.5.1. Divle

Esbkeşan mukataasında yer alan kaza sayıları sürekli değişmiş ve Atçekenlik sistemi birkaç kez kaldırılmak istenmiştir.¹¹⁷ 1716 yılında çıkarılan fermanlarla Esbkeşan mukataasının iltizama verildiği görülmektedir.¹¹⁸ Karapınar'ın da ilçe yapılması sonucu Esbkeşan mukataasında yer alan Eskil ile coğrafi bir bütünlüğü kalmayan Divle, kaza haline getirilmiştir.¹¹⁹ Karaman Ayrancı ilçesine bağlı bugün Üç Harman Köyü olarak bilinen Divle XIX. yüzyılda giderek önemini kaybetmiştir. Kaza yapıldıktan sonra Divle'nin de içinde bulunduğu bu bölgeden farklı nedenlerle göç olması¹²⁰ bölge nüfusunda azalmaya sebep olmuştur.¹²¹ 1845 kayıtlarında da Esbkeşan

¹¹⁴Rasit Dağlı, Köy muhtarı, Halen Obruk Köyü'nde ikamet etmekte.

¹¹⁵BOA, NFS.d, nr. 3390, s.bn 2, 31-32.

¹¹⁶Cemal Çetin, *XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Konya Menzilleri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2004.

¹¹⁷bkz. sf. 22,23.

¹¹⁸Sak, *Konya Şeriyeye Sicilleri*, s.646, 660.

¹¹⁹Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.86.

¹²⁰Özellikle Esbkeşan Mukataası'nda yer alan Turgut Kazası'na bu dönemde yoğun göçler olmuştur.

¹²¹Orhonlu, *Oğuzlar*, s.111.

Mukataası içerisinde 4 kazadan biri olan Divle,¹²² daha sonra kazalığı düşürülmüş olup bugün Karaman Ayrancı ilçesine bağlı bir köydür.

1.5.2. Başılmışlı (Başlamışlı) Köyü

1831 nüfus defterinde Divle Kazasına tabi olarak kaydedilen Başılmışlı Köyü¹²³ bugün mevcut değildir. Yaptığımız incelemeler neticesinde Karaman'nın Ayrancı İlçesine bağlı Hüyükburun köyünü kuranların bölgede Başlamışlı olarak bilinen mevkiden gelenler olduğu anlaşılmıştır. Zaman içerisinde Başlamışlı Köyü yer değiştirerek Hüyükburun adını alması kuvvetle muhtemeldir.

1.5.3. Kureyş-i Kebir Köyü

Köy Divle'den ayrılıp gelenler tarafından kurulmuştur. Önceleri Eskil Kazası'na bağlı olan köy daha sonra Atçekenlik statüsünün verilmesiyle birlikte Divle Kazası'na dahil edilmiştir. Kureyş-i Kebir tamlaması zamanla Türkçe söyleyiş şeklini alarak bugün Büyük Koraş olarak bilinen köydür.

1.5.4. Kıramanlı Köyü

Köyün kuruluşu ile ilgili köy halkı tarafından bir takım hikayeler anlatıyor ise de bu hikayelerin tarihi herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır. Ancak yapılan araştırmalar sonucu Karaman Beyliği döneminden beri var olan köy Mukataa içerisinde at yetiştiriciliğinde önemli roller üstlenmiştir. Kıraman Köyü bugün aynı isimle Karaman-Ayrancı ilçesine bağlıdır.

1.5.5. Çat Köyü

1831 Kayıtlarında sadece 4 hane olarak geçen Çat Karyesi'nde üç kişinin daha ismi mücerred (bekar) olarak geçmektedir. Ayrıca bahsi geçen 4 hanenin oldukça kalabalık nüfuslara sahip oldukları görülmektedir.¹²⁴ Kıraman'ın güneyinde yer alan köy günümüzde de küçük bir yerleşim yeri olarak bulunmaktadır.

¹²²Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.89.

¹²³BOA, NFS.d, nr.3390,s.bn 2, s.42.

¹²⁴BOA, NFS.d, nr.3390, s.45.

1.5.6.Yerendi (Berendi) Köyü

Tarsus'tan XVIII. yüzyıl ortalarında gelip yerleşen Göçerler (Yörükler) tarafından kurulmuş olan Berendi köyü Divle kazasına bağlı Esbkeşan mukataası içinde yer almıştır.¹²⁵ Bugün Karaman -Ayrancı ilçesine bağlı bir mahalledir.

1.5.7. Kureyş-i Sağır Köyü

Divle'den gelenler tarafından kurulmuştur. Büyük Koraş Köyü'nü kuranlarla aynı kökenden gelmektedir. Bugün Küçük Koraş olarak bilinmektedir.

1.5.8. Akçeşehir Köyü

Akçeşehir merkez camii ve camide kullanılan taşlar çok eski bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir. Divle kaza olmadan önce 1591 de Eskil'e tabi Akçeşehir (Ağçaşehir) köyü mahallelerinde toplam 279 kişinin bulunduğu ancak yukarıda bahsi geçen Celali İslanları neticesinde köyde sadece 14 nefer kaldığı¹²⁶ kaydedilmektedir. Bu da o dönem için Akçeşehir'in hareketli bir belde olduğunu göstermektedir.

Celali İsyandar üzerinden 200 yıl geçtikten sonra 1831 nüfus sayımında Akçeşehir'in eski canlılığını yakalayamadığı görülmektedir.¹²⁷ Akçeşehir halkının ismi Davudlar (diğer adı Timurlar) cemaati ile birlikte zikredilmiştir.¹²⁸ Akçeşehir'e gelip yerleşenler arasında Yunus Emre'nin Bağlı bulunduğu İsmail Hacı Cemaati'nin de bulunduğu¹²⁹ kayıtlarda yer almaktadır.

1.6.Türkmenan-ı Bozulus'a Tabi Olanlar

1831 kayıtlarında Armutlu Cemaati Bozulus Türkmenlerinden olduğu belirtilen dokuz ayrı yerleşim yerinde toplam 275 hanenin kaydı tutulmuştur.¹³⁰ Bunların Bozulus Türkmenleri'nden olduğu belirtilmiş, adı geçen köy ve kasabalarda başka boy ve cemaatlerin varlığına dair herhangi bir kayıt düşülmemiştir.¹³¹ Karaman bölgesinden

¹²⁵BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2, s.45.

¹²⁶Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.233.

¹²⁷BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2, 48.

¹²⁸Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.233.

¹²⁹Mehmet Armutlu, *Türk Dilinin Üç Temel Direği Yunus Emre*, Kombassan Aş, Konya 1998, s.47.

¹³⁰ Bu yerleşim yerleri, Turgut kazasına tabi olup Turgut civarında oturanlardır

¹³¹BOA, NFS.d, nr.3390, s.10, 12, 13, 14, 15, 49, 50.

XVIII. yüzyılda iskan ettirilen Bozulus Türkmenleri Turgut ve Kureyşözü kazalarına¹³² özellikle Atlantı'ya yerleştirilmiş ancak aradan geçen yüz yıllık zaman diliminde civar köylere de dağıldıkları ve yeni yerleşim yerleri kurdukları anlaşılmaktadır. Armutlu Cemaati, Bozulus Türkmenlerinin meskun buldukları yerleşim birimleri aşağıda verilmiştir.

1.6.1. Atlantı Köyü

Esbkeşan Mukataası Turgut Kazası'na bağlı olan Atlantı, Bozulus Türkmenleri'nin iskan ettirildikleri yerlerden birisidir. Özellikle Celali İsyanları sonrası nüfusun oldukça azalmış, hatta bir kısım yerlerin tamamen boşalmış olduğu görülmüştür. Bu yerlere geri dönüşler olmayınca, aşiretlerin iskanı yasası kapsamında, “Karaman Eyaleti'ne bağlı Atçeken Mukataası (Bölgesi) köylerinden Atlantı'ya 1752 yılında Bozulus Türkmenlerinden Küşne, Kara Halilli, Danişmendi, Çıyan oymaklarına bağlı 200 hane yerleştirilmiştir”¹³³ Bugünkü köy sakinlerinin büyük bir kısmı bu yerleştirilen Türkmenlerin soyundandır.

Atlantı, Atçeken mukataasının önemli bir yerleşim merkezidir. Değişen nüfus yapısına bağlı olarak Osmanlı Devleti, mukataa içerisindeki yapıyı sürekli değiştirmiştir.¹³⁴ 1845 sayımları sırasında bölgenin idari taksimatı yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme sırasında Turgut Kazası ikiye bölünerek İnsuyu Kazası kurulmuş ve kaza merkezi de Turgut'tan Atlantı'ya geçmiştir.¹³⁵

Bugün Atlantı, Kadınhanı ilçesine bağlı büyük bir beldedir. Halkın çoğunluğu Türkmendir. 1892 yılı kayıtlarına göre 278 hane, 1378 nüfuslu bir köydür. Ancak zaman içerisinde başka illerden gelenlerle nüfus yapısı farklılaşmıştır.¹³⁶ 1950-1960 döneminde 16 Bulgaristan muhaciri (göçmeni) ailenin yerleşimi; çevre ilçe, kasaba ve köylerden gelenler ile Atlantı farklı kesimlerden insanların yerleştiği bir kasaba olmuştur.

¹³² Küçükdağ, *Armutlu*, s.15.

¹³³ Orhonlu, *Oğuzlar*, s.111.

¹³⁴ bkz. 1831 idari sınırlar bölümüne.

¹³⁵ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.87.

¹³⁶ Kasabada sakinleriyle yapılan mülakatlar neticesinde Atlantı Kasabasına Ağrı, Erzurum, Kırşehir, Tunceli, Sivas gibi illerden gelip yerleşenlerin olduğu tespit edilmiştir.

1.6.2. Akgöl Köyü

1831 nüfus defterinde Akgöl Köyü adıyla kaydedilen yerleşim yeri bugün mevcut değildir. Yapılan detaylı araştırmalar neticesinde bölgede bugün bu isimle bir köyün varlığı bilinmemektedir. Akgöl adıyla kaydı düşülen yerin, bugün Yunak İlçesi olabileceği ihtimali de bulunmakla beraber bu konuda kesin bir delile ulaşılamamıştır. Bölge halkının da bu isimle bir yerleşim yeri, eski bir kalıntı hakkında herhangi bir fikri bulunmamaktadır.¹³⁷ Oysa 1831 kayıtlarında Cemaat-i mezkurdan (Armutlu Cemaati Bozulus Türkmenleri) Akgöl karyesinde İskan edenler¹³⁸ tabiri geçmektedir. 28 haneden oluşan bu kayıta Akgöl civarındaki bataklıklardan Akgöl'ün hemen kıyısına gelip yerleşen Türkmenlerin¹³⁹ sayım sırasında kaydedilmiş olabileceği ihtimalidir. Yunak İlçesine bağlı Odabaşı Köyü yakınlarında, Küçükhasan ve Adakasım köyleri civarında, geçmişte suyu bol olan ancak günümüzde suyu çekilen Akgöl adında bir yer¹⁴⁰ vardır. Ancak burası bir yerleşim yeri değil eski bir göl ve bataklık alanıdır.

1.6.3.Cemaat-ı Azedin

Bozulus Türkmenleri alt başlığı altında kaydı düşülen bu yerin, Atlantı veya Akgöl civarında yaşayan küçük bir Türkmen topluluğu olabilme ihtimali kuvvetle mevcuttur. Defterin genel kayıt sistemi ve kaydedilen bazı yerlerin günümüzde var olmaması dönemin şartları dahilinde bazı konar-göçer toplulukların buldukları yerlerde ya cemaat ismiyle yada mevcut yer adıyla kaydedildikleri anlaşılmaktadır.

1.6.4. Pirbegli (Piribeyli)Köyü

Bugün Yunak ilçesine bağlı, Yukarı Piribeyli ve Aşağı Piribeyli olmak üzere iki Piribeyli bulunmaktadır. 1831 nüfus sayımında adı geçen yerleşim yerinin Aşağı Piribeyli olduğu anlaşılmaktadır. Yukarı Piribeyli artan nüfusa bağlı olarak daha sonra kurulmuştur. Nüfus kaydında Bozulus Türkmenlerinden olduğu vurgulanan Yukarı ve Aşağı Piribeyli köylerinde, bugün de Türkmenlerden başka bir boy veya kabile bulunmamaktadır. *“Piribeyli Köyü'nde iskan edenler hakkında Şah Abbas'ın*

¹³⁷Yusuf Özgür, 1952 Yunak Sinanlı Köyü doğumlu. Halen Konya merkezde yaşamakta, aynı zamanda Sinanlı Köyünde çiftçilik yapmaktadır; Osman Duran, Saray Köyü 1978 doğumlu, Köy Muhtarı, Yunak Saray Köyü'nde ikamet etmekte

¹³⁸BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2,12

¹³⁹Ruben, *Anadolu'nun Yerleşme Tarihi*, s.277.

¹⁴⁰ Ürün, *Kulu*, s.17.

kitapçbaşı Avşar Sadıki tezkiyesinde Piri Beğ'den bahsetmekte ve O'nun Türkmen olduğunu açıkça söylemektedir." ¹⁴¹ Köy halkıyla yapılan mülakatlar neticesinde Bozulus Türkmenlerinden olan halkın birbirleriyle, civar köy ve kasabalarla tarihi akrabalık ilişkilerini sürdürdükleri anlaşılmaktadır.¹⁴²

1.6.5. Kalekli (?) Köyü

Defterlerde Turgut Kazasına bağlı olan ve Bozulus Türkmenlerin oluşu belirtilen yerleşim yerinin geçici olarak kurulan bir yer olduğu anlaşılmaktadır. Yaptığımız araştırmada bölgede bu isimle bir yere rastlanılmamıştır. Sayımda sadece iki hane olarak geçmekte olan Kalekli günümüzde mevcut değildir.

1.6.6. Küçük Hasan Çiftliği

Karaman tarafından iskana tabi tutulan Bozulus Türkmenlerinin kurduğu bir yerleşim yeridir. 1831 Nüfus sayımında sadece 17 hane olan Küçük Hasan Çiftliği,¹⁴³ günümüzde Çeltik ilçesine bağlı büyük bir kasabadır. Belde halkının bir kısmı birkaç km güneyde Büyük Hasan adıyla yeni bir yerleşim yeri kurmuşlardır.

1.6.7. Çeltik Köyü

Çeltik menşe olarak Karaman Akçaşehir Türkmenlerine dayandırılıyor¹⁴⁴ ise de bu bilginin doğruluğu hakkında kesin bir sonuca ulaşmak mümkün olamıyor. Nitekim 1752 tarihinde Konya Turgut Kazasına iskan ettirilen Türkmenlerin¹⁴⁵ 1831 kayıtlarında geçen Çeltik Türkmenleriyle aynı olduğunu düşünülürse, Çeltik'e olan ilk Türkmen yerleşimlerin İ.H. Konyalı'nın bahsettiği tarih olan 1490 yılı öncesine dayandırılması düşünülür ki bu da oldukça farklı iki tarihi karşımıza çıkarmaktadır. Fakat gerek Konyalı'nın bahsettiği ve gerekse nüfus defterinde düşülen kayıtların sonucunda Çeltik halkının Akçaşehir bölgesinden gelip yerleştiği görüşünün ağırlık kazanmış olmasıdır.

¹⁴¹ Sümer, *Oğuzlar*, s.267.

¹⁴² Yukarıdaki bilgi, 2004-2009 yılları arasında Piribeyli Belediye başkanlığı yapmış 1971 doğumlu Mevlüt Çalınaltı'dan alınmıştır.

¹⁴³ BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn2, s.14.

¹⁴⁴ İbrahim Hakkı Konyalı, *Konya Tarihi*, Konya 1964 s.113-115.

¹⁴⁵ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.66.

Esbkeşan mukataası içerisinde yer alan Çeltik Turgut'tan kazalığın kaldırılıp yerine Atlanti'nın kaza olması¹⁴⁶ ile yeni kaza Atlanti'ya bağlanmıştır.

Atlanti'dan kazalığın kaldırılması ve bölgede başka kaza merkezinin olmamasından dolayı 1902 de ilçe olan Çeltik, yol güzergahlarından uzak olması, bataklık ve sineklerden kaynaklanan sıkıntı sonucu fazla gelişmemiş ilçelik durumu kısa zamanda kaldırılmıştır. En son 1990 senesinde yeniden ilçe merkezi olan Çeltik bugün gelişen modern bir şehir görünümünü kazanmaktadır.

1.6.8. Hamza Hacı Köyü:

Nüfus defterinin tutulduğu 1831 tarihinde Turgut Kazasına bağlı bulunan köy 49 haneden oluşmaktaydı.¹⁴⁷ Karaman yöresinden yukarıda belirtilen nedenlere bağlı olarak gelen Türkmenler Atlanti'nın batı kısmı olan bu bölgeye yerleşerek farklı isimlerle köyler kurmuşlardır. Esbkeşan Mukataasının en batı ucu olarak tanımlanabilecek Hamza Hacı Köyü, Bozulus Türkmenleri Hacı Hamzalı Cemaati tarafından kurulmuştur. Bugün Afyon ilinin Emirdağ ilçesine bağlıdır.

1.6.9. Polathisarı:

Atçeken Mukataası batı kısmının büyük bir bölümü Bozulus Türkmenlerinden meydana gelmektedir. Polathisarı Köyü de, nüfus defterinde¹⁴⁸ Bozulus'a bağlı Hamza Hacı Türkmenlerinden olduğu belirtilmektedir. Bugün Çeltik ilçesi merkez sınırlarında kalmış eski yerleşim izlerinin bulunduğu bir bölgenin adıdır.

¹⁴⁶ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.87.

¹⁴⁷BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2, 49.

¹⁴⁸BOA, NFS.d, nr.3390, s.bn 2, 49.

II. BÖLÜM

1831 SAYIMINDA KÖY VE KASABALARIN NÜFUSLARI ve İSTATİSTİKLER

2.1. Nüfus Sayımı Yapılan Yerleşimlerin Genel Özellikleri ve Düzeltmeler

Atçeken Mukataasına tabi yerleşimlerin nüfus sayımı yukarıda bahsettiğimiz hedefler doğrultusunda, özellikle askeri ve vergilendirme mükellefiyetinin tespiti¹⁴⁹ amacıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu bölgede yaşayan Atçeken nüfusu tarih içerisinde belirtilen sebeplere bağlı olarak sürekli değişkenlik göstermiştir. Buna göre 1500'de 7102, 1518'de 10534, 1591'de 17808 ve 1642 yılında 3241 nefer Atçeken nüfusu vardır.¹⁵⁰ 1831 yılına gelindiğinde ise bölge az oranda değişmiş olmakla beraber toplam sayılan erkek nüfus 5435 olmuştur. Mukataaya tabi defterlerde büyük kasabaların yanında birkaç hanelik yerlerle birlikte toplam 29 yerleşim yerinin nüfus kayıtları tutulmuştur. Herhangi bir boyun bir cemaati tarafından kurulmuş olan bir yerleşim yerinin etrafında birkaç hanelik de olsa başka yerleşim yeri açılmışsa, kaydı tutan memur tarafından yeni bir başlık altında yazılmıştır.¹⁵¹

Osmanlı devleti gerek tahrir kayıtlarında gerekse Tanzimat Dönemi nüfus sayımlarında sadece erkek nüfusunu saymıştır. Kadın nüfusu 1831 sayımında da yukarıda geçen nüfus sayımının amaçları doğrultusunda sayıma dahil edilmemiştir. Toplam nüfus veya bir bölgenin nüfusu sayılırken kadının sayılmadığı dönemlerde toplam nüfusun akla yatkın bir tahmini, Osmanlı'da nüfus üzerine çalışan pek çok kişinin genellikle yaptığı gibi, erkek nüfusu ikiyle çarpılarak yapılabilir.¹⁵² *1831 nüfus sayımı döneminde kadın nüfusunun azlığı ya da çokluğuna dair önemli bir problem kaydedilmemiştir. Bu durum her iki cinsiyetin birbirine çok yakın olduğunu*

¹⁴⁹Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, s.46, 47, 58.

¹⁵⁰Karadeniz, *Atçeken Oymakaları*, s.186.

¹⁵¹İnevi Ahalisinden olup İnsuyu'da iskan eden topluluk sadece 7 hane ve 11 fert olarak ayrı bir başlık adıyla sayılmıştır. Yine Kalekli sadece iki hane ve nüfusa sahip olarak ayrı bir başlık altında kaydedilmiştir.

¹⁵² Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, s.48.

göstermektedir. Nitekim III. Selim döneminde Türkiye'yi ziyaret eden Fransız Seyyah Olivier'e göre Osmanlı'da kadın ve erkek nüfus birbirine denktir.¹⁵³

Esbkeşan Mukataası nüfus defterlerindeki toplam nüfus tespit edilirken sayıma konu olan köy ve kasabaların kaydedilen nüfuslarının iki katı alınarak toplam nüfus elde edilmiştir. Ancak asıl nüshada sayım listelerinin en başında verilmiş olan genel toplam ile muhtevanın dikkatli bir şekilde birkaç kez sayılması ile elde edilen toplam arasında 235 kişilik bir fark bulunmaktadır. Nüfus defterlerindeki bu hataların bulunduğu dair nüfus konuları üzerinde geniş çalışmalar yapmış Enver Ziya Karal ve Kemal H. Karpat tespitler yapmışlardır.¹⁵⁴

2.1.1. Düzeltilmiş Şekliyle 1831 Esbkeşan Köylerinin Nüfusları

Defterlerde mevcut nüfus “Kebir, “Sağır” ve “Toplam” şeklinde kaydedilmiştir. Ancak bu şekildeki tasnif “tablo 1” de verildiğinden burada köy ve kasabaların nüfusları, içeriğe göre tashih edilmiş ve tahmini kadın nüfusu da ilave edilerek verilmiştir. Aşağıdaki tablo Esbkeşan Mukataasına bağlı yerleşimlerin nüfuslarını düzeltilmiş halleriyle birlikte vermektedir.

Tablo II: Esbkeşan Mukataası Düzeltilmiş Şekliyle Köy ve Kasaba Nüfusları

Bağlı Olduğu Kaza	No	Yerleşim Yeri	Hane	Sayılan Erkek Nüfus	Tahmini Kadın Nüfusu	Toplam
Turgut	1	Turgut	214	647	647	1294
	2	Gözlü	71	187	187	394
	3	Çakırlar	16	44	44	88
	4	Kolukısa	52	134	134	268

¹⁵³ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.93, 94.

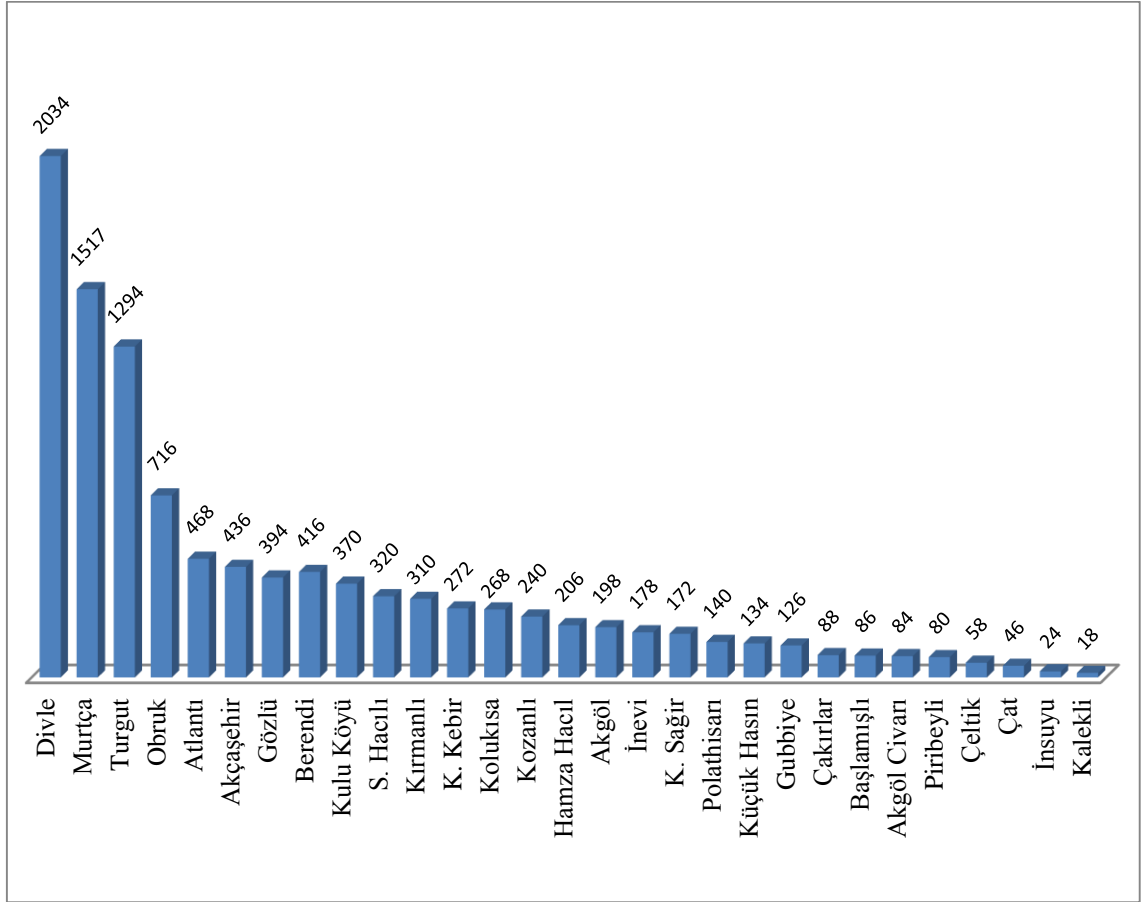
¹⁵⁴ Kemal Karpat'ın aşağıda ismi geçen eserinin tercümesini yapan Bahar Tırnakçı, defterlerde yer alan sonuçların düzeltildiğine dair şu bilgiyi vermektedir. “*Profesör Karal, bu sayım defterinin içeriğini, sayım sonuçlarının takviye edilmiş ve düzeltilmiş bir özetiyle birlikte Latin alfabesine aktardı.*” Kemal H. Karpat, *Osmanlı nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, (Çev. Bahar Tırnakçı), İstanbul 2003. s.56.

	5	Kozanlı	58	120	120	240
	6	Kulu köy	126	285	285	370
	7	İnevi	29	89	89	178
	8	İnsuyu'nda İkamet Edenler	7	12	12	24
	9	Süleyman Hacı	54	160	160	320
	10	Atlantı	100	234	234	468
	11	Akgöl	28	99	99	198
	12	Akgöl Civarında Meskun	18	42	42	84
	13	Pirbeyli	15	40	40	80
	14	Kalekli	2	9	9	18
	15	Küçük Hasan	17	67	67	134
	16	Çeltik	20	29	29	58
	17	Hamza Hacı	49	103	103	206
	18	Polathisarı'nda İkamet Edenler	26	70	70	140
Eskil	19	Muratça	283	757	757	1517
	20	Obruk	116	358	358	716
	21	Gubbiye	17	63	63	126
Divle	22	Divle (Tabii Eskil)	370	1017	1017	2034
	23	Başlamışlı	15	43	43	86
	24	Kureyş-i Kebir	56	136	136	272
	25	Kıramanlı	41	155	155	310
	26	Çat	4	23	23	46
	27	Berindi	54	208	208	416
	28	Kureyş-i Sağır	35	86	86	172
	29	Akçaşehir	89	218	218	436
Toplam			1982	5435	5435	10870

Kaynak: BOA. NFS.d, nr.3390

Yukarıda verilen tablo (Tablo II) Esbkeşan Mukataası dahilinde yer alan Atçeken köylerine aittir. Farklı mükellefiyetlere sahip köyler burada yer almamaktadır.

Grafik I: Esbkeşan Mukataası Nüfus Grafiği

Kaynak: BOA. NFS.d, nr.3390 nolu defter

2.2. NÜFUSUN YAŞ ÖZELLİKLERİ

Atçeken Mukataası dahilinde tutulan nüfus kayıtlarında yaşlarının yazılmasına dikkat edilmiş ancak bununla birlikte % 4'e yakın oranda yaşların kaydedilmediği tespit edilmiştir. Yapılan istatistiksel çalışmalarda tespit edilemeyen bu oran, dışarıda tutulmuş veya diğer bir ifade ile diğer yaş grupları arasında dağılmış şekilde ele alınmıştır.

2.2.1. Esbkeşan Mukataası Genel Yaş Özellikleri

Oldukça genç bir nüfusa sahip olan Esbkeşan bölgesi 1831 nüfus sayımında klasik tarım toplumunun yansıttığı yaş profilini büyük oranda sergilediği görülmektedir. İstihdama dahil edilmeyen grup olarak değerlendirilen 0-14 arası yaş grubu toplam nüfusun % 39.1'ini oluşturmaktadır.

Bununla birlikte genç nüfus olarak kabul edilen 0-35 yaş arası nüfus ise toplam nüfusun % 67,2'sini oluşturmaktadır. Yine yaşlı nüfus olarak kabul edilen 64 üstü yaş grubu toplam nüfus un sadece % 3.3 ünü teşkil etmektedir ki bu son veri de bize ölüm yaşısınınırının aşağılarda olduğunu göstermektedir.

Tablo III: Esbkeşan mukataası Genelini Gösteren Yaş Aralığı Tablosu

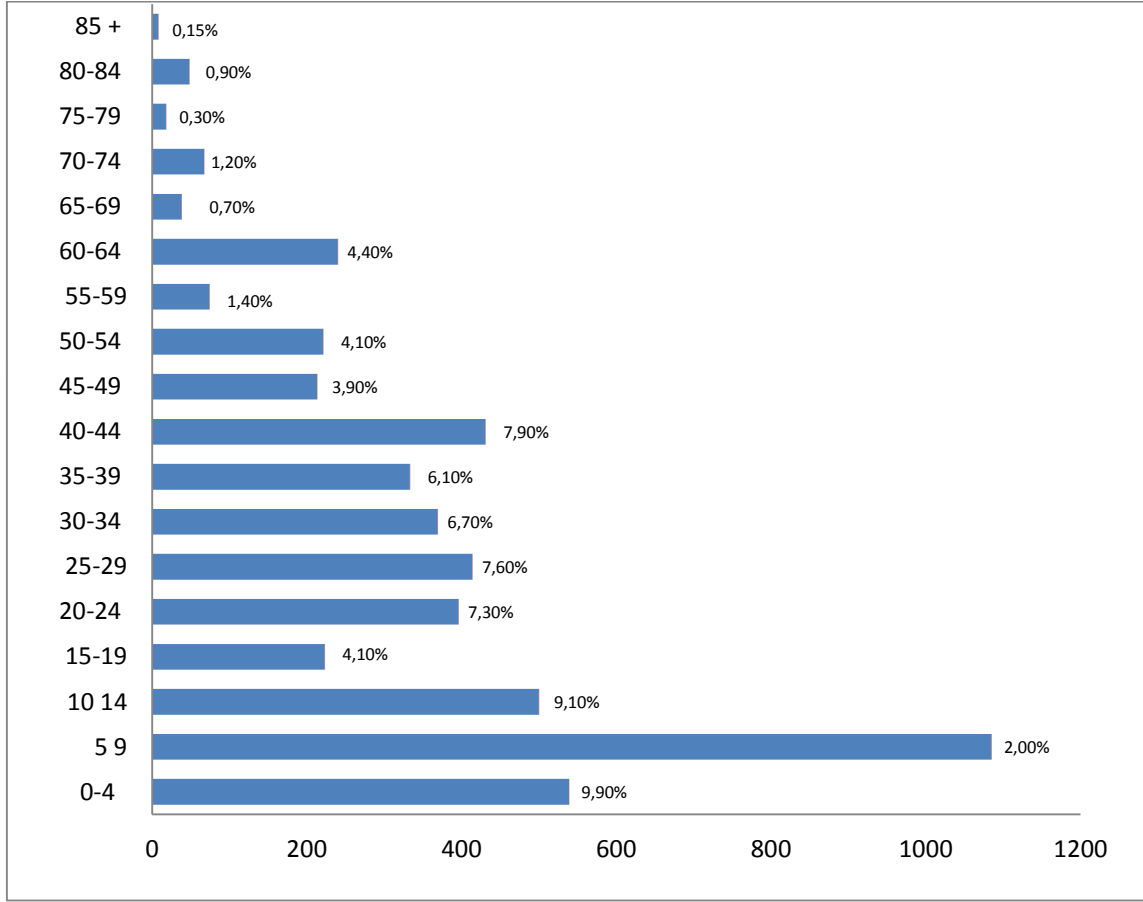
Esbkeşan Mukataası Yaş Aralığı Tablosu		
Yaş Aralığı	Adet	Oran
0-4 yaş arası	539	% 9,9
5-9 yaş arası	1085	% 20
10-14 yaş arası	500	% 9,1
15-19 yaş arası	223	% 4,1
20-24 yaş arası	396	% 7,3
25-29 yaş arası	414	% 7,6
30-34 yaş arası	369	% 6,7
35-39 yaş arası	333	% 6,1
40-44 yaş arası	431	% 7,9
45-49 yaş arası	213	% 3,9
50-54 yaş arası	221	% 4,1
55-59 yaş arası	74	% 1,4
60-64 yaş arası	240	% 4,4
65-69 yaş arası	38	% 0,7
70-74 yaş arası	67	% 1,2
75-79 yaş arası	18	% 0,3
80-84 yaş arası	48	% 0,9
85 + yaş arası	8	% 0,15
Yaşı belirsizler	218	% 4
Toplam	5435	

Kaynak: BOA. NFS.d, nr.3390.

Tablo incelendiğinde 0-14 yaş arası nüfus, toplam nüfusun % 21'ini oluşturduğu görülmektedir. Bu durum doğum oranının hayli yüksek olduğunu

göstermektedir. Nüfus pramidi şeklinde değerlendirildiğinde tabanı şişkin bir nüfus yapısı karşımıza çıkmaktadır.

Grafik II: Esbkeşan Bölgesinin Genelini Gösteren Yaş Aralıkları Grafiği.

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

5-9 Yaş aralığında nüfusun, genel nüfus verilerine aykırı olarak yığılmanın fazla olması kaydı tutan memurun 3 ve 4 yaşındaki kişileri 5 yaş gibi bir yuvarlama yaparak kaydetmesi sonucunda oluşan bir durum olduğunu tahmin etmekteyiz. Bununla birlikte benzer bir durum 15-19 ile 35-39 yaş aralıklarında da görülmektedir ki bu da yuvarlama ihtimalini kuvvetlendirmektedir. 65 yaş ve üzeri nüfusun oldukça az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 100 yaşında bir kişinin kaydı düşülmüştür.

2.2.2. Köy ve Kasabaların Yaş Grupları Çizelgeleri ve Grafikleri

Esbkeşan mukataasına ait köy ve kasabaların yaş grupları incelenmiş elde edilen sonuçlar, çizelgeler ve yaş grupları şeklindeki analizleri yapılarak yazılmıştır.

Defterlerin içeriklerinde vurgulandığı üzere aynı cemaat bünyesinde yer alan yerleşimler veya bir yerleşim yerine tabi iken başka bir yerde iskan eden gruplar, aynı yerleşim yeri bünyesinde değerlendirilmiştir. Turgut, Divle ve Muratça büyük nüfuslara sahip olduklarından ayrı değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Diğer köy ve kasabalar tek tablo üzerinden incelenmiştir.

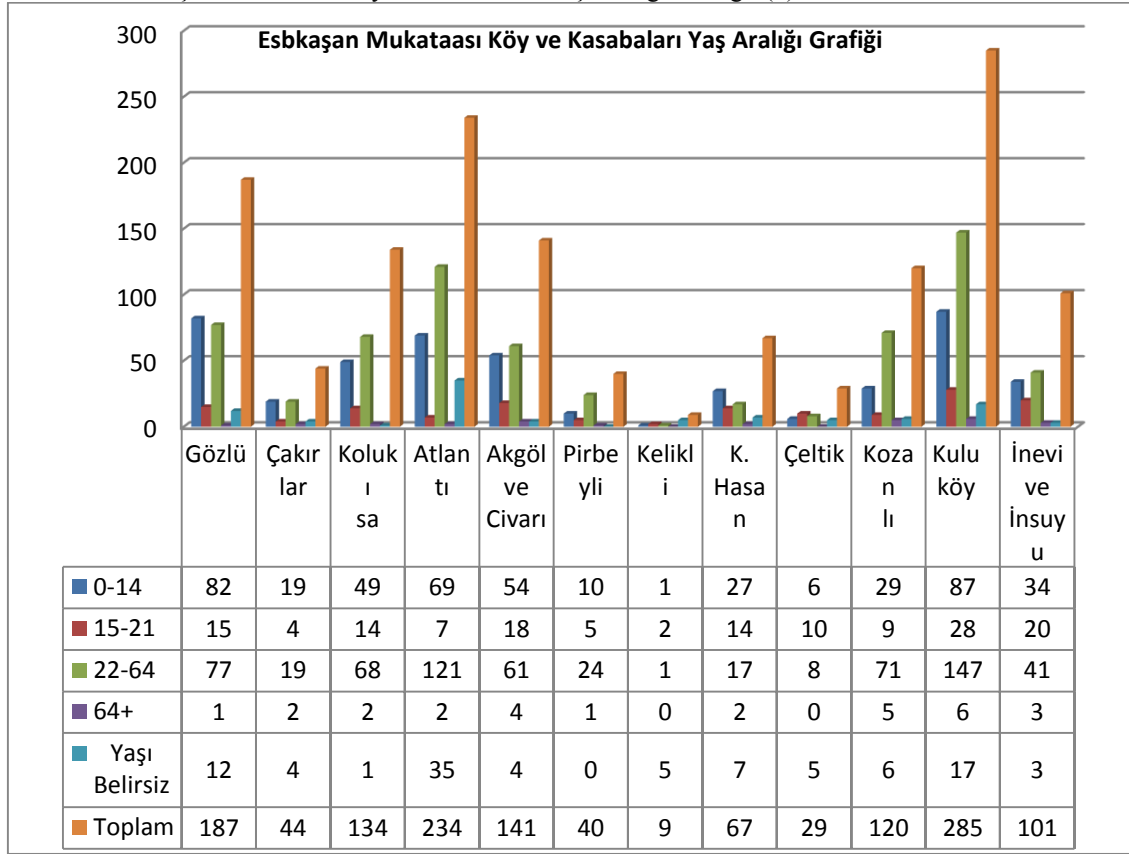
TabloIV. Esbkeşan Köy ve Kasabaları Yaş Aralıkları Tablosu.

Yaş Aralığı	Gözlü	Çakırlar	Kolukısa	Atlantı	Akgöl ve Cıvarı	Pirbeyli	Kelikli	K. Hasan	Çeltik	Kozanlı	Kuluköy	İnevi ve İnsuyu
0-14	82	19	49	69	54	10	1	27	6	29	87	34
15-21	15	4	14	7	18	5	2	14	10	9	28	20
22-64	77	19	68	121	61	24	1	17	8	71	147	41
64+	1	2	2	2	4	1	0	2	0	5	6	3
Yaşı Belirsiz	12	4	1	35	4	0	5	7	5	6	17	3
Toplam	187	44	134	234	141	40	9	67	29	120	285	101

Kaynak:BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

Çocuk nüfusun çok fazla, yaşlı nüfusun ise oldukça az olduğu görülmektedir. Doğum oranı yüksek, ölüm yaşının düşük olduğu bir nüfus yapısı bulunmaktadır.

Grafik III:Esbkeşan Mukataası Köy ve Kasabaları Yaş Aralığı Grafiği. (1)

Kaynak:BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

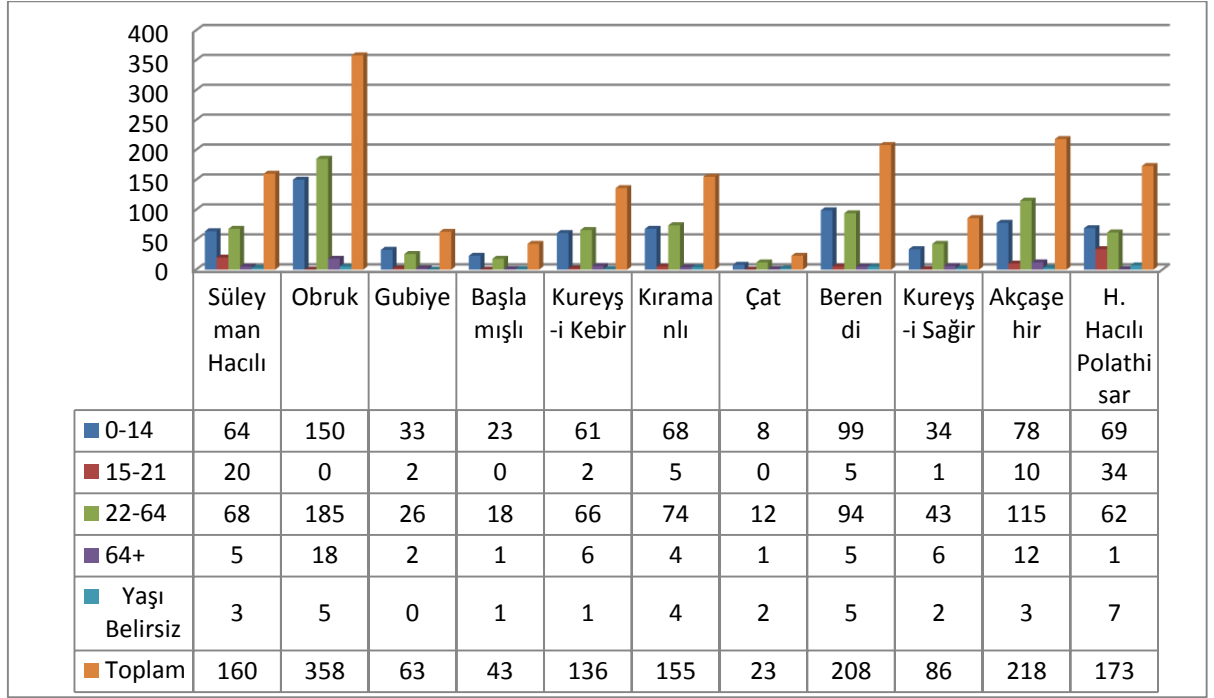
Tablo V:Esbkeşan Mukataası Köy ve Kasabaları Yaş Aralığı Tablosu (2)

Yaş Aralığı	Süleyman Hacı	Obruk	Gubiye	Başlamış	Kureyş-i Kebir	Kıramanlı	Çat	Berendi	Kureyş-i Sağır	Akçaşehir	H.Hacı Polathisar
0-14	64	150	33	23	61	68	8	99	34	78	69
15-21	20	0	2	0	2	5	0	5	1	10	34
22-64	68	185	26	18	66	74	12	94	43	115	62
64+	5	18	2	1	6	4	1	5	6	12	1
Yaşı Belirsiz	3	5	0	1	1	4	2	5	2	3	7
Toplam	160	358	63	43	136	155	23	208	86	218	173

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

Az gelişmiş toplumların genel özelliklerini yansıtan doğum oranının yüksek yaşam süresinin kısa olduğu yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır.

Grafik IV:Esbkeşan Mukataası Köy ve Kasabaları Yaş Aralığı Grafiği (2)

Kaynak:BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

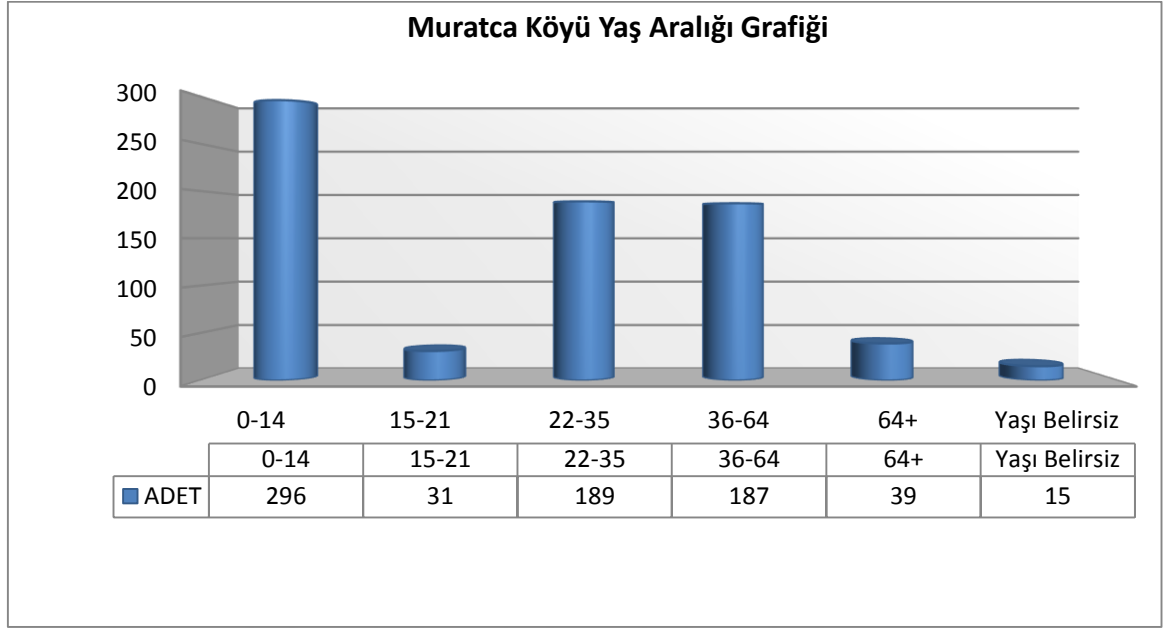
Tablo incelendiğinde Kozanlı'da nüfus, diğer yerleşim yerlerinden farklı olarak orta yaşa yığılmıştır. Çocuk nüfus genel toplamın altında olmakla beraber yaşlı nüfus genel toplamın 2 puan üzerinde görülmektedir.

İnevi nüfusu genel dağılım ortalamaları düzeyindedir. Ancak 50 yaş ve üzeri nüfusun az olduğu görülmektedir.

Muratça Kasabası diğer yerleşim yerlerinden farklı bir özellik göstermektedir. Kasabanın dönemin şartları dahilinde hem mesleki ve sanatsal gelişim açısından hem de kasabada mevcut eğitim durumu açısından biraz daha gelişmiş olduğu görülmektedir.¹⁵⁵ Bu durum kasabadaki yaşam şartlarını olumlu yönde etkilediği gibi kasabanın yaş grupları analizinde de belirgin bir fark olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaş dağılımı dikkatle incelendiğinde dağılımın normale yakın olduğu, yaşlı nüfusun biraz daha fazla olduğu görülmektedir.

¹⁵⁵Bkz. Muratça meslek analizi bölümüne.

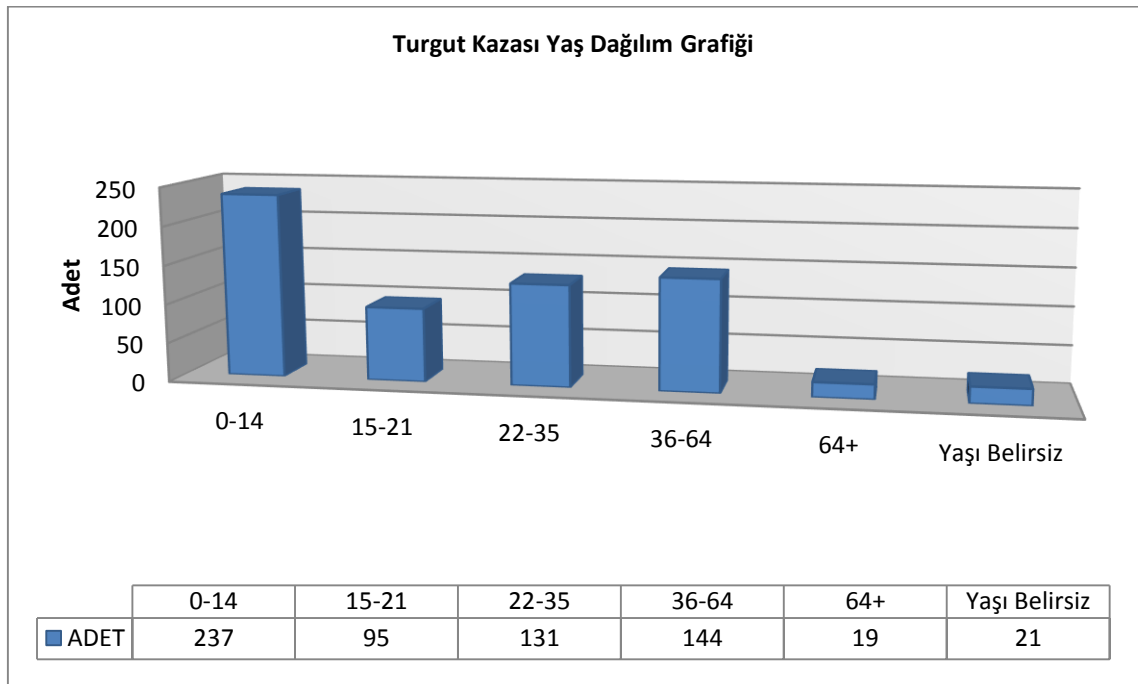
Grafik V: Muratça Köyü Yaş Aralığı Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51

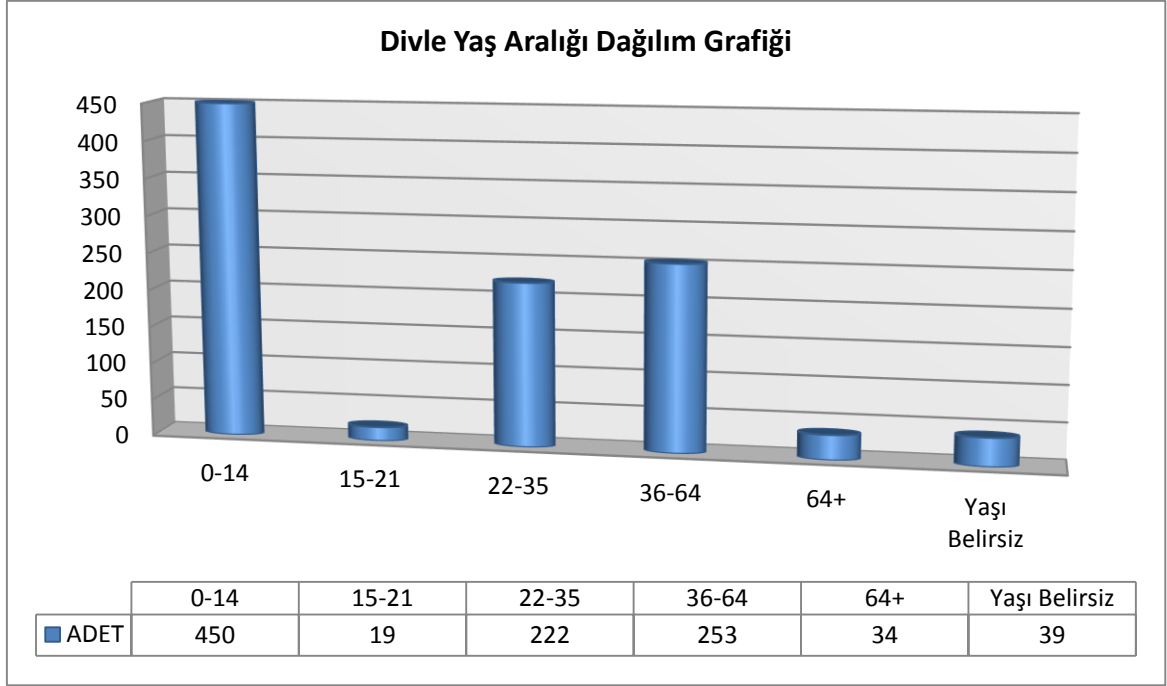
Toplam 757 olarak sayılan nüfusun genel nüfus içerisindeki dağılımı benzerlik göstermekle beraber 64 yaş üzeri nüfusun daha fazla olduğu, yüzde (5.1) kısmını işgal etmektedir. Burada Muratça'nın eğitim ve mesleki açıdan gelişmiş olmasının etkili olduğunu düşünmekteyiz.

Grafik VI: Turgut Yaş Aralığı Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51

Grafik VII: Divle Yaş Aralığı Grafiği.

Kaynak : BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

Sayılan bölge içerisinde en kalabalık nüfusa sahip olan Divle (tamamlanmış nüfusu 2034) ortalamanın üstünde çocuk nüfusa sahip olduğu görülmektedir. (% 44.2)

2.3. Nüfus Yoğunluğunun İstatistiksel Dağılımları

Osmanlı Devleti, nüfus sayımı ile ulaşmak istediği hedeflerden birisi de tarıma dayalı nüfusu tespit ederek bu yönüyle vergilendirme yapmaktır. Osmanlı gibi tarım temelli bir ekonomiye sahip olan devletler için yapılan nüfus analizlerinde nüfus ile tarım ilişkisini belirlemek temel amaç olmuştur. Nitekim Osmanlı Devleti'nin erken devirlerden itibaren yapılan toprak tahrirleri ¹⁵⁶ nüfusun tarım üzerinden vergilendirilmesini esas almıştır.

Modern toplumlarda fizyolojik nüfus yoğunluğu yanında tarım endeksli aritmetik nüfus yoğunluğu ile tarımsal nüfus yoğunluğu, nüfus sayımlarının önemli verileri arasında sayılmaktadır. Esbkeşan Mukataasının demografik yapısı incelenirken adı geçen 3 çeşit nüfus yoğunluğu aşağıdaki şekilde olmuştur.

¹⁵⁶ İsmail Hakkın Uzunçarşılı, *Merkez Teşkilatı*, s.102.

2.3.1. Aritmetik Nüfus Yoğunluğu

Aritmetik nüfus yoğunluğu, genel bir tanım ile herhangi bir ülke veya bölgenin nüfusunun belirlenen coğrafyanın yüzölçümüne bölünmesi ile elde edilen sonuçtur. Belirli bir yüzölçüsü birimine düşen insan sayısı¹⁵⁷ olarak tanımlanmaktadır.

Aritmetik nüfus yoğunluğu çıkarılırken tahmini kadın nüfusu ilave edilerek, tamamlanmış nüfus üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

1831 Nüfus defterine göre¹⁵⁸ Esbkeşan Mukataası Aritmetik Nüfus yoğunluğu:

$$5435 * 2 = 10870 / 24000 = 0.45.$$

Km² ye düşen insan sayısı 0,45 olarak hesaplanmıştır

Esbkeşan Mukataasının sınırlarını belirlerken¹⁵⁹ bölgenin düz bir arazi yapısına sahip olması, yapılan hesaplamaları kolaylaştırmış ve sonuçların oldukça net olmasında etkili olmuştur. Düz arazi yapısı bölge sınırlarının belirlenmesinde kolaylık sağladığı gibi hem tarımsal nüfus yoğunluğunun hem de fizyolojik nüfus yoğunluğunun hesaplanmasında kolaylık sağlamıştır.

Km²'ye düşen insan sayısını hesaplarken bölgenin Atçeken mukataasına denk gelen kısmı dikkatle incelenmiş bu tespit edildikten sonra sonuca ulaşılmıştır.

Yukarıda da değinildiği üzere çeşitli sebeplerden dolayı bölge XVIII. asırdan itibaren çok seyrek bir nüfusa sahip olmuştur. Ancak km²'ye düşen insan sayısının bu kadar az olmasının kısmen incelediğimiz nüfus defterleriyle ilgili bir durumdan kaynaklandığı da göz ardı edilmemelidir. Sayıma konu olan bölgede sadece Atçeken mukataası kaydedildiğinden aynı coğrafya içerisindeki diğer köy ve kasabalar burada sayım dışı kabul edilmiştir. Burada ancak şunu söyleyebiliriz ki analizleri verilen bölge nüfusu yörenin birebir nüfus yoğunluklarını yansıtmamaktadır. Ancak bölge içerisindeki Atçeken nüfusun istatistiklerini yansıtmaktadır.

¹⁵⁷ Reşat İzbirak, *Coğrafya Terimleri Sözlüğü*, MÖM Yayınları, Ankara 1975, s.251.

¹⁵⁸BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

¹⁵⁹Bu sınırların çizilmesinde, Esbkeşan mukataası haritasının belirlenmesi, mukataanın toplam yüzölçümü hesaplanması, Tarımsal Nüfus Yoğunluğu ile Fizyolojik Nüfus Yoğunluğunun belirlenmesi için bölge tarımsal alanının hesaplanmasında halen Tahir Büyükkörükçü Anadolu İHL'de coğrafya öğretmeni olan 1975 Konya doğumlu Ali İhsan Dokuzer'den ve Mehmet Zahid Kotku AİH Lisesi coğrafya öğretmeni 1979 doğumlu İrfan Kafçı'dan yardım alınmıştır.

2.3.2. Tarımsal Nüfus Yoğunluğu

Bir ülkede veya herhangi bir sahada, tarım ve hayvancılıkla geçinen nüfusun, tarımsal alana bölünmesiyle elde edilen nüfus yoğunluğuna tarımsal nüfus yoğunluğu denir.

Esbkeşan Mukataası iskan sahası olarak belirlendiğinde buraya yerleştirilecek olan Atçeken oymaklarının hayat şartları, yaşadıkları bölge ve hukuki nizamları dikkate alınarak konar –göçerler için muhtelif kazalar teşkil edilmişti.¹⁶⁰ Atçeken Mukataası dahilindeki yerlerde yaşayan oymaklar ve cemaatler iptidai yaşamlarında göçebe olan unsurlardan meydana gelmekteydi. XVI. yüzyıl başlarında konar-göçer olarak Atçekenlerin gerek hayvancılık gerekse ziraat yaptıkları mezraları bulunmaktaydı.¹⁶¹ Konar-göçerlik ise Osmanlı toplumunda tarımdan mutlak anlamda uzak duran bir zümre için kullanılmış bir kavram değildir. Osmanlı içtimai yapısında yazları yaylalarında hayvancılık, kışları kışlaklarında ziraat yapmakla geçiren aşiretlere konar-göçer denirdi.¹⁶² Bu yönüyle Atçekenlerin tamamen tarımdan uzak bir toplum olduğu düşünülemez. Bundan dolayı bu oymaklar en başından beri kısmi de olsa tarımla uğraşmışlardır.

Her ne kadar kanunnamelerinde Osmanlı hakimiyetinin başlangıç dönemlerinde ziraat yapmadıkları ifade ediliyorsa da Atçekenler klasik hayvancılık faaliyetlerinin yanı sıra sürekli artan bir nispette ziraatle de uğraşmaktaydılar. Hatta bu yüzden XVI. yüzyıl ortalarında Atçekenlik kaldırılmış birkaç sene aradan sonra yeniden ihdas olmuştur.¹⁶³

İyi cins at yetiştiriciliği üzerine oluşturulan Esbkeşan Mukataası 1831 yılına gelindiğinde tutulan kayıtlarda, meslek belirtilirken birkaç hane için ‘koyuncu’ ibaresi dışında geriye kalan halkın büyük bir kısmı çiftçi ve rençper gibi mesleki unvanlarla kaydedilmiştir. 1986 hanenin 1655’i çiftçi veya rençper olarak isimlendirilmiştir ki bu da kayıtlı meslekler arasında % 84,3’üne tekabül etmektedir.¹⁶⁴

1831 yılında Esbkeşan mukataasında dağlık-çorak araziler dışında ekime müsait olduğu düşünülen arazi yaklaşık olarak 24000 km² / 20000 km² lik alanı kapsamaktaydı. Bu da toplam arazinin % 80 lik kısmına denk gelmektedir. Dönemin şartları ve

¹⁶⁰ Orhonlu, *Aşiretlerin İskanı*, s.21.

¹⁶¹ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.127.

¹⁶² Halaçoğlu, *İskan Siyaseti*, Türk, s.14.

¹⁶³ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.127.

¹⁶⁴ BOA, NFS.d, nr. 3390, s.2-51.

aritmetik nüfus yoğunluğunun verileri¹⁶⁵ doğrultusunda kişi başına düşen tarım arazisi oldukça fazla olmakla beraber bunun çok az bir kısmı ekilip dikilebilmekteydi. Burada, yukarıda verildiği üzere bölgedeki reel mevcut nüfus sadece Esbkeşan Mukataası sayım defterinde yer alan nüfus olmayıp başkaca yerleşim yerlerinin de bölge içerisinde bulunduğu bilgisinin hatırlanması yararlı olacaktır. Belirtilen yoğunluk Atçeken nüfusun yoğunluğudur.

Tarımsal nüfus yoğunluğunu hesaplanırken (Esbkeşan mukataası 1831 verilerine göre BOA, NFS.d, 3390 No'lu defter, s.2-51) tarım ve rençberlikle geçinen hanelerin fertleri tek tek sayılmayıp toplam hane üzerinden tarım, hayvancılık, koyunculuk yapanlar ile çobanların genel nüfus içerisindeki oranları üzerinden hesaplanmıştır. Toplam nüfus içerisinde bu sayı 4685 kişidir.

Esbkeşan Mukataası Tarımsal Nüfus Yoğunluğu: $4685 / 20\ 000 = 0.234$ olarak hesaplanmıştır.

2.3.3. Fizyolojik Nüfus Yoğunluğu

Bir ülke veya bölgedeki toplam nüfusun tarım topraklarına bölünmesiyle ortaya çıkan yoğunluğa fizyolojik nüfus yoğunluğu denir. Oldukça geniş araziler üzerindeki nüfusun azlığı diğer istatistikî sonuçlar gibi Fizyolojik nüfus yoğunluğunu da düşük vermektedir.

Esbkeşan mukataası Fizyolojik nüfus yoğunluğu; $5435 / 20\ 000 = 0.27$ olarak ölçülmüştür.

2.4. Nüfusun Mesleki Analizleri

Atçeken oymaklarının yerleştirildikleri bölgede konar-göçer bir yaşam tarzından sonra yerleşik hayata geçen bölge insanı kendisinden beklenen hayvancılık mesleğini terk edip yerine ziraat ve kısmen de zanaatla uğraşmışlardır. Bir statü olarak ne zaman kaldırıldığına dair kesin kanıtlara ulaşılmamakla 'birlikte Atçekenlik statüsüne Tanzimat Dönemi düzenlemeleri ile son verildiği düşünülmektedir.¹⁶⁶

Atçekenlik statülerinin kaldırılmadan önce de giderek tarıma yönelen Esbkeşan Mukataası sakinleri 1831 yılında nüfusun tarımla uğraşan kısmı % 83 düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu dönemin Esbkeşan mukataası modern anlamda yapılan gelişmişlik

¹⁶⁵km² ye 0.45 kişi (atçeken nüfus) düşmektedir.

¹⁶⁶Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.58.

düzeının toplumsal mesleklerle olan ilişkisi bağlamında klasik tarım toplumunun geri kalmışlık düzeyini güçlü bir şekilde yansıtmaktadır.

Toplumun mesleki analizinde sınıı üretiminin hemen hemen hiç olmadığı¹⁶⁷ görölmektedir. Bununla birlikte az sayıda da olsa Konya ve Akşehir gibi yerlerde eğitim gören talebeler, müderris, muallim, hatip, hoca, katip, müezzin gibi okumuş ve bu alanda meslek sahibi olanların kayıtları düşölmüştür. Kalcı¹⁶⁸, berber, köşker, eskici, deveci, fırıncı, taşçı gibi meslek erbabı kişiler toplumun bu yönlü ihtiyacını sayıları az da olsa gidermeye çalışan kişiler olmuşlardır.

Tablo VI: Esbkeşan Mukataası Genelinde Sahip Olunan Mesleklerin Tablosu

Esbkeşan Mukataası Meslek Sayıları				Meslek Belirtilmeyenlerin Yaş Aralığı	
Meslek	Adet	Meslek	Adet		
Çiftçi	1230	Berber	2	1-14 Arası	2095
Rençber	422	Müezzin	2	15-21 Arası	319
Çoban	57	Hizmetkar	2	22-35 Arası	769
Asakir-i Mansure	45	Keçeci	2	36- + Arası	225
Kalcı	40	Müderriis	2	Yazılmayan	101
Muhtar	16	Köşker	1		
İmam	21	Kurra İmam	1		
Muallim-i Sibyan	10	Katib	1		
Talebe	10	Eskici	1		
Değirmenci	8	Kayyum	1		
Deveci	6	Obrukçu	1		
Koyuncu	5	Demirci	1		
Hatib	5	Serdivanı dergah	1		
Aşiret Beyi	4	Seyis	1		
Fırıncı	4	Ayan	1		
Kalcı Çırağı	4	Taşçı	1		
Mekteb hocası	4	Uşak	1		
Çiftçi Çırağı	3	Tabii?	1		
Kahya	3	Mesleği olmayan	3509		
İmam Hatib	3	Toplam	5435		
Enbai ?	3				

BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51.

¹⁶⁷Birkaç tane demirci, değirmenci, keçeci gibi üretime dönük meslek erbabı dışında başka zanaat kolu kaydedilmemiştir.

¹⁶⁸ Kalcı kelimesinin anlamından hareketle, bölgede tuzculukla uğraşan kişilerin tuzu diğer minarelerden ayırıştırma işini yapanlar için kullanılan bir isim olduğunu düşünmekteyiz.

Deftere konu olan mukataa oldukça geniş olmasına rağmen toplam 29 tane yerleşim yerini ihtiva etmektedir. Bu yerleşim yerlerinin 6 tanesi 20'nin altında hane sayılarına sahip iken 4 tanesi¹⁶⁹ oldukça küçük yerleşimlerdir.

Küçük olan yerleşim yerlerinde eğitimci ve din adamı bulunmamaktadır. Bununla birlikte 10 muallim, 4 mektep hocası ve 2 tane de müderrise sahip olan bölgede eğitimci başına yaklaşık 400 kişi düşmektedir. Mevcut nüfusa göre bu sayı az olmakla beraber eğitimin devam ettiğini gösterir niteliktedir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise toplam nüfus içerisinde 3509 kişinin mesleklerinin belirtilmemiş olmasıdır. Ancak mesleği belirtilmeyenlerin çok büyük bir kısmı, 2414 kişi,¹⁷⁰ 21 yaş altını oluşturan çocuk ve gençlerden oluştuğu görülmektedir.¹⁷¹ Dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli ayrıntı ise defterlerde hane başlığı altında kaydedilen kişilerin hane reisi dışında meslekleri genellikle yazılmamıştır. Yaşı büyük olanlar, aynı hane içerisinde, hane reislerinin mesleklerini icra ettikleri için bu kişiler çatısı altında buldukları hanenin mesleği ne ise o bağlamda değerlendirilebilir.

Yeni kurulan bir müessese olmasına rağmen 16 adet muhtarın kaydı düşülmüştür. Yine İslami bir yapı taşıyan devletin ve Müslüman toplumun kimliğini yansıtır özellikle resmi veya gayr-ı resmi olduğunu anlayamadığımız 21 tane imam, 3 tane imam hatip ve 1 tane de kurra imam defterlere kaydedilmiştir. Atçeken mukataasında kaydedilen kişilerin tamamı Müslüman ismi taşımaktadırlar. Bu durum Atçekenlerin tamamının Müslüman ahalden seçildiği sonucunu doğurmaktadır.

Esbkeşan mukataası içerisinde önemli bir nüfus oranına sahip Turgut, Divle ve Muratça'nın¹⁷² eşkal grafiği ayrıca değerlendirmeye alınmıştır. Tek tek her yerleşim yerinin grafiğini vermek bu çalışma için fazla yer işgal edeceği düşüncesiyle diğerlerinin grafiği ayrıca toplu olarak çıkarılmıştır.

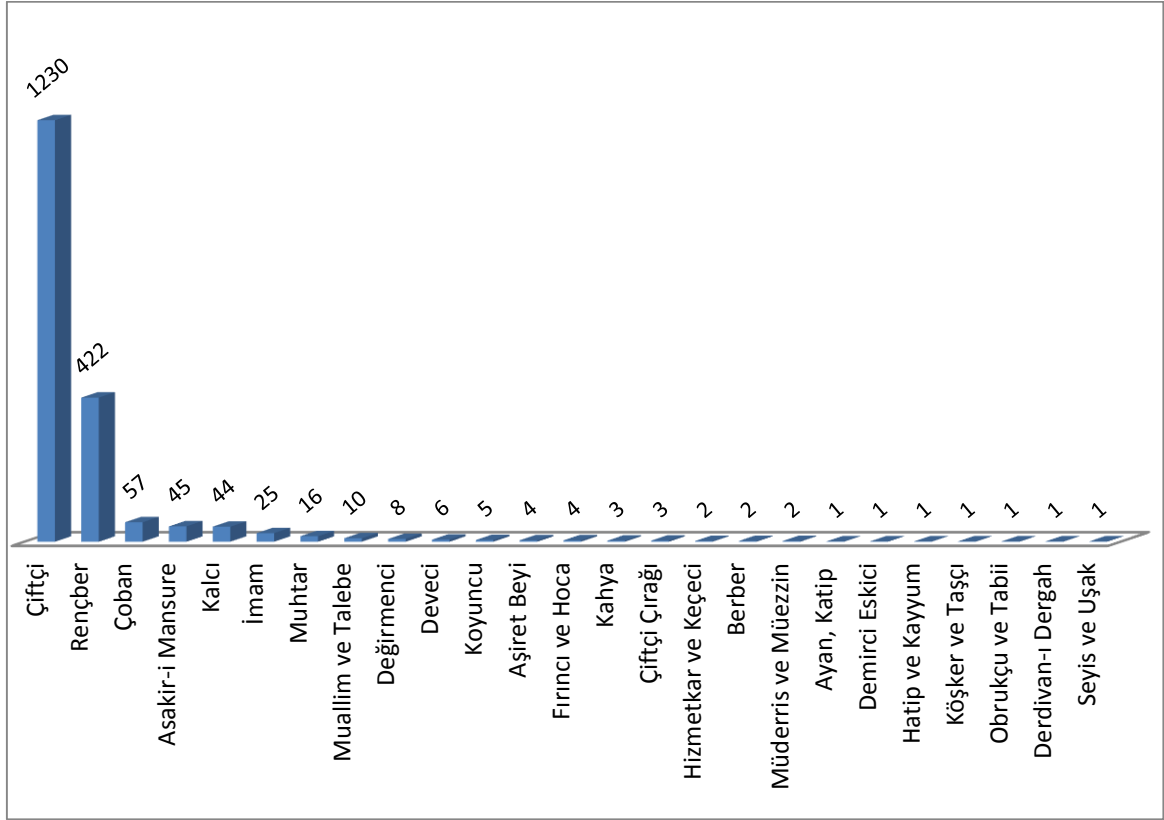
¹⁶⁹Kalekli 2, İnsuyu 7, Çat sadece 4 haneye sahip yerleşim yerleridir.

¹⁷⁰Bu oran toplam yaşı belirtilmeyenlerin içinde %68,7'ini oluşturmaktadır.

¹⁷¹Bakınız Tablo 4

¹⁷²Bu üç merkezin toplam nüfusu mukataa nüfusunun % 45,6 sını oluşturmaktadır.

Grafik VIII: Esbkeşan Mukataası Genel Meslek Grafiği¹⁷³

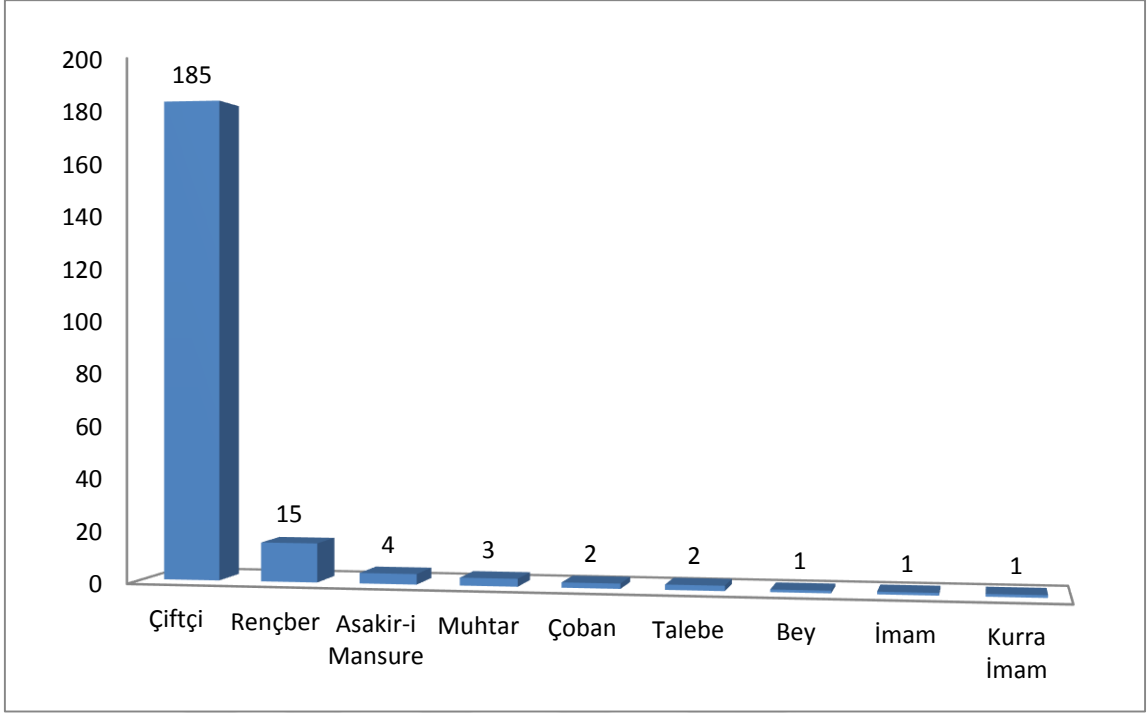
Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51

Turgut, mukataa içerisinde önemli bir nüfusa sahip olmakla beraber meslek çeşitliği oldukça az olan bir yerleşim yeridir. Turgut Kazası'nın bu durumu zanaat ve eğitim faaliyetlerini dönemin gelişmiş bir merkezi olan Akşehir'den karşılıyor olmaları etkili bir faktör olabilir. Bununla birlikte mukataa içerisindeki iki aşiret beyinden bir tanesi Turgut'ta bulunmaktadır. Bununla birlikte yoğun nüfusuna ve kaza merkezi olmasına rağmen Asakir-i Mansure'ye kayıt oranı da az olan bir yerleşim yeridir. Halkının neredeyse tamamı Çiftçi ve Rençberlikle geçimlerini temin etmektedirler. Zanaat erbabı¹⁷⁴ diyebileceğimiz meslek sahibi hiç bulunmamaktadır.

¹⁷³ Esbkeşan Mukataası Meslek Grafiğinde mesleklerin fazlalığı grafikteki dengeli ve görünümü bozduğundan bazı mesleklerin birleştirilerek birlikte verilmiştir. Grafiğin anlaşılır hale dönüşmesi ve karışıklığın önlenmesi amacıyla aynı adetlere sahip meslekler birleştirilerek verilmiştir.

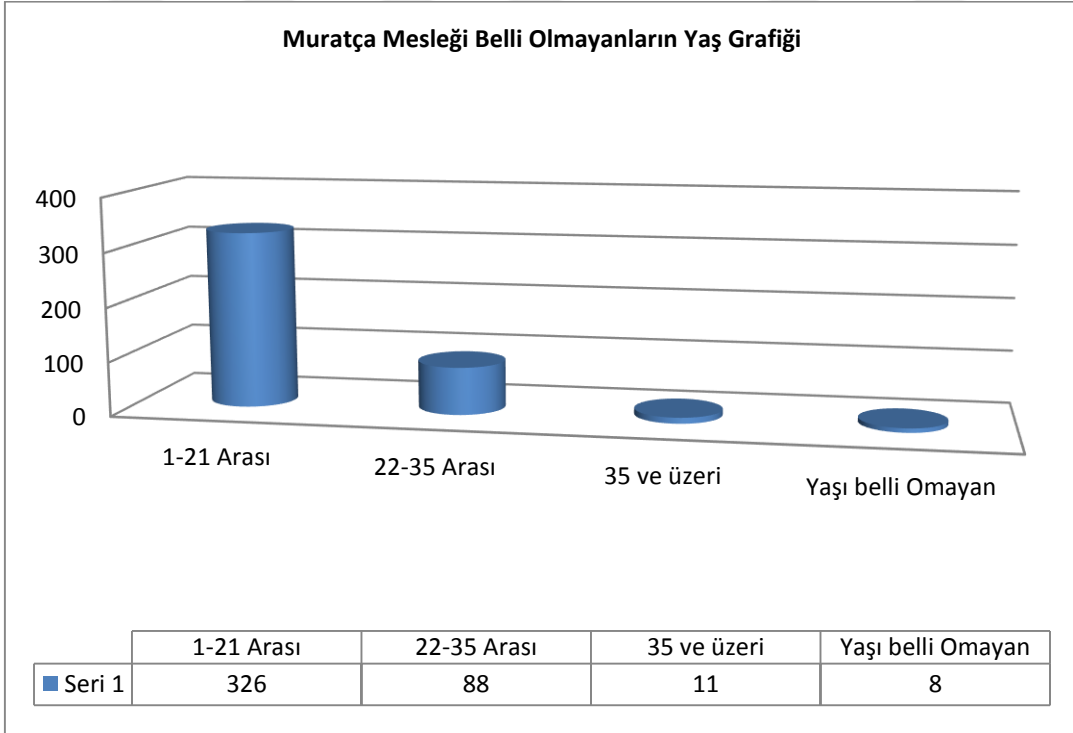
¹⁷⁴ Tamamlanmış nüfusu 1200'ün üzerinde olan böyle bir yerleşim yerinde Zanaat sahibi kimselerin bulunmaması oldukça sıra dışı bir durum. Kaydı tutan memur böyle bir ayrımı yapmamış olabilir.

Grafik IX: Turgut Kazası Meslek Grafiği

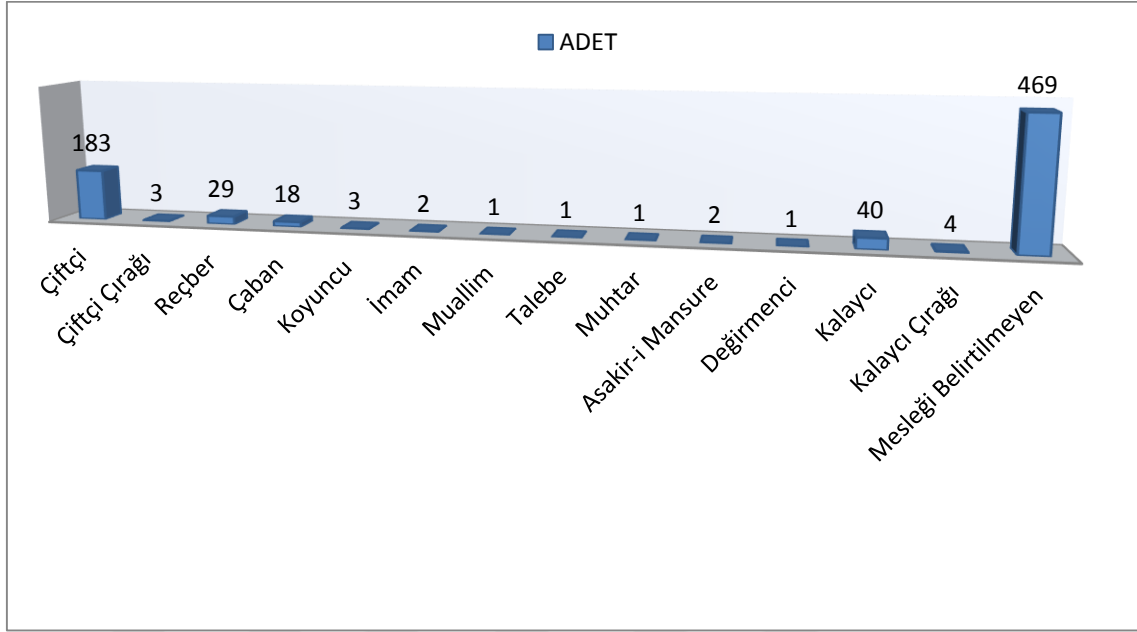
Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390, s.1-51

Grafik X: Mesleği Belli Olmayanların Yaş Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

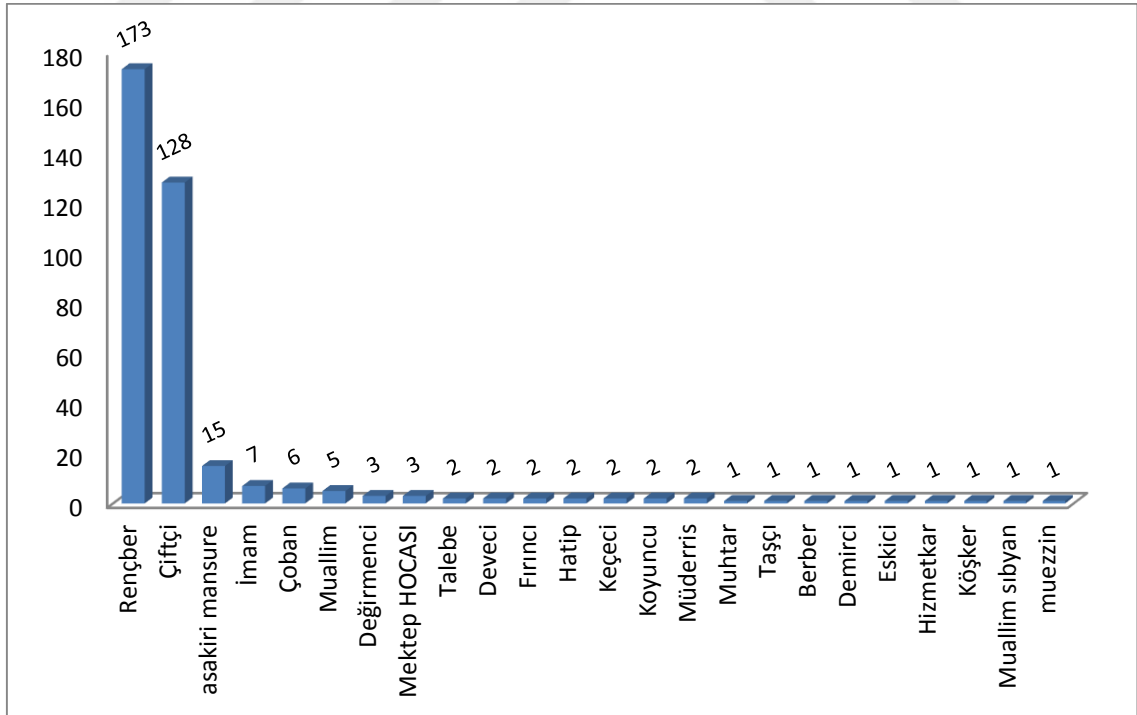
Grafik XI: Muratça Köyü Meslek Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Muratça'da kayıtlı toplam 757 kişiden 469'unun mesleği belirtilmemiş, ancak mesleği belirtilmeyenlerin çok büyük bir kısmı çocuk ve gençlerden¹⁷⁵ oluşmaktadır.

Grafik XII:Divle Meslek Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

¹⁷⁵Herhangi bir meslek grubuna dahil edilmeyen 469 kişiden 314'ü 21 yaş altı genç ve çocuklardan oluşmakta, yine 30 yaş ve altı olanların toplam sayısı ise 415 kişidir.

Divle’de 654 kişinin meslek kaydı düşülmemiştir, ancak yine bunların çok büyük bir kısmı¹⁷⁶ 21 yaş altı çocuk ve gençlerden oluşmaktadır.

Divle kazasının meslek analizinde dikkate değer bir diğer önemli özellik ise diğer yerleşim yerlerinin aksine rençber sayısının çiftçi sayısından oldukça fazla olmasıdır. Bu durum, bölgenin Mukataa içerisindeki diğer bölgelere oranla daha dağlık bir arazi yapısına sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Yine yapılan analizde halkın büyük bir bölümünün rençber, çiftçi, çoban ve iki kişinin de koyuncu olarak tanımlandığını göstermektedir. Nüfusun % 85’i tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Ancak Divle kazasında belli oranda zanaat erbabının da varlığı görülmektedir.

2.4.1. Esbkeşan Mukataasın İçerisinde Asakir-i Mansure Nüfusu

Osmanlı devleti, piyade, süvari, teknik sınıf vb. birçok farklı alanda ordulara sahipti. Atçekenler bu farklı hizmet birimlerinin birçoğunda görev yapmışlardır. Bunun yanı sıra tahrir defterlerinde kayıtlı olmayıp, Atçekenlere ait XVI. asrın ortalarında tanzim edilen kanunnamelerden Atçeken oymaklarına mensup bazı şahısların uçlarda gönüllü dilaverlik yaptıkları anlaşılmaktadır.¹⁷⁷ Bu durum; Atçeken oymakları arasında yıllara göre değişen oranlarda askere alımların devam ettiğini veya gönüllü askerlik yapanların bulunduğunu göstermektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1831 nüfus sayımının ana amaçlarından birisi de 1826 Yeniçeri Ocağının kaldırılmasının ardından yeni bir ordu için asker kaydı yapmaktır.¹⁷⁸ Asakir-i Mansure olarak isimlendirilen bu yeni orduya Esbkeşan mukataası içerisinde de askere alımlar yapılmıştır. Toplam 5.435 neferin 45’ine ‘Asakir-i Mansureden’ ibaresi düşülmüştür. Bununla birlikte Turgut Kazası defterine kaydedilen Haşri Hüseyin oğlu Hasan için ‘Asakir-i Mansureden mahreç’ açıklaması yapılmıştır.

Atçeken mukataası içerisinde Asakir-i Mansureye kayıt oranı % 0,8 düzeyindedir.¹⁷⁹ Ancak daha önceki sayımlarda askerlik oranının daha yüksek olduğu

¹⁷⁶ Mesleği belirtilmeyen 654 kişiden 454’ü 21 yaş altı, 148’i 21-35 yaş arası, 36’sı 35 yaş ve üzeri, 16 tanesinin ise yaşı belirtilmeyenlerden oluşmaktadır.

¹⁷⁷Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.100.

¹⁷⁸ Karal, *İlk Nüfus Sayımı*, s.8, Karpat, s.47.

¹⁷⁹ BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

görülmektedir. Daha önceki dönemlerde Osmanlı devletinin farklı birimlerindeki askeri kuruluşlarda görevli Atçekenlerin sayısı genel olarak 1500'de 203,1518'de 280, 1591'de 851 ve 1642'de ise 110 neferden ibarettir. Bu rakamların Atçeken nüfuslarına oranları yıllara göre sırasıyla % 3.2, %2.7, % 4.8, ve % 2. 5'tir.¹⁸⁰

2.5.Esbkeşan Mukataasında Nüfusun Artış Oranı

Bölgede nüfus, Anadolu'ya yapılan ilk göçler zamanından itibaren sürekli değişmiş, siyasi ve ekonomik nedenlere bağlı olarak meydana gelen göçler bölgenin demografik yapısını belirleyen temel etken olmuştur.

1831 nüfus sayımı yapılmadan önceki dönemlere ait nüfustaki hareketliliği belirleyen iki temel unsur bulunmaktadır. Biri Osmanlı-Karaman oğulları mücadelesi iken bir diğeri ise Osmanlı Devletinin kesin hakimiyet kurmasının ardından yaşanan Celali İsyanlarıdır. Bunlar bölgede nüfusun hareketliliğini ve artış oranını belirleyen unsurlardır. Ancak Celali İsyanları sonrası boşalan bu topraklara yurtlarını terk ederek kaçarken vakit bile bulamayan Atçekenlerin çok büyük bir kısmı geri dönmemiştir.¹⁸¹ Bölge, nüfus olarak oldukça seyrelmiş bu dönemde Anadolu köylerinin 3/2'si yurtları terk ederken, 30 yıl sonra bile yapılan tahrirler sonucu Konya'da büyük bir etnik ve demografik değişim yaşandığı görülmüştür.¹⁸²

Esbkeşan bölgesinde iskan faaliyetleri 1831'den sonraki dönemde de devam etmiş, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden çeşitli sebeplerle gelen aşiretler bölgeye yerleştirilerek bölgenin nüfusu belli oranda artmıştır. XIX. yüzyılda da iskan faaliyetlerine devam edilmiştir. 1847 senesinde Rışvan aşiretine mensup 285 hanenin yerleştirilmesi çalışmalarının yapıldığı ve Esbkeşan Kazası'na, Ankara valisi Vecihi Mehmed Paşa'nın hükümet merkezine gönderdiği 15 Temmuz 1849 tarihli arzdan anlaşılmaktadır. Buna göre, bu aşirete mensup 1.000 hanenin Konya ovasına iskan edilecekleri belirtilmiştir.¹⁸³

Oldukça seyrek bir nüfusa sahip olan Esbkeşan bölgesinin yapılan iskan faaliyetleri kapsamında XIX. yüzyılda nüfusunun belli oranda arttığı görülmektedir. Nitekim, 1880 yılında yapılan bir nüfus sayımına göre, Konya vilayeti Esbkeşan

¹⁸⁰ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.100.

¹⁸¹ Akdağ, *Büyük Kaçgunluk*, s.42.

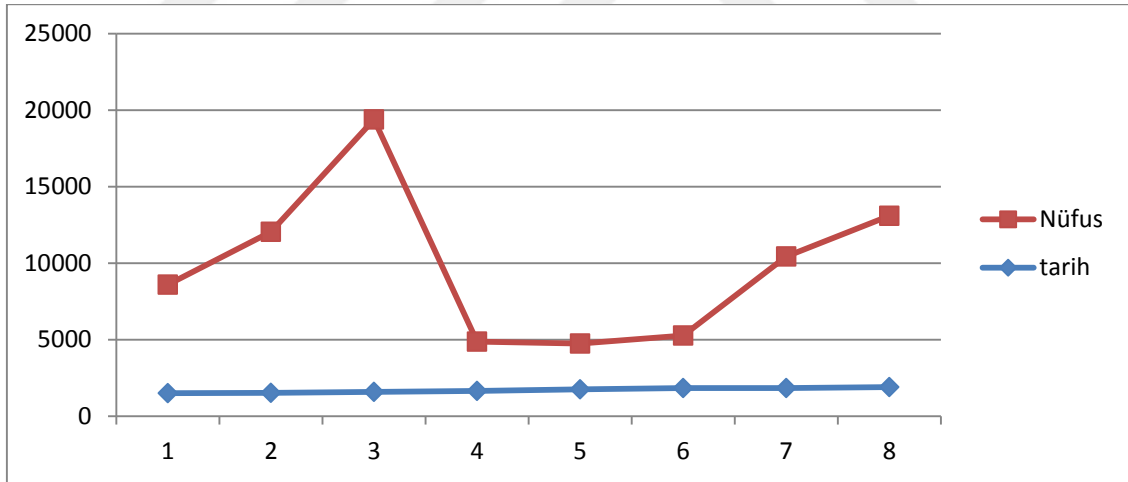
¹⁸² Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.107.

¹⁸³ Faruk Söylemez, *Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi-Rışvan Aşireti Örneği-*, İstanbul 2007, s.176

Kazası'nda Rişvan aşiretine mensup 1.200 hanenin mevcut¹⁸⁴ olması aynı yüzyılın ortalarında yapılan iskan faaliyetlerinin bölge nüfusunu pozitif yönde etkilediğini gösterir mahiyettedir. Bu durum 1590'larda azalmaya başlayan nüfusun ancak Osmanlı'nın kararlı bir şekilde uyguladığı ve takip ettiği iskân politikaları sonucu XIX. yüzyıl başlarında yeniden canlanmaya başladığını göstermektedir. Konya nüfusunun bu dönemlerdeki artışına baktığımızda, 1830-1840'da 35.000, 1890'da 40.000, 1912'de 45.000, 1927'de 48.000 olarak kaydedilmiştir.¹⁸⁵

Nüfus artışı belirtilen yıllar arasında mukataanın tamamında görülmüş ancak artış oranları farklı olmuştur. Nitekim 1831 nüfus sayımından sonra bölge içerisine doğu ve güneydoğudan gelen aşiretlerin yerleştirilmesi de nüfusun belli oranda artmasına neden olmuştur.¹⁸⁶ XVIII. ve XIX. yüzyıllarda bölge içerisine¹⁸⁷ iskan faaliyeti devam etmiştir.¹⁸⁸ Bu tarihten sonra nüfusun doğal artışı ve Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki nüfus verileri dikkate alındığında 1831 ile 1900 yılları arasında nüfusun yaklaşık % 70 ile % 80 düzeyinde arttığını söylemek mümkün olur.

Grafik XIII: XVI. yüzyıl başı ile XIX yüzyıl sonu arasında nüfus grafiği

¹⁸⁴Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.79.

¹⁸⁵Cem Behar, *Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye'nin Nüfusu 1500-1927, Tarihi İstatistikler Dizisi*, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü. Ankara 2003, s.33.

¹⁸⁶Söylemez, *Aşiret Yönetimi*, s.176.

¹⁸⁷Divle kazası hariç mukataanın hemen her bölgesine yerleştirmeler yapılmıştır.

¹⁸⁸Faruk Söylemez adı geçen eserinin 176. sayfasında yine Atçeken mukataasına Rişvan aşiretinin yerleştirilmesi ile ilgili olarak şu ifadeler yer veriyor. '1849 tarihli arza göre, bu aşirete mensup 1000 hanenin Konya ovasına iskan edilecekleri belirtilir.'

2.6. İsim Analizi

İsim analizini yaparken defterlerde yer alan hane reislerinin isimleri ile hanede yaşayan şahısların isimleri esas alınmıştır. Defterlerde bulunan ve hanede yaşayanların dışında baba veya dede isimleri dikkate alınmamıştır.

Defterlerde yer alan hane reisleri, kendi babalarının isimlerini genellikle ilk çocuklarına isim olarak vermişlerdir. Aynı hane bünyesinde kaydı tutulan iki kardeşin kendi çocuklarına aynı isimleri verdikleri de görülmektedir. Günümüz toplumundan farklı bir uygulama olarak, baba ile çocuk isimlerinin aynı olduğu çok sayıda aile defterlerde yer almaktadır.

Kullanılmış olan birçok isim genellikle günümüz eski Esbkeşan mukataasına tabi bölge insanı isimleriyle aynıdır. Bununla birlikte Satılmış Ebil gibi defterde yer alan bazı isimler ise günümüzde kullanılmamaktadır.

Kayıtlarda yer alan ve 16 adet olduğunu tespit ettiğimiz “Dede” ismi halen bölgede kullanılan bir isim olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁸⁹ Bulduk¹⁹⁰ ismi yine benzer bir şekilde özellikle Cihanbeyli ve Yunak bölgesinde günümüzde de kullanılan isimler arasında yer almaktadır. Birkaç istisna dışında Türkçe kökenli isim kullanılmamıştır.¹⁹¹

İsim analizinde bir diğer benzerlik ise en çok kullanılan isimlerin günümüzde benzerlik göstermesidir.¹⁹² En çok kullanılan isimler, tablo 7’de diğer kullanılan isimlerle birlikte gösterilmiştir. Kayıtlarda toplam 186 farklı isme rastlanılmıştır. 10 tane isim yaklaşık telaffuzu ile okunmuş, okuma sonucundan emin olunamamıştır. 5 tane isim yazılmamış, 1 tane isim ise hiç okunamamıştır.

5435 kişinin isimleri incelendiğinde ilginç bir şekilde 101 kişinin ismi sadece bir kez kullanıldığı görülmektedir. Mehmet ve Muhammed isimleri birlikte

¹⁸⁹Mukataada yer alan ve XIX. yüzyılın başında kurulmuş olan Beylioiva Köyü’nde 1960 doğumlu Dede Çiftçi, ve 1980 doğumlu Dede Topalak ile yine Atçeken mukataası sınırlarında kurulmuş olan Turanlar Köyü 1965 doğumlu olup Almanya’da ikamet etmekte olan Dede Turan bu isimleri taşımaktadırlar. Bu kişilerden Dede Topalak yörede “Dede” isminde birçok kişiyle karşılaştığını belirtmiştir.

¹⁹⁰Tarihi XII. yüzyıla kadar dayandırılan ve eski Esbkeşan Mukataasında yer alan Bulduk Tekkesi, Bulduk kasabasında bulunmaktadır. Anlatılan menkıbeye göre Hoca Ahmet Yesevi’nin talebelerinden biri Anadolu’nun fethinden sonra bahsi geçen yere yerleşir ve bir tekke kurar. Kendisinden uzun süre haber alınamayınca Ahmet Yesevi’nin emri ile aranmaya başlanır. Uzun bir aramadan sonra buldukları için kendisine Bulduk Baba denilmiştir. Bulduk isminin kökeni bu menkıbeye dayandırılmaktadır.

¹⁹¹Durmuş, Satılmış, Çavuş, Duman.

¹⁹²www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1332.

düşünüldüğünde ise oldukça yüksek bir oranda, 797 kez, kullanıldığı kayıtlarda yer almaktadır.

Tablo VII: Esbkeşan Mukataası Genelinde Kullanılan İsimler Tablosu (1)

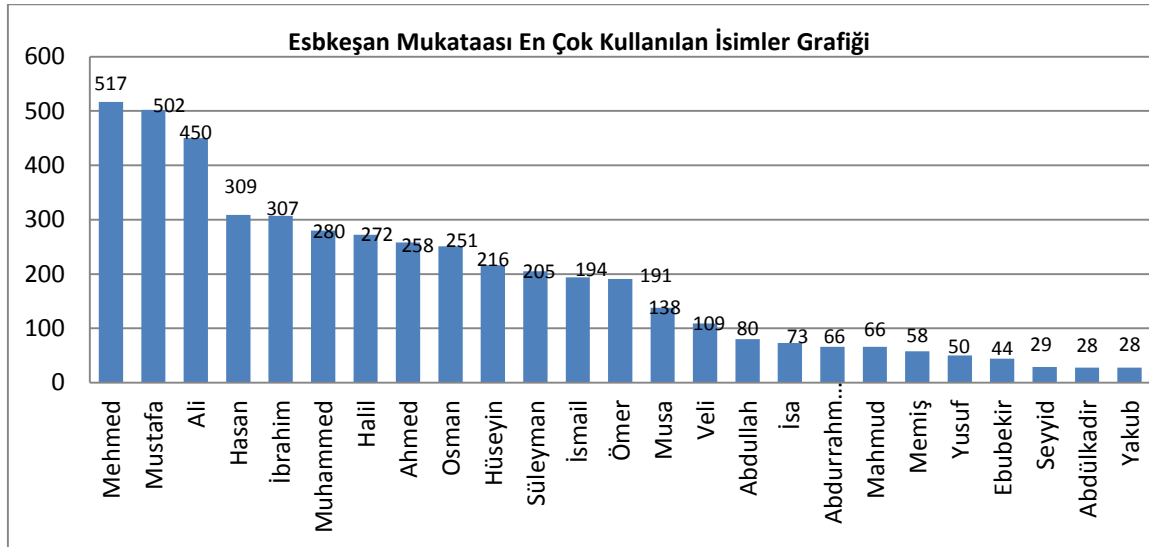
İsim	Adet	İsim	Adet	İsim	Adet	İsim	Adet
Mehmed	517	Numan	20	Ebil (İbil)	6	Arafa (e).	2
Mustafa	502	Hamza	17	Zeynelabidin	5	Arslan	2
Ali	450	Nebi	17	Muslu ?	5	Azili	2
Hasan	309	Yunus	17	Abdulfettah	4	Bayram	2
İbrahim	307	Dede	16	Abdülvehhab	4	Cuma	2
Muhammed	280	Eyyüb	16	Abidin	4	Enes	2
Halil	272	İbiş	16	Arif	4	Halim	2
Ahmed	258	Mehmed Ali	16	Bilal	4	Kalender	2
Osman	251	Battal	15	Derviş	4	Latif	2
Hüseyin	216	Nasuh	15	İlyas	4	Metin	2
Süleyman	205	Halil İbrahim	14	İshak	4	Muhammed Ali	2
İsmail	194	İdris	14	Mansur	4	Mükremin	2
Ömer	191	Abdülkerim	12	Murad	4	Müstecib	2
Musa	138	Cafer	12	Receb	4	Ömer Ali	2
Veli	109	Davut	12	Yahya	4	Sadık	2
Abdullah	80	Satılmış	11	Abdülcelil	4	Sefer	2
İsa	73	Abbas	10	Abdüllatif	4	Selim	2
Abdurrahman	66	Abdülmuttalib	10	Aziz	3	Seydi	2
Mahmud	66	Şaban	10	Cebrail	3	Urve	2
Memiş	58	Abdi	9	Feyzullah	3	Veyis	2
Yusuf	50	Bektaş	9	Hacı	3	Veysel	2
Ebubekir	44	Hasan Hüseyin	9	Hane(i)fi	3	Zekeriya	2
Seyyid	29	Mevlud	9	Kadri	3	Abdil	1
Abdülkadir	28	Habib	8	Mürsel	3	Abdulaziz	1
Yakub	28	Kasım	8	Ramazan	3	Abdulgani	1
Emin	26	Abdülhalim	7	Resul	3	Abdülhannan	1
Salih	24	Halid	7	Abdu (o)	2	Abdülhay	1
Bekir	22	Hızır	7	Abdülgaftar	2	Abdünnebi	1
Durmuş	22	Abdülbaki	6	Abdülhamid	2	Abid	1
Himmet	21	Murtaza	6	Abdüsselam	2	Ahmed Reşid	1

Tablo VIII:Esbkeşan Mukataası Genelinde Kullanılan İsimler Tablosu (2)

Alişan	1	Keleş	1	Şedid	1
Ayvaz	1	Koca deli	1	Şekeri	1
Baki	1	Maksut	1	Şemseddin	1
Bali	1	Mehmed Celeleddin	1	Şerif Ahmed	1
Bayram Ali	1	Mehmed Emin	1	Talib	1
Bedreddin	1	Mehmed Tahir	1	Ulvi	1
Beşir	1	Melek	1	Velid	1
Bulduk	1	Mıstık (Mestan)	1	Veysi	1
Burhan	1	Mikdad	1	Belin ?	1
Ceran	1	Minnet	1	Besmi	1
Çavuş	1	Mir Ali Muhammed	1	C. Zıyan	1
Duman?	1	Mir Rıza Ali	1	Esil (İsil)	2
Durmuş Ali	1	Molla	1	Ezdin	1
Emir Ali	1	Muharrem	1	Gamiz	1
Esad	1	Muhsin	1	Geliş	1
Ferdi	1	Muhyiddin	1	Hurmiş	1
Fettah	1	Mümin	1	Mecr	1
Firuz	1	Naim	1	Perişan	1
Gaffar	1	Nebi Ali	1	Yazılmamış	5
Gülşeni (Gülşi)	1	Nefer	1	Sabi (? Konulmuş)	1
Halil Merdan	1	Nuh	1	Şakir	1
Halis	1	Nurullah	1	Lütfullah	1
Hasan Ali	1	Rasil	1	Kanber	1
Hasbi	1	Rıdvan	1	Sübhi	1
Hıdır	1	Saadeddin	1	Kahir ?	1
hüdaverdi	1	Said	1	İbrahim Ethem	1
İbalı	1	Sun 'ullah	1	Toplam	5435

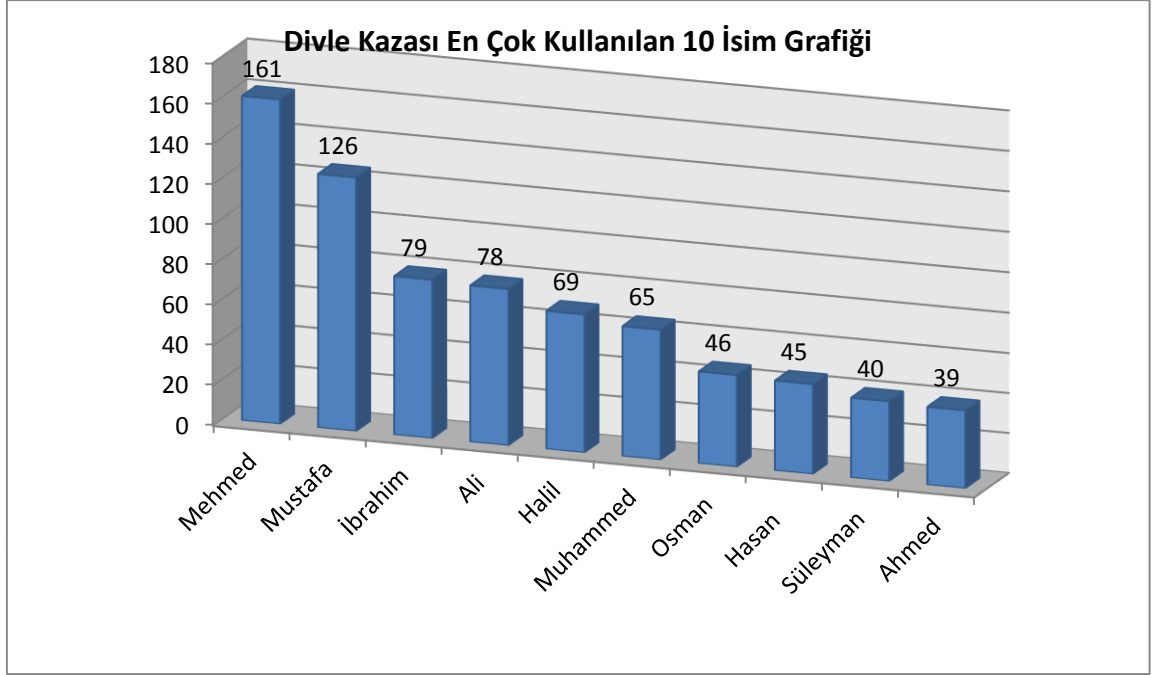
Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Grafik XIV: En Çok Kullanılan İsimler Tablosu

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390. nolu nüfus defter

Grafik XV: Divle Kazası'nda En Çok Kullanılan İsimler Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

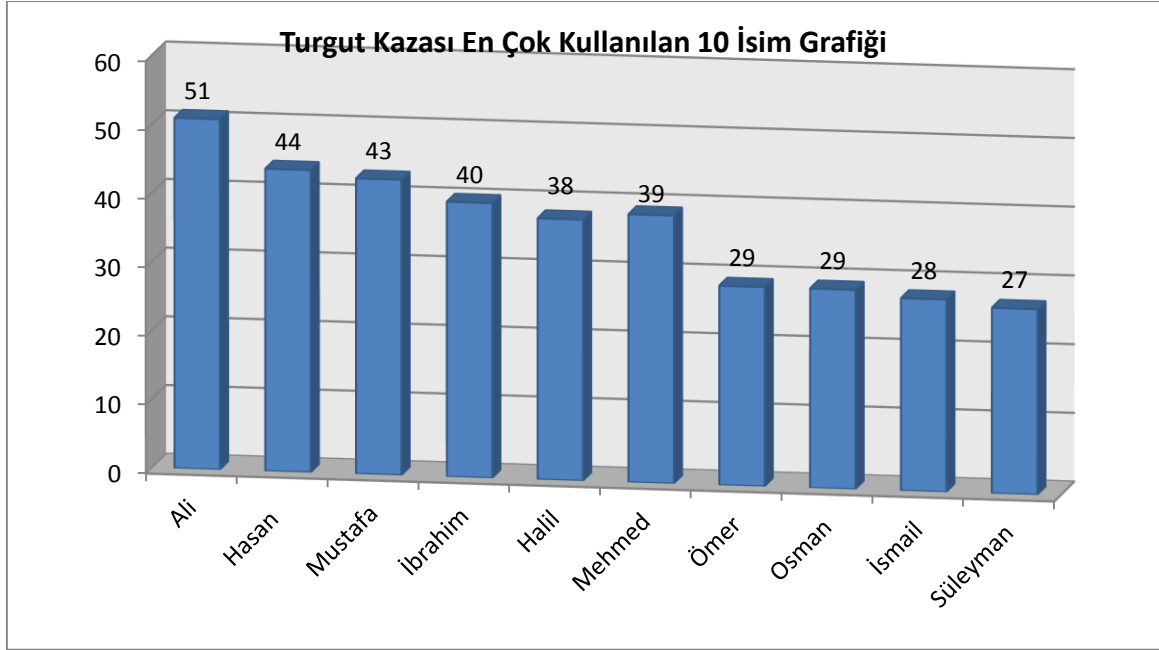
Tablo IX: Turgut Kazasında Kullanılan İsimler Tablosu

İSİMLER	ADET	İSİMLER	ADET	İSİMLER	ADET	İSİMLER	ADET
Ali	51	Bekir	10	Habib	3	Hasbi	1
Hasan	44	Abdurrahman	7	Hamza	2	İshak	1
Mustafa	43	Emin	6	Hızır	2	Koca deli	1
İbrahim	40	Eyyüb	6	İbiş	2	Mehmed Ali	1
Halil	38	Salih	7	Kadri	2	Metin	1
Mehmed	39	Muhammed	6	Latif	2	Mevlud	1
Ömer	29	Battal	5	Numan	1	Mihr	1
Osman	29	Yunus	5	Abbas	1	Mir Rıza Ali	1
İsmail	28	Bektaş	3	Abdülkerim	1	Veysi	1
Süleyman	27	İdris	3	Arslan	1	Şaban	1
Ahmed	23	Memiş	3	Baki	1	Seydi	1
Hüseyin	23	Satılmış	3	Bilal	1	Rıdvan	1
Mahmud	21	Muslu	3	Cebrail	1	Seyid	1
Musa	13	Nasuh	3	Nuh	1	Muhsin	1
Abdülkadir	12	Abdi	3	Davud	1	Mükrem	1
Abdullah	12	Abdullatif	2	Ebubekir	1	Bali	1
Yusuf	12	Abidin	2	Ferdi	1	Belin	1
İsa	11	Aziz	2	Halim	1	Toplam	647
Yakub	11	Bayram	2	Ceran	1		
Veli	11	Cafer	5	Hanefi	1		

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Tablo incelendiğinde kullanılan isimlerin mukataa genelinde kullanılan isimlerle ile bir benzerlik taşıdığı görülecektir. Ancak Bali, Belin, gibi mahalli ağızla telaffuz edildiğini düşündüğümüz isimlere de rastlanılmaktadır. İbiş, Memiş gibi Türkçe olmayıp ancak Türkçe yöre ağızlarına uyarlandığını bildiğimiz isimler ile Arslan, Satılmış gibi kişilerin karakter ve durumlarını bildiren isimler de kullanılmıştır.

Grafik XVI: Turgut Kazası'nda En Çok Kullanılan İsimler.

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

2.6.1. Eşkal ve Lakap Analizi

1831 Nüfus defterlerinde halkın eşkali belirlenirken sadece yüz (sima) üzerinden bir tanımlama yapılarak, simalarının sakallı veya bıyıklı oluşları, bu sakal ve bıyıkların renkleri bazen de az sakallı veya az bıyıklı oluşları üzerinden eşkal kaydı yapılmıştır. Daha sonraki defterlerde yer alan farklı tanımlamalar 1831 nüfus defteri için kullanılmamış sima tanımlamasıyla yetinilmiştir.

Bir başka eşkal kayıt şekli ise, sakal veya bıyık renkleri belirtilmeden sadece 'sakallı' veya 'bıyıklı' tanımlamaları şeklinde kaydın yapılmasıdır. Bu durumda eşkal tanımlamaları yetersiz kalmaktadır. Nitekim "önceki sayımlarda yapılan eşkal tanımlamalarının bir kısmı bir sonraki sayımlarda tamamen farklı bir eşkalde

*kaydedildiği görülmüştür ki bu da memurun kişisel gözlemine bağlıdır.*¹⁹³ Ancak bu şekilde bir tanımlama durumunun çok yaygın olmadığı defterlerin genel içeriğinden anlaşılmaktadır. Birçok köy ve kasabada kayıtlar düşülürken kişilerin Eşkâli ‘sarı kır sakallı’, ‘kara kır sakallı’ gibi ayrıntılı bir tanımlama yapılmıştır. Bu tanımlamalar da eşkal tanımını yapan memurun bu konuda dikkatli olduğunu göstermektedir.

Şahısların boyları veya fiziki yapıları hakkında herhangi bir tanımlama yapılmamıştır. Hane reislerinin tamamına yakınının belirttiğimiz çerçevede eşkal tasviri yapılmakla beraber bazılarının herhangi bir eşkal tanımı yapılmamıştır. Eşkal tanımlaması sakal, bıyık ve bunların renkleri üzerinden yapıldığından, eşkal tanımı yapılmayan bu kişiler köse diye de belirtilmemiştir. Ayrıca bazı yerleşim yerlerinde küçük yaştaki bazı çocuklar için ‘sabi’ tanımlaması yapılmıştır. Bazen sabi tanımının aynı hane içerisinde aynı isimde birden fazla olan şahıslardan küçük olan kişi için kullanıldığı görülmektedir. Fakat defterin tamamında belli bir kural dahilinde böyle bir tanımlama yapılmadığından eşkal veya yaş sınıflaması yapılırken ‘sabi’ sıfatını dikkate alınmamıştır.

Defterlerde yer alan nüfusun genç olan kesiminin çok az bir kısmı ‘emred’¹⁹⁴ (31 kişi) ve ‘ter bıyıklı’ (5 kişi) olarak tanımlanmıştır. Bu tür tanımlamaların bazı yerler için yapıldığı ve bazı yerler için hiç yapılmadığı defterlerin analizinden anlaşılmaktadır. Böyle bir sonuç, kaydı tutan memurla alakalı bir durumdan kaynaklandığı düşünülmektedir. Zira 1.017 nüfusa sahip Divle’de emred ve ter bıyık tanımlaması hiç yapılmamışken 757 nüfusa sahip olan Muratça da 20 tane emred kaydı düşülmüştür.

21 yaş üstü kişilerin genel olarak bıyıklı oldukları, 30 yaş civarında ise artık sakal koymaya başladıkları görülmektedir. Toplum içinde 25 yaş üstü sakal ve bıyıklı olmayan çok az kişinin kaydı düşülmüştür. Özellikle 35 yaşına doğru insanların sakallı oldukları anlaşılmaktadır. Sakal ve bıyıklarla ilgili bir diğer önemli husus ise bazı yerleşim yerlerinde kumral sakal çok iken bazı yerleşim yerlerinde hiç rastlanmamaktadır.

Benzer bir durum sarı sakallı ve sarı bıyıklı eşkâl tanımlamaları için de geçerli olmaktadır. Bu da toplumu oluşturan boy veya aşiretin antropolojik yapısıyla alakalı bir durumdan kaynaklanmaktadır. Köy ve kasabaları oluşturan kişilerin muhtemelen akrabalık ilişkileri bağlamında benzer fiziksel özellikler gösterdikleri anlaşılmaktadır.

¹⁹³ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.95.

¹⁹⁴ Bıyık ve sakalı henüz çıkmamış delikanlı.

Eşkâl tanımlanması yapılmayan kişilerin sayısı 2.959 kişi. Genel nüfusun % 54,4'üne tekabül etmektedir. Sayımlardan asıl maksadın vergi ve askerlik mükellefiyeti olduğu düşünüldüğünde bahsedilen bu kategoriye giren şahısların tespiti yapılan nüfus çalışması için yeterli olacaktır.

TabloX: Esbkeşan Geneli Eşkal Belirtilmeyenlerin Yaş Aralığı

Eşkal Belirtilmeyenlerin Yaş Grafiği	
1- 14 Arası	2087
15-21arası	292
22-35	283
36 ve üzeri	144
Yaşı yazılmayanlar	153
Toplam	2959

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Ancak eşkâli tanımlanmayan bu nüfusun 2.087'si 14 yaş ve altı çocuk grubundan oluşmaktadır. Bu sayıya 21 yaşına kadar olan grup ile yaşı yazılmayan grubu¹⁹⁵ da dahil edecek olursak bu rakam 2.532'ye ulaşmaktadır. Bu da sakal ve bıyık tasviri üzerinden yapılan bir eşkâl tanımlanmasında doğal olarak nüfusun % 46,5'ini dışarıda bırakmaktadır.

Tablo XI: Esbkeşan Bölgesi Eşkal Tablosu

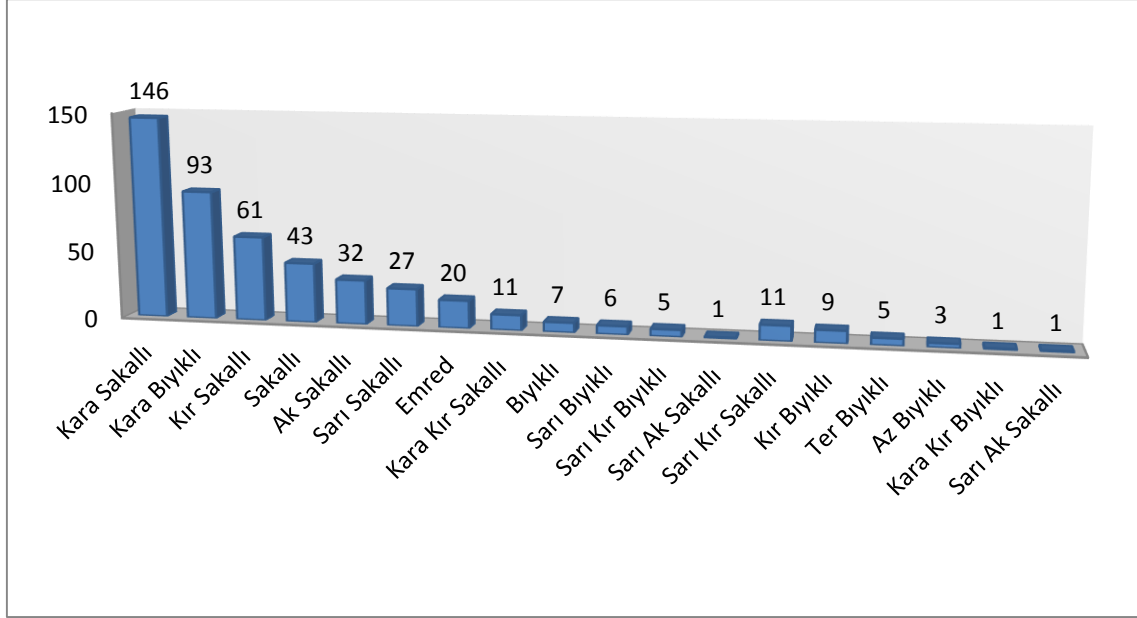
Kara sakallı	717	Kumral bıyıklı	41
Kara bıyıklı	408	Emred	31
Kır sakallı	395	Sarı kır sakallı	11
Kumral sakallı	212	Kır bıyıklı	9
Ak Sakallı	203	Ter bıyıklı	5
Sakallı	132	Az bıyıklı	3
Sarı sakallı	106	Sarı aksakallı	1
Kara kır sakallı	99	Kara kır bıyıklı	1
Sarı bıyıklı	54	Eşkal belirtmeyen	2959
Bıyıklı	48	Toplam	5435

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

¹⁹⁵Yaşı yazılmayan grubun büyük çoğunluğunun çocuk olduğu anlaşılmaktadır

Tablo incelendiğinde yüz tanımlamasında kullanılan sakal ve bıyık renklerinin genellikle siyah ve kumral olduğu görülecektir.

Grafik XVII: Esbkeşan Mukataası EşkalGrafığı

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

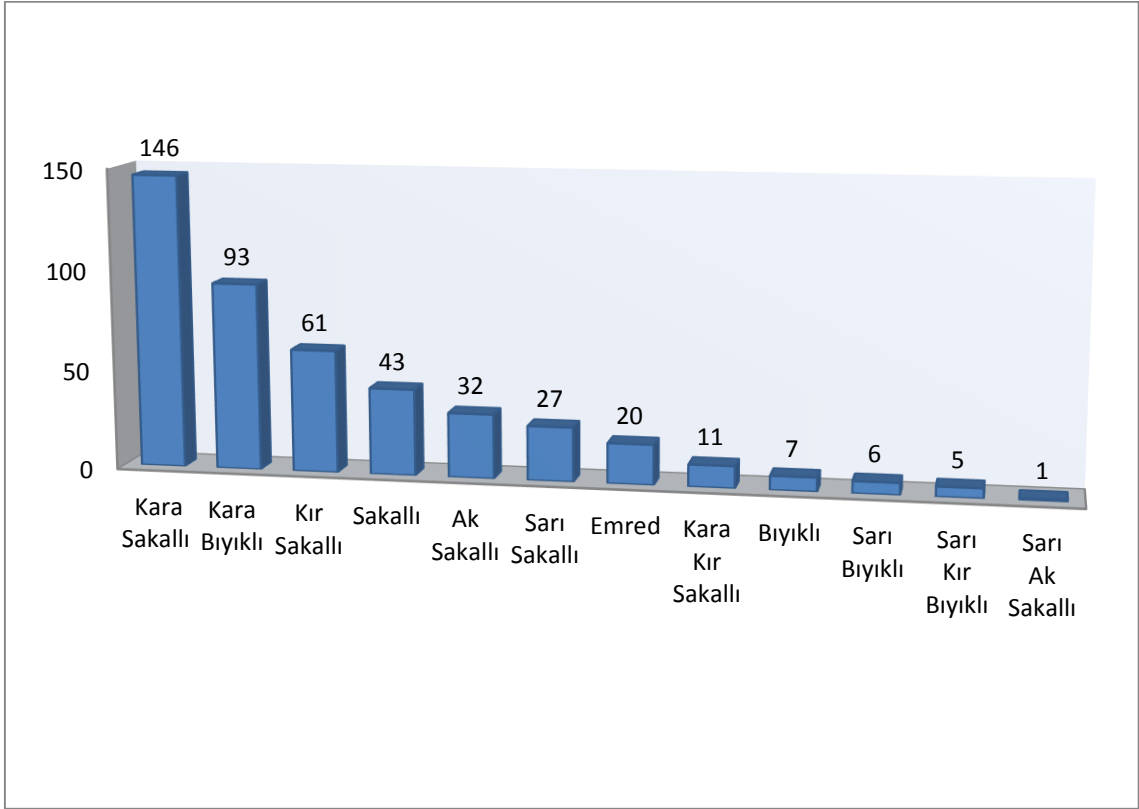
Yukarıda yapılan açıklamalara uygun bir örneklem olan Muratça'da, eşkal tanımlamasında kumral sakallı ve kumral bıyıklı kaydına rastlanılmamıştır. Kara sakallı ve kara bıyıklı tanımlamaları ise oldukça yüksektir. Toplam 'emred' kayıtlarının yarısından fazlası Muratça da kaydedilmiştir.

Tablo XII: Muratça Eşkal Tablosu

Kara Sakallı	146
Kara Bıyıklı	93
Kır Sakallı	61
Sakallı	43
Ak Sakallı	32
Sarı Sakallı	27
Emred	20
Kara Kır Sakallı	11
Bıyıklı	7
Sarı Bıyıklı	6
Sarı Kır Sakallı	5
Sarı Ak Sakallı	1
Eşkali belirtilmeyenler	305
TOPLAM	757

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Grafik XVIII: Muratça Eşkâl Grafiği

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Anadolu'nun büyük bir kısmında tutulan kayıtlarda kumral sakallı veya kumral bıyıklı kayıtları düşüldüğü halde Divle merkezde böyle bir eşkal tanımlaması yapılmamıştır. Bu durum daha önce de belirtildiği üzere memurun kendi kişisel görüşünden kaynaklanan bir durum olabilir. Ayrıca burada dikkat edilecek bir diğer hususun Divle Kazası'nda sarı sakal, sarı bıyık, sarı ak sakal ve sarı kır sakal kayıtlarının diğer bölgelere göre oldukça yüksek bir rakam oluşturmasıdır.

Atçeken mukataasının büyük bir kısmında 'emred' tanımlaması yapılmamışken Muratça da 20 tane emred kaydı düşülmüştür. Yine mukataanın neredeyse tamamında sakal ve bıyıkların renkleri belirtilmişken burada 50 kişinin sakal ve bıyık renkleri yazılmamış sadece 'sakallı' veya 'bıyıklı' tanımlaması yapılmıştır. Kayıtlar arasındaki bu tür farklılıklar Atçeken mukataası defterlerinin farklı memurlar tarafından tutulduğu ve memurların bazen kişisel görüş ve bakış açılarını kayıtlara yansıttıklarını göstermektedir.

Tablo XIII: Divleve Turgut Eşkâl Tablosu

EŞKALİ	Divle	Turgut
Eşkâl Belirtilmeyenler	479	402
Kara Sakallı	199	47
Kara Bıyıklı	155	19
Kır Sakallı	59	46
Kara Kır Sakallı	47	–
Ak Sakallı	31	36
Sarı Sakallı	19	11
Sarı Bıyıklı	9	8
Sakallı	7	1
Sarı Kır Sakallı	5	–
Kır Bıyıklı	2	3
Az Bıyıklı	–	3
Bıyıklı	1	4
Kumral Sakallı	–	52
Kumral Bıyıklı	–	14
TOPLAM	1013	647

2.7. Defterlerde Yer Alan Hanelerin Özellikleri

Defterlerde yer alan ‘hane’ kavramı ‘aile’ kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte Osmanlı ekonomik sistemi içerisinde başka anlamları da yüklenmektedir. Günümüz hane (aile) yapılarından farklı olarak 1831 defterlerinde yer alan aile yapılarının büyük bir kısmının geniş aile özelliği göstermektedir. Hane çatısı altında (aile yapısı içerisinde) aile reisi olan baba¹⁹⁶ sayıları 15’e kadar çıkabilen erkek çocuklarının ve torunlarının reisi konumunda değerlendirilmiştir.

Hanelerin çatısı altında baba ve oğullarından başka 30’lu yaşlara ulaşmış torunlar da bulunabiliyor. Birçok ailede yeğenlerin bulunduğu, bunların, ‘yeğeni’ ‘kardeşinin oğlu’ gibi sıfatlarla kaydedildiği görülmektedir. Bu kişilerden bazıları hane reisinin erkek kardeşinin çocukları iken, bazıları da kız kardeşlerinin erkek çocukları olduğu baba isimlerinden yola çıkarak anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte yaşlanmış ve bakacak kimselerinin olmadığı anlaşılan bazı kişiler hane reisinin amcası, dayısı, peder-i manevisi, gibi sıfatlarla içinde bulunduğu

¹⁹⁶Genellikle aile reisi olan kişi baba oluyor ve yanında bir veya birkaç çocuğuyla kalıyor. Bu çocuklar evlenmiş olsalar bile aynı ‘hane’ başlığı altında kaydedilmişlerdir.

ailenin bir ferdi olarak kaydedilmiştir. Ayrıca sadece birkaç aile olmak kaydıyla, yine baba isimlerinden hareketle, kan bağı ile bağlı olmadıkları anlaşılan hanelerin birer ferdi olarak kaydedilen, çoban, hizmetkâr, kâhya gibi şahısların da kayıtları düşülmüştür.

Bazı hanelerin bir tek erkek üyesi varken bazı hanelerin 15'e kadar çıkan erkek üyesi bulunmaktadır.¹⁹⁷ Bazen bir bazen de birden fazla erkek üyeli hanenin çocuğu küçük yaşta hane reisi olarak kaydedilmişse büyük bir ihtimalle bunun bir yetim olduğu anlaşılmaktadır. Bu vasıfta olan bazı ailelerin erkek bireyi kaydedilirken isminin önüne yetim sıfatı getirilmiştir. Kaydın tutulduğu sırada yerleşim yerinde bulunmayanların yine de kayıtları yapılmış, "hane diyar-ı aherde" notu düşülmüştür. Bu ailelerin geçici olarak memleketlerinden uzaklaştıkları anlaşılmaktadır.

1831 nüfus defterlerinde toplam 1986 hanenin kaydı yapılmıştır. Hane başına düşen ortalama kişi sayısı ise 2.75 erkek bireydir. Buna tahmini kadın nüfusunu da ilave ettiğimizde hane başına ortalama 5,5 kişi düşmektedir.

2.7.1. Birden Fazla Evlilik Oranı

1831 Defterleri incelenirken kayıtlarda yer alan "peder-i manevisi", "veled-i manevisi" ve "üvey kardeşi" gibi ifadelerden yola çıkarak birden fazla evlilik yapmış olan hane reisleri sayısına ulaşılmaya çalışıldı. Her halükarda böyle bir tespitin kesin değerlerden ziyade yakın bir oran vereceğini birkaç nedenden dolayı belirtmek gerekmektedir:

Öncelikle kaydı tutan memurların bu hassasiyetle kayıt tutup tutmadıklarını bilemiyoruz. Daha önce de belirttiğimiz gibi bazı konularda kaydı tutan memurlar dikkatli davranmayıp kişisel gözlem veya usullerince kayıt tutmuşlardır. Hane içinde bulunan evlatların, üvey annelerinin olup olmadığı, yani kişinin ikinci evliliği olduğu anlaşılmakla birlikte her iki karısının da sağ olup olmadığı bilinmemektedir. İkinci bir evlilik yapmış olsalar bile ikinci eşlerinin yanlarında çocukları varsa ikinci bir evlilik yapıldığı anlaşılmaktadır. Eğer kadın yalnız gelmişse bu durum tespit edilememektedir. Bunlar ve bu gibi nedenlerle verilen istatistikler yakın bir sonuç verebilir ancak kesin sonuçlar değildirler. Yukarıdaki metottan hareketle % 4'e yakın çoklu evlilik sonucu çıkmaktadır. Ancak zikredilen etkenler dâhil edildiğinde bu oran iki katına kadar çıkabilir.

¹⁹⁷BOA, NFS.d, nr.3390, s.43.

III. BÖLÜM

1831 NÜFUS SAYIMI SONUÇLARININ GÜNÜMÜZLE İLİŞKİSİ

Esbkeşan Mukataasının 1831 nüfus sayımı verilerinin analizinden sonra bu verilerin günümüz ile olan ilişkisini, günümüze olan etkisini ve yansımalarının değerlendirildiği bu bölümde, eski Atçeken coğrafyasında kurulan yeni yerleşimlerin geçmiş yapı ile doğru oranda ilişkili olduğu görülmektedir. Bu yönüyle verilerin aktarılmasında eski Atçeken bölgesinde bulunup varlığını devam ettiren ve yeni kurulmuş olan yerleşim yerelerine ait günümüz bilgisine de belli düzeyde sahip olmak gerekmektedir. Bu yönüyle 1831 nüfus defterlerinde yer alan veriler incelenirken günümüz nüfus verilerine de zaman zaman değinilmiştir

Aradan geçen iki asra yakın zaman dilimi içerisinde özellikle yerleşim yerlerinin demografik yapısı ve bu yerleşimlerin sayısında çok fazla değişimler olmuş, buna bağlı olarak da nüfus oldukça artmıştır. Nüfusun artması sonucu yeni yerleşim yerleri meydana getirilmiştir. Değişen ekonomik yapı ve yapılan yeni yolların getirdiği hareketlilik ve canlılık sonucu bu yerleşimlerin bir kısmı önemli nüfuslara sahip şehirlere dönüşmüştür.

Geçen zaman içerisinde yeni yollar oluşturularak eski ipek yolu güzergahları kullanılmaz hale gelirken, eski menzil teşkilatının kaldırılması sonucu menzil yerlerinin büyük kısmı önemini yitirmiştir.

Atçeken Mukataasında yer alan ailelerin birçoğunda dönemin kendi koşullarında lakaplar kullanılmıştır. Ancak Cumhuriyetle beraber değişen sosyal şartlar, soyadı kununu ve insanların köy ve kasabalarını terk ederek büyük şehirlere yerleşmesi gibi nedenlerden dolayı lakapların büyük bir kısmı artık kullanılmamaktadır. Ancak yine de eski sülale isimleri ve lakapların bir kısmı 1934'te getirilen soyadı kanunuyla yeni nesillere tevarüs etmiştir.

3.1. Defterlerde Yer Alan Lakaplar

1831 nüfus sayımlarında yer alan lakaplar oldukça kısıtlı bir şekilde kayda geçilmiştir.¹⁹⁸ Özellikle şahısların baba isimlerinin hemen öncesinde bazı lakaplar

¹⁹⁸BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

verilmişse de bu lakaplar genel bir sülale ismine verilen lakaplardan olmayıp genellikle şahsın kendi kişisel özellik veya fiziki sıfatını yansıtmaktadır.

Şahısların isimlerinin yazıldığı kısım ise neredeyse tamamen lakapsız kullanılmıştır. Ancak bazı köy ve kasabaların kaydı tutulurken kâtip, baba isminin önüne kimin oğlu olduğunu da ilave etmiştir. Böyle bir isimlendirme, Anadolu'da şahıs veya sülale isimlerini tanımlarken, adet olduğu üzere kullanılan 'falan oğulları' gibi bir tanımlama olarak değerlendirmek mümkün değildir.

Defterlerde yer alan lakapların neden çok azının günümüzde soyisim olarak kullanıldığının bazı nedenleri olabilir. Toplum içinde hoş karşılanmayan lakaplar, 1934 soyadı kanunuyla birlikte soyadı olarak kullanılmak istenmemiş olabilir. Bu lakapların bir kısmı bedensel kusur ve ayıplarla alakalıdır ki doğal olarak böyle bir lakabı soy isim olarak kullanmak istememişlerdir.

Lakapların bir kısmı mensubiyet¹⁹⁹ ifade etmektedir. Topluluk içerisinde böyle kullanılan bir lakap, farklılığı ifade ettiği veya soyadı kanununun belirttiği bazı hususlara aykırı olduğu için vazgeçilmiş olabilir. Bu ve bunun gibi nedenlerden dolayı soyadı kanunu doğrultusunda çok az lakap soyisim olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Fakat sahada yapılan bir takım çalışmalar neticesinde Turgut ve Bayburt kazaları eski sakinlerinden soyadı kanunuyla birlikte çok az da olsa kendi atalarının kullandıkları lakap ve ünvanları soy isim olarak alanlar olmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

Turgut Kazası eski sakinlerinin lakapları ve şimdiki soy isimleri:

Arslanlar, (Arslanoğulları) , Arslan soyadı aldılar.²⁰⁰

İşkal oğulları işkal soyadını almışlardır.

Piribeyli köyü eski sakinlerinden kullandıkları lakaplara uygun soyadı alanlar: Alıcılar, Alcı soyadını aldılar. Avcuoğulları Avcı, Erikli oğulları, Erikli, Görücüler Görücü, Harputlar Harputoğlu soyadı aldılar.

Esbkeşan mukataası genelinde benzer birkaç soy isim alan aileler olmuştur.²⁰¹

¹⁹⁹ Arap, Bulgar, Boşnak, Kürt vb.

²⁰⁰ Ürün, *Yunak*, s.79.

²⁰¹ Örneğin Bayburt kazası sınırlarında yer alan ve deveci diye lakaplandırılan bazı aileler bugün Deveci soy ismini taşımaktadırlar.

Lakaplar konusunda Yunak üzerine yapılmış bir takım araştırmalar konuya ışık tutacak mahiyettedir.²⁰²

Yukarıda ifade edildiği üzere çok az lakap soyadı karşılığı olarak kullanılmıştır. Kullanılmış lakaplara karşılık gelen soyisimlerden birkaç tanesi şöyledir.

TabloXIV: Lakapların Günümüz Soyadlarıyla Karşılaştırılması

Köyü	Lakap Adı	Günümüzdeki Soyadı Karşılığı
Turgut	Arslan Oğlu	Arslan
Turgut	İskal Oğulları	İşkal
Turgut	Odabaş Oğulları	Odabaşoğlu
Piribeyli	Alıcılar	Alcı
Piribeyli	Demirci Oğulları	Demirci
Piribeyli	Köse Oğulları	Köse
Piribeyli	Maya Oğulları	Maya
Piribeyli	Püsküllü Oğulları	Püsküllü

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

²⁰² Ahmet Kazım Ürün, ‘Geçmişten Günümüze Yunak’, Konya, 2015 adlı eserinde Eski Turgut Kazası bugün Yunak ilçesi sınırları içerisindeki Yunak merkez dahil olmak üzere 28 köy ve kasabada kullanılmış lakaplar ve günümüzde lakaplarla mütenasip kullanılan soy isimlerini araştırmış, eserinin 114-153 arası sayfalarında yer vermiştir. Ancak 1200 kadar soyadı ve bunlara karşılık gelen lakaplar arasından çok az sayıda lakaplarla uygun soyadı alındığını göstermektedir.

3.1.1. Esbkeşan Mukataasında Kullanılan Lakaplar

Mukataanın kayıtları tutulurken, memurların hemen tamamı²⁰³ şahısların isimlerini kaydederken lakap kullanmamaya çalışmışlar. Böyle bir uygulamanın sebebi kullanılan lakapların incitici veya şahıslar nezdinde öyle bir kayıt türünün kabul edilemeyeceği düşüncesiyle olabilir. Ancak neden lakapların kaydedilmediği hakkında kesin bir delil de mevcut değildir. 5435 kayıttan ancak çok az bir kısmı lakaplarıyla birlikte kayıt altına alınmıştır. Kaydı tutulan şahıslar büyük oranda lakapsız yazılmışken bu kişilerin baba isimleri genellikle lakaplarıyla birlikte kullanılmıştır. Bu lakaplar şahısların bir özelliğiyle değil farklı farklı vasıfları yönüyle kaydedilmiştir. Şahısların lakap ve ünvanları şu şekilde verilmiştir.

Dini terim veya meslekleri yönüyle: Molla, efendi, hoca, suhte (sofu), hacı, abdal, hafız, Seyyid.

Bedeni özellikleri, kusur ve ayıpları yönüyle: Topal, çolak, deli, kara, sarı, çakır, gök, eğri.

Mensubiyetleri yönüyle: Arap, Boşnak, Gürcü, Turgutlu, Armudlu, Süleyman Hacı, Akşinli, vd.

Toplum içindeki statüleri yönüyle: ağa, bey, efendi, köle, küçük, yetim, yürek.

Defterlerde şahısların çok büyük bir kısmının lakapları yazılmamışken babaları veya dedelerinin büyük bir kısmı lakap ve ünvanlarıyla birlikte verilmiştir.

1831 nüfus kayıtlarında eşkal tanımlanması belirtildiği üzere sadece sakal veya bıyıkları yönüyle yapılmıştır. Ancak kimliklerinin tamamlayıcı bir unsuru olan baba isimleri ayrıntılı bir şekilde kaydedilmiştir. Baba isimleriyle birlikte dedelerinin isimleri ve bazen her ikisinin de lakapları verilmeye çalışılmıştır.²⁰⁴ Babalarının lakapları ise genellikle verilmiştir. Bazı kayıtlarda baba yerine anne isminin verildiği de olmuştur.²⁰⁵ Baba isimleri bölümünde çok değişik ve farklı yönleriyle lakaplar verilmiştir.²⁰⁶

²⁰³Defterlerin içerik, kayıt ve yazı hat seklinden anlaşıldığı kadarıyla Esbkeşan Mukataasının tamamı bir memur tarafından değil, daha fazla memur tarafından kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır.

²⁰⁴Süleyman, veled-i köse ismail oğlu Hacı Halil gibi,

²⁰⁵Yusuf, veled-i Hatice oğlu Hacı Mehmet, Zeyneb'in Muhammed gibi. Andoluda âdet olduğu üzere babası erken ölen çocuk anne ismiyle anılır. Defterlerde de babası hayatta olmayan erkek çocukları örnekte olduğu gibi anne ismiyle kaydedilmiştir.

²⁰⁶ Bunların tamamı transkripsiyonu yapılan metinlerde yer almaktadır.

3.2. Esbkeşan Mukataası Etnik Yapısı

Daha önceki bölümde anlatıldığı üzere mukataayı meydana getiren temel unsurlar konar-göçer Türk topluluklarıdır. Özellikle yöreye iskan ettirilen Bozulus Türkmenleri önemli bir yekûn oluşturmaktadır. Osmanlı Devleti'nin bölgeye egemen olup buraya Atçeken statüsü verdiği yıllarda Atçeken topluluklarının büyük bir çoğunluğunu Turgud ve Bayburd oğulları aşiretleri teşkil etmekteydi. Karaman oğulları döneminden beri yerleştirilen bu iki boy o zamandan beri bu isimle anılır olmuştur.²⁰⁷ Turgut ve Bayburt adlı iki bey'in soyundan geldikleri rivayet edilse de bu bilgi kesin değildir. “Zeki V. Togan bunların Kıpçak olduğunu vurgularken, Şikari, Oğuz Türkü olduğunu belirtmiştir.”²⁰⁸

Defterlerde yer alan lakap ve unvanlar bölümü tetkik edildiğinde etnik mensubiyetlere atıfta bulunduğu görülür. Bunlardan, Bosnalı Mustafa, Boşnak oğlu Şaban gibi 3 isim, Arab oğlu Muhammed, Arab Osman gibi 8 isim, Bulgar ve Bulgar oğlu gibi 2 isim, Gürcü Veli adında 1 isim, Kürt Mehmed, Kürt oğlu Hüseyin gibi 11 isim, Macar oğlu adında da 1 isim kaydedilmiştir. Bunlara gerçekten etnik yapılarından dolayı mı yoksa başka bir anlamdan kinaye olarak mı böyle bir sıfat verildiği bilgisine ulaşamamıştır.

3.3. Esbkeşan Mukataasına Yapılan Yerleşimler

Oldukça geniş bir coğrafyaya sahip olan Atçeken sahasına Anadolu Türk tarihinin başlangıcından itibaren günümüze kadar sürekli yerleşimler olmuştur. Bu yerleşmeler başta gönüllü yerleşmeler iken²⁰⁹ ilerleyen süreçte, önce Karaman oğulları sonra Osmanlıların devlet politikası doğrultusunda yapılan yerleştirmeler olmuştur.²¹⁰

Celali İsyenlar sonrası boşalan bölge yüz yıldan fazla bir zaman diliminde neredeyse boş kalmış, bölge nüfusu genel Osmanlı nüfusunun altında seyretmiştir. Mevcut köy ve kasabaların büyük bir kısmı harabeye dönmüştür.²¹¹

²⁰⁷Şikari, *Karaman oğulları Tarihi*, Yenikitap Basımevi, Konya 1946, s.44, 45.

²⁰⁸ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.193.

²⁰⁹Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, s 5-21.

²¹⁰ Şikari, *Karamanoğulları Tarihi*, s.44, 45.

²¹¹ 1907 yılında kurulan ve eski adı Harabağ (Harabbağ) olan Beylioiva Köyü ile Eski bir yerleşim yeri olan ve halen kalıntıları bulunan Kive Harabı, Eski Esbkeşan Mukataası Bayburt Kazası sınırlarında yer almaktadır. Adı geçen bu yerlerin mezarlıklarının Müslümanlara ait olması ve bu dönemde meydana

XIX. yüzyıla geldiğimizde de oldukça ıssız olan bölgeye yeni yerleşimler sürekli devam etmiştir. Bu yerleşimler tek yönlü olmayıp farklı coğrafyalardan savaş, göç, iskan politikası, ekonomik gibi farklı sebeplere binaen meydana gelen yerleşimler olmuştur.

3.3.1. Yerleşimlerin Nedenleri

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılması üzerine Anadolu'ya gelen muhacirlerin bir bölümü bu bölgelere yerleştirilmiştir. Özellikle Anadolu İsyancıları sonucu bölgenin eski yerleşimlerinin harabeye dönüşmesi, oldukça boş olması yerleştirmelerin buralara yapılmasındaki temel sebeptir. Gelen muhacirlerin bu coğrafyaya yerleştirilmesinin bir diğer nedeni ise bu toprakların tarıma uygun olmasıdır.

Geniş tarım alanlarına sahip eski Atçeken mukataasındaki yerleşimlerin bir kısmı devlet eliyle yapılmıştır. Osmanlı devleti kendisine sığınmış olan bu göçmenleri boş olan bu araziye yerleştirirken; geniş tarım alanlarını değerlendirmek ve yığılan nüfusu devlet topraklarında sorunsuz yerleştirmek gibi hedeflerle hareket etmiştir. Mukataa topraklarına yerleşenler tarımı devletin istediği politika doğrultusunda geliştirmişlerdir.²¹² Gelen Muhacirlerin bir kısmı ise kendi tercihleri sonucu yerleşmişler.²¹³ Yine bazıları kendi istekleri doğrultusunda yerleşim yerlerini terk etmişlerdir.²¹⁴

XIX. yüzyıl Osmanlı coğrafyasına ilk zamanlarda Kırım ve Kafkasya'dan olmak üzere daha sonraları ise Balkanlardan yoğun bir insan akını olmuştur. İlk gelenlerden olan Kırımlılar orta Anadolu'nun bozkırlarına yerleştiler. Eskişehir Ankara ve Konya

gelen tarihi olaylar, Bizans sonrası kurulan muhtemelen ilk atçeken topluluklara ait yerleşim yerleri oldukları düşüncesini güçlendirmektedir.

²¹² Mustafa Çimen, Latif Yerli, *Altınkin*, s.18; Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, s.120.

²¹³ Cengiz Yıldırım, 1941 Doğumlu, Böğrüdilik nüfusuna kayıtlı. Bu kişi ile yaptığımız mülakat sırasında: Köyün Batı Sibirya Omsk şehrinden 1908 yılında gelenler tarafından kurulduğunu, büyüklerinden naklen Böğrüdilik köyünü tercih etmelerinin nedeninin dağın böğründen çıkan su olduğunu ve verilen dilekçe neticesinde burayı kendilerinin tercih ettiklerini söylemiştir. Bu anlatım 1910 yılında kurulan Reşadiye (Böğrüdilik) köyünün kendi istekleri üzerine kendilerine verildiğini göstermektedir.

²¹⁴ Ömer Oral, *Geçmişten Günümüze Böğrüdilik Köyünün Sosyal Tarihi*, (Basılmamış Lisans Tezi), Konya 2000. s.14.

arasındaki üçgene²¹⁵ yerleştirilen bu muhacirlerin bir kısmı Esbkeşan mukataasında yer alan Tavşançalı'dan Divle Osmaniye Köyüne kadar olan bölgelere iskan ettirildiler.

Eski Atçeken Mukataasının coğrafyası incelendiğinde farklı yerlerden gelip yerleşen muhacir köylerine rastlanmaktadır. 1901 tarihinde II. Abdülhamit döneminde Kırım'dan gelenler mukataa içerisine yerleştirilmişlerdir.²¹⁶ Yine bu dönemde İmparatorluk coğrafyası içerisinden de bölgeye yerleşmeler yapılmıştır. Cihanbeyli nüfus kayıtlarına göre bölgeye Rus istilası sonucu Kars havalisinden gelip yerleşen aileler olmuştur.²¹⁷

Esbkeşan mukataasının kaldırıldığı Tanzimat Dönemi'nin hemen başında²¹⁸ mukataanın geniş arazisinde seyrek bir nüfus vardı. Bundan dolayı yukarıda geçtiği üzere ilk gelen Kırım muhacirleri de bu bölgeye yerleştirilmişlerdir. Daha sonraki dönemlerde gelenler için de bu bölge öncelikli bir alternatif olarak sürekli güncelliğini korumuştur.

Rışvan Aşireti'nin çeşitli sebeplerle gelip bölgeye yerleşmesinden sonra yine Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan gelerek bu yöreye yerleşen Canbegli aşireti için de eski Atçeken Mukataası bölgesi tercih edilmiştir. Kışın ve ilkbaharda Tuz Gölü ve Haymana arasındaki bölgede sürülerini otlatmışlardır. Bu bölgeyi daha sonra yapacakları yerleşimler için yakından tanımışlardır. Yine aynı dönemlerde Tuz Gölü doğusundaki Peçenek havzasına gelen Türkmen aşiretleri bu tabii otlaklarda subaşlarına obalar halinde yerleşmişlerdir.

XVIII. yüzyıl ortalarından XX. yüzyıl ortalarına kadar²¹⁹ Adıyaman Malatya, Diyarbakır, İran Horasan'dan Erzurum Horasan'ına kadar birçok yerden eski mukataa topraklarına gelip yerleşenler olmuştur. Bununla birlikte, Azeri Türk'ü, Rışvan aşireti, Türkmen, Yörük, Balkan muhaciri, Özbek muhaciri gibi birçok boy ve kabile bu iki yüzyılda adı geçen bölgeye yerleşmişlerdir.

²¹⁵ Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, s.120.

²¹⁶Çimen, Yerli, *Altınkin*, s.18.

²¹⁷ Çimen, Yerli, *Altınkin*, s.21.

²¹⁸ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.58.

²¹⁹Bulduk Köyü, Kelhasan kasabası gibi yerler XVIII. yüzyılda kurulmuşken Bulgar muhaciri olan Tüfekçipınar Köyü'nün eski Esbkeşan mukataası dahilinde kuruluş tarihi ise 1952 dir.

Eski Turgut Kazası coğrafyasına da iki asra yakın bir zaman dilimi içerisinde, Kürt, Yörük/Türkmen ve Muhacir topluluklar²²⁰ yerleştirilmişlerdir. Bunların büyük bir kısmı Konya, Ankara, Karaman gibi büyük şehirlere taşınmışken, bir kısmı hala kendi köy ve kasabalarında varlıklarını devam ettirmektedirler.

Bölge köylerinin tamamının menşei ve şu andaki durumlarını etraflıca incelemek bu çalışmanın ana çerçevesinden uzaklaşmak olacaktır. Ancak Atçeken bölgesinde kurulan yeni yerleşim birimlerinden birkaçının adını, kuruluş nedeni ve etnik yapısı hakkında kısaca bilgi vermek eski Türkmen sahası olan Atçeken mukataasında meydana gelen değişikliği belirtmek adına isabetli bir örneklem olacaktır.

Tablo XV: Esbkeşan Mukataasına Tabi Bölgede Kurulan Bazı Yerleşimler

Bağlı Olduğu Kaza	No	Şimdi Bağlı Olduğu İlçe	Adı.	Kurulduğu Tarih	Geldikleri Yer	Menşei
Turgut	1	Cihanbeyli	Karabağ	XVIII. yy. başı	Dağlık Karabağ Azerbaycan	Azeri Türk
	2	Cihanbeyli	Tüfekçipınar	1952	Bulgaristan	Bulgar Türkmenleri
	3	Cihanbeyli	Yeşildere	1850	Adıyaman	Kerefekiya Aşireti
	4	Cihanbeyli	Böğrüdilik	1910	Rusya (Omsk)	Özbek
	5	Cihanbeyli	Bulduk	(Tarihi eski) XIX. yüzyıl Ortaları	Diyarbakır Adıyaman Malatya	Rişvan Aşireti
	6	Cihanbeyli	Taşpınar	1894	Erzurum Horasan Van/Özalp	—
	7	Altınekin	Karakaya (Mennak)	1890	Maraş	Oğuzlar Bayındır

²²⁰ Ürün, Yunak, s.164.

	8	Altnekin	Zıvank (Altnekin)	1901	Kırım	Kırım Tatar
	9	Yunak	Yunak	1849 (1872)	Malatya Elazığ- Bulgar Muhaciri	Canbeg Cihanbeyli
	10	Yunak	Hacıfakılı	XIX. Yüzyıl 2. yarısı	Malatya Adıyaman Bulgaristan	Canbeg Aşi reti. Bulgar Muhaciri
	11	Yunak	Sevinç	1927	Adana Antalya Emirdağı	Sarıkeçili, Tekeli yörük
	12	sarayönü	Çeşmeli sebil	1883	Aydın	Karatekeli Cemaati
	13	sarayönü	Kadioğlu	1890	Hatırlı Köyü	Canbeg Cihanbeyli
Divle	14	Ayrancı	Akpınar	1968	Divle ve Çat Yörükleri	Türkmen
	15	Ayrancı	Osmaniye (Ayrancı)	1903	Kırım (203 hane ile kuruldu)	Kırım Tatarı Çevre Yörük Kabileleri

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

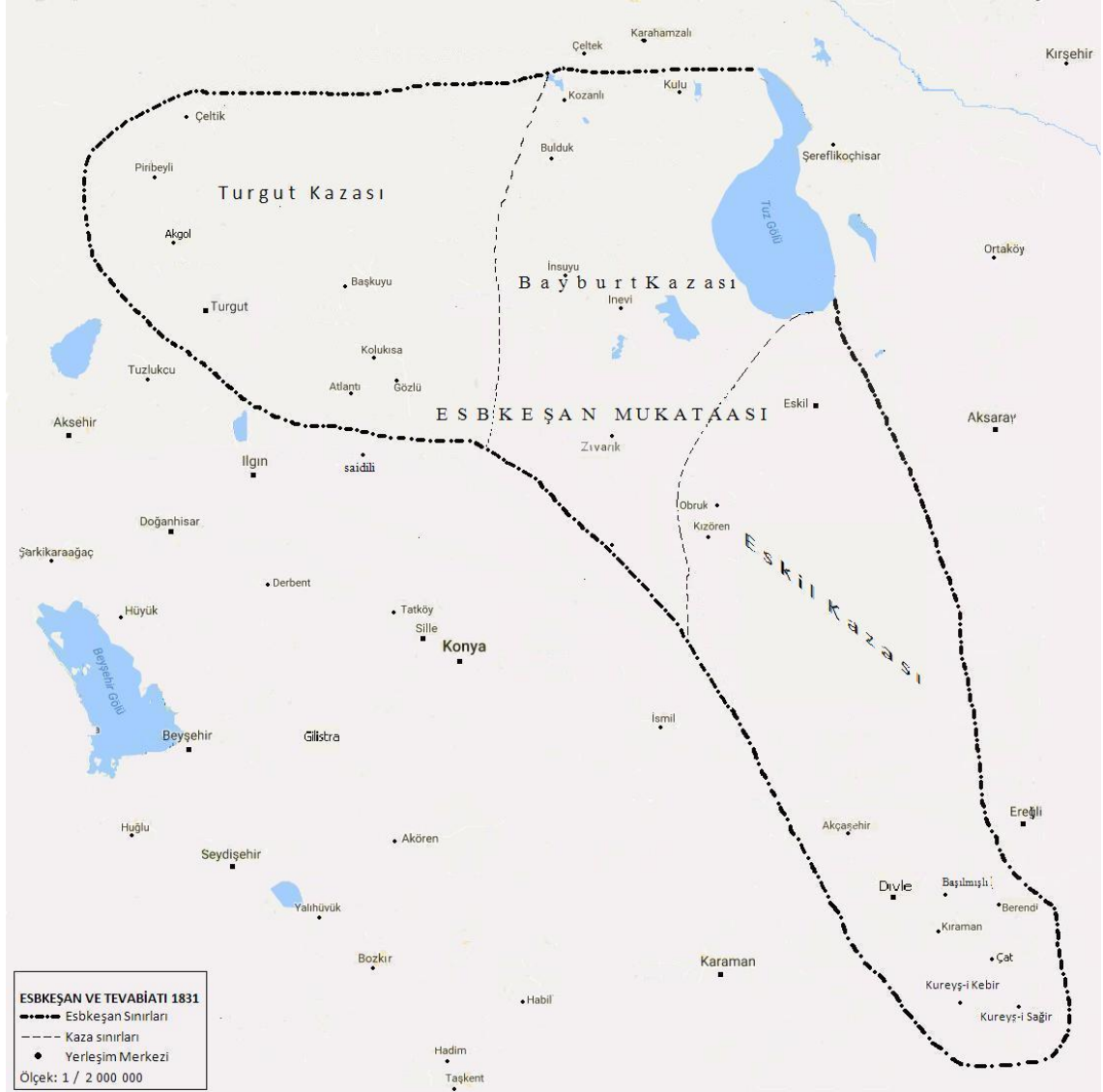
3.4. 1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkeşan Yolları ve Haritası

Esbkeşan mukataası oldukça geniş düzlükleri içine alan büyük bir sahadır. 1831 haritasını çizerken defterlerde yer alan köy ve kasabalardan hareketle sınırlar çizilmeye çalışılmıştır. Osmanlı devleti idari yapısında Atçekenlerin bağlı olduğu kaza sayısında zamanla bazı değişiklikler olmakla birlikte genelde üç kaza esas alınmıştır. Bunlar Bayburd, Turgud ve Eskil kazaları olup Konya sancağına bağlıdır.²²¹

Çalışmaya dahil edilen bölgede önemli İpek Yolu yerleşimlerinin bulunması nüfusun seyrekliğinin vermiş olduğu durağan yapıya bir ölçüde de olsa hareketlilik katmıştır.

²²¹ Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.63.

Harita II: Atçeken mukataasının genel sınırları

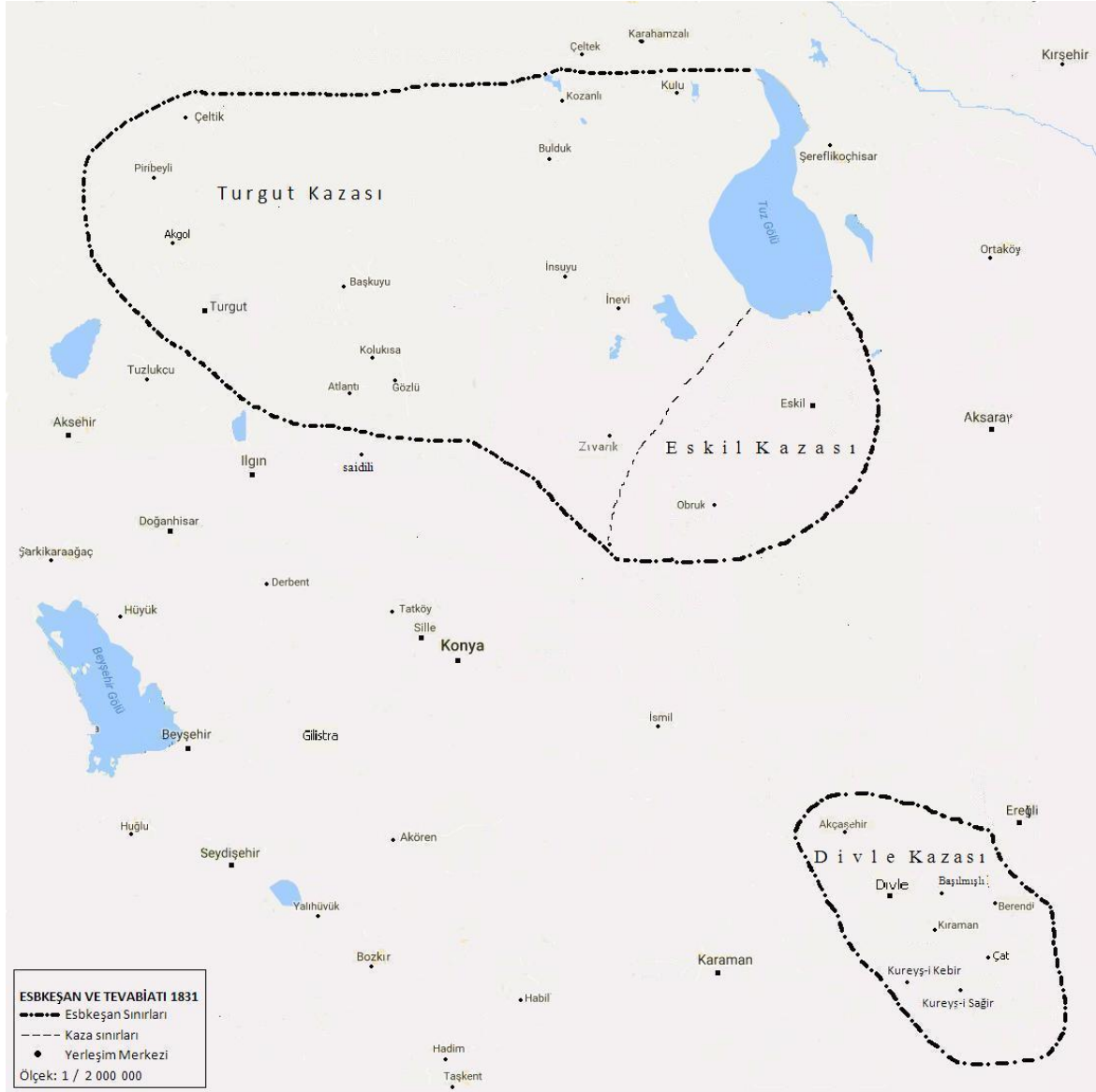
Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Tarih içerisinde mukataada yer alan kazaların merkezleri ve sayıları sürekli değiştirilmiştir.²²² XVIII. yüzyılda Esbkeşan oymaklarında yapılan değişiklikler

²²² Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.67-71.

sırasında Kureyşözü ve Bayburt kazaları lağvedilerek Turgut'a ilhak olunmuştur. Ayrıca yeni kaza yapılan Karapınar'ın Esbkeşan'dan ayrılmasıyla, Eski ile arasında coğrafi bütünlük kalmayan Divle kaza haline getirilmiştir.²²³

Harita III: 1831 Nüfus Sayımı Sırasında Esbkeşan Mukataası

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390.

Eski Atçeken coğrafyasına bakıldığında tarihi ipek yolu izleri büyük oranda görülmektedir. Özellikle Akşehir üzerinden doğuya doğru uzanan yol üzerinde

²²³ Yılmaz, *Tanzimat Döneminde Kulu*, s.86.

Argıthanı, Zengıhan, Sultanhanı gibi tarihi kalıntı veya yapıları görmek mümkündür. Nüfus sayımının yapıldığı 1831 yılındaki Atçeken Mukataası yol güzergahı ile günümüz yollar ağı farklılık göstermektedir. Ancak özellikle tarihi ipek yolu büyük oranda varlığını korumuştur. Eski yol hattı üzerinde genişletilen modern yollarla önemi korunmuştur.

Kuşkusuz 1831 nüfus sayımın yapıldığı dönem için en etkili yol Akşehir'den başlayıp Argıthanı İlgın, Kadınhanı güzergahını takiben Ladik üzerinden Zıvarık'a oradan da Esbkeşan mukataasının Eskil Kazası topraklarını geçerek Sultanhanı ve Aksaray'a kadar uzanan tarihi ipek yolu güzergahıdır. 1831 Atçeken mukataası yollarını göstermek için adı geçen nüfus defteri ve ilgili kaynaklar esas alınarak çizilmeye çalışılmıştır.²²⁴

²²⁴Yolların çizimi için dönemin haberleşme ve ulaşımını konu alan eserler ile bölge için yapılmış olan çalışmalardan yararlanıldı. Bu çalışmalar; Cemal Çetin,*XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Konya menzilleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Konya, 2004; Yusuf Halacoğlu, *Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme (Menziller)*, İlgi Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2014, s.60; Ahmet Kazım Ürün, *Geçmişten Günümüze Yunak*, Konya 2015, Mustafa, Çimen, Latif Yerli, *Tarihi-Coğrafi ve Sosyo-Kültürel Yönden Altınekin*, Dizgi Ofset, Konya 2011.

Harita IV: Esbkeşan Mukataasından Geçen Tarihi İpek Yolu

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390; <https://www.google.com.tr/maps>

Harita V:Günümüzde Eski Esbkeşan Mukataası İçerisindeki Yol Ağı

Kanak: <https://www.google.com.tr/maps>

3.5. Günümüz Nüfusunun 1831 Nüfus Defterlerine Göre Karşılaştırılması

1831 nüfus defterlerinde Esbkeşan mukataası Atçeken köy ve kasabalarının toplam düzeltilmiş nüfusu 11.000'ne yakındır. Bu nüfus, daha öncede bahsedildiği gibi defterlerde yer alan erkek nüfusa tahmini kadın nüfusu ilave edilerek varılan sonuçtur. Geniş düzlükleri içine olan bu coğrafya içerisinde belirtilen rakam oldukça az bir değeri ifade etmektedir. Ancak adı geçen defterlerde mukataa sınırları içerisinde yer alan bütün köy ve kasabalar sayılmamıştır. Nüfus defterlerinin amacına uygun olarak sadece Atçeken statüsüne sahip yerlerin nüfusu sayılmıştır.

Bölgede 1831 nüfus sayımı yapıldığında Atçeken köylerinden olmayan yerleşim yerlerinin varlığı bilinmektedir. XVII. yüzyıldan itibaren Turgut Kazasına bağlı Yukarı Ağzıaçık ve Aşağı Ağzıaçık köylerinin varlığı bilinmektedir. Yeşilyayla ve Hursunlu isimleriyle Yunak ilçesine bağlı bu iki köy²²⁵ günümüze kadar ulaşabilmiş ancak defterlerde yer almayan köylerdir. Adı geçen bu iki köy Esbkeşan Mukataası sınırlarında yer almakta ancak Atçeken statüsüne tabi olmadıklarından nüfus defterine kaydedilmemişlerdir. Bunun gibi yine bu dönemde Rişvan aşiretine bağlı konar göçerler bölge içerisine yerleştirilmeye başlanmış fakat bunlar mevcut sayımda atçeken mukataasında sayıma dahil edilmemişlerdir. Bu durum 1831 Esbkeşan mukataası defterlerinin bölge içerisindeki gerçek nüfusu yansıtmadığını göstermektedir.

Ancak yine de nüfusun etkili olduğu Divle, Eskil, Turgut, Muratça gibi büyük yerleşim yerleri sayıma dâhil edildiğinden düzeltme oranları uygulandıktan sonra gerçek nüfusa yakın bir nüfus elde edilebilir. Bölge içerisine özellikle XVIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yoğun bir yerleşme olmuştur. Bundan dolayı 1831 nüfusu ile günümüz nüfusunu karşılaştırmamız açısından gerçeğe yakın bilgilere ulaşılabilir.

Önceki bölümlerde detaylı bir analizi verilen bölge nüfusu hakkında gerekli olan bilgiler ve analizler verildiğinden burada günümüz durumuna değinilecek 1831 nüfusu ile günümüz bölge nüfusu karşılaştırılacaktır.

Değişen nüfusun yoğunluğu ve yapısına bağlı olarak bölgede farklı merkezler kurulmuş ve nüfus bu yeni merkezlere yığılmıştır. Sayımın yapıldığı yılda 3 kazaya ayrılmış olan Esbkeşan Mukataası topraklarında kısmen veya tamamen bugün 12 tane ilçe bulunmaktadır. Bunlardan bazıları önemli nüfuslara sahip iken bazıları az

²²⁵Karadeniz, *Atçeken Oymakları*, s.137

nüfuslanmış ancak idari taksimat açısından bazı maslahatlara binaen kazalık kazanmış yerleşim birimleridir.

Bu İlçeler Cihanbeyli, Kulu, Çeltik, Yunak, Ilgın, Sarayönü, Kadınhanı, Altınekin, Karatay, Ayrancı, Karapınar ve Eski. Ayrıca Emirgazi ve Selçuklu ilçelerinin az bir kısmı eski mukataa toprakları üzerine kurulmuşlardır.

Bu bölümde mukataa genelinde yer alan bütün ilçeler ve yerleşim birimleri üzerine detaylı karşılaştırmalı analiz yapılmayacaktır. Bunun yerine bugün mevcut olan 4 tane ilçe üzerinde durmak genele yakın bir sonuç elde edilmesini sağlayacaktır.²²⁶ Adı geçen ilçeler eski Atçeken Mukataasının hem coğrafik yapısını büyük ölçüde örnekler mahiyettedir hem de demografik değişimleri uygun bir tarzda yansıtmak tarihi değişime sahiptir.

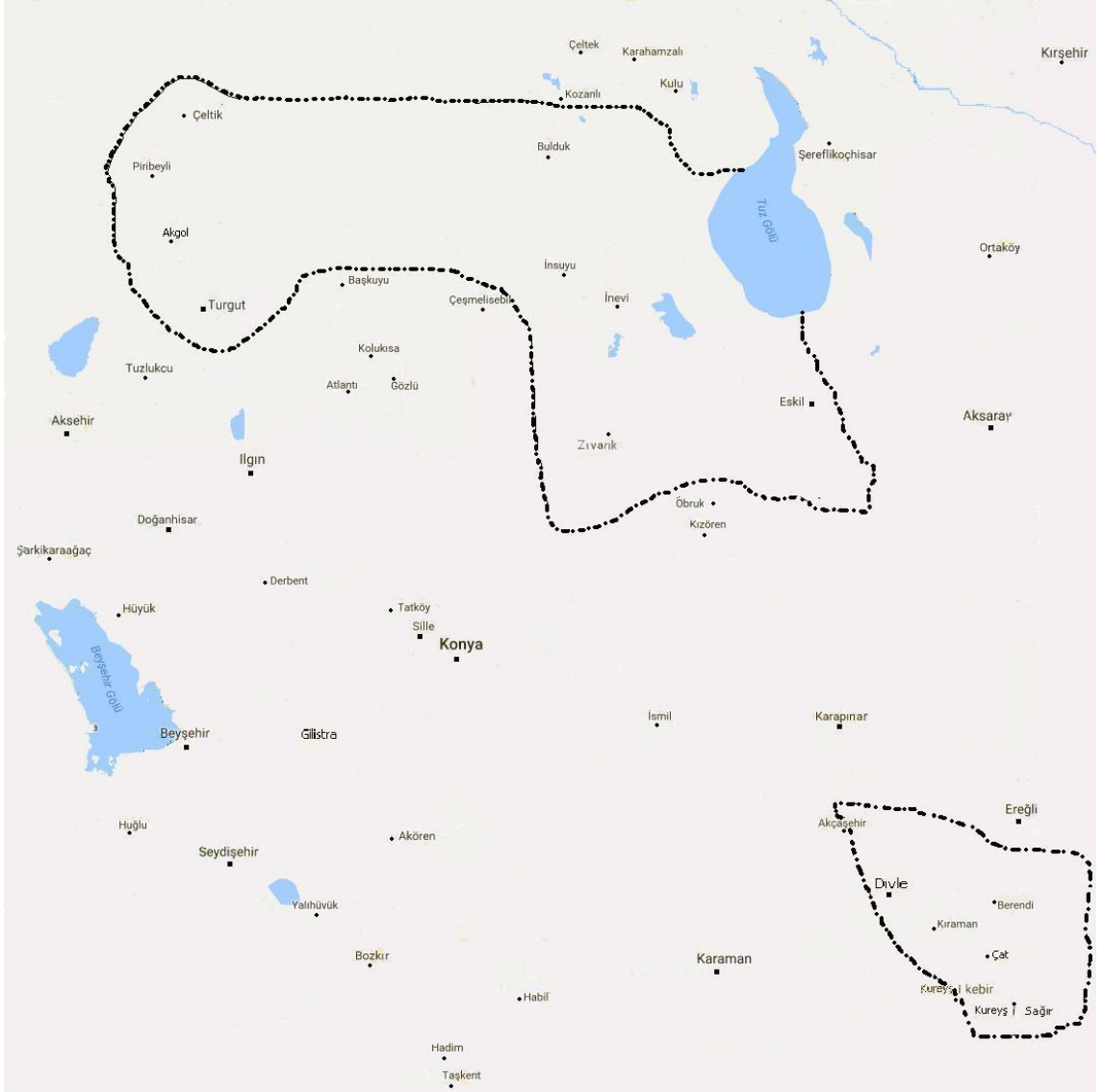
Defterlerde yer alan ve bugün 2'si Konya iline 1'i Aksaray iline ve 1 tanesi de Karaman iline bağlı olan Cihanbeyli, Yunak, Eski ve Ayrancı ilçelerinin nüfusunun birkaç yönüyle 1831 defterleriyle karşılaştırılması Atçeken Mukataası geneline yakın bir örnek olacaktır. Bunlardan Cihanbeyli ve Yunak İlçeleri adı geçen diğer iki ilçeye göre daha somut veriler ve uygun örneklem olması açısından biraz daha geniş ele alınırken Eski ve Ayrancı (eski Divle Kazası Bölgesi) genel tablonun içerisinde gösterilecektir.²²⁷

Atçeken Mukataası coğrafyasında kurulmuş olan Cihanbeyli, Yunak, Eski ve Ayrancı İlçeleri'nin sınırları.

²²⁶ Böyle bir uygulama yaparken hem dönemin nüfusunun büyük bir kısmı adı geçen 4 ilçenin topraklarında yer alan yerleşim birimlerinde bulunmaktaydı. Hem de coğrafi alan olarak sayımın yapıldığı dönem atçeken mukataası topraklarının büyük bir kısmını kapsamaktadır. Ayrıca Altınekin ilçesi Cihanbeyli ile birlikte Çeltik ilçesi de Yunak ile birlikte değerlendirilecektir.

²²⁷Eski kazası yerleşimleri ve nüfusun hareketi Cihanbeyli ilçesine benzerken, Ayrancının bölgesinde ise Adı geçen diğer üç ilçeden farklı olarak yeni yerleşimler çok görülmeyip nüfusun artışı defterlerde adı geçen köy ve kasabalarda olmuştur.

Harita VI: Atçeken Mukataasında Yer Alan Altınekin, Cihanbeyli Yunak, Kulu, Çelik ve Ayrancı İlçe Sınırları.

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390

3.5.1. Cihanbeyli (Altınekin) Sahası

Tuz gölü ve çevresi tarihi boyunca özellikle tuz'un varlığından dolayı önemli bir yerleşim yeri olmakla beraber daima seyrek nüfuslanmış bir alan olmuştur. Bu özelliğini Türklerin Anadolu'yu fethinden sonra da korumuştur. Konumuzu teşkil eden defterler incelendiğinde de aynı durumu görmek mümkündür.²²⁸ Atçekenlerin 1831 yılı

²²⁸ BOA, NFS.d, nr.3390, s.18-21.

sayımlarında mukataa içerisindeki aritmetik nüfus yoğunluğu genel olarak 0.45 düzeyindedir. Ancak bu yoğunluk Tuz gölü çevresi için 0.20'lere kadar düşmektedir.²²⁹

Cihanbeyli'nin nüfusu 2016 yılı verilerine göre 53 194 kişidir. ²³⁰ 1831'de nüfusun günün mevcut koşullarına göre yarısı kadın olarak kabul edilmişti. Günümüzde de durum hemen hemen aynı orandadır. 53 194 mevcut nüfusun 26 432'si erkek 26 762'si kadın nüfusuna tekabül etmektedir. Altınekin ilçesinin nüfusu ise 14141 kişi olup 7112'si erkek 7029'u kadın nüfusedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Cihanbeyli-Altınekin bölgesi nüfusunda önemli bir artış kaydedilmiştir. 1928 yılında Konya – Ankara karayolu yapılmaya başlanmıştır. Bu yol üzerinde hiç ilçe merkezinin olmaması devlet hizmetlerinin halka daha iyi ulaştırması, sağlık savunma vb. yönlerden bu yol üzerinde bir ilçe olmasının yararlı olacağı düşünülür ve Cihanbeyli bucağının ilçe olmasına karar verilmiştir. Yolun açılması bölgeye hareketlilik kazandırmıştır. Konya – Ankara yolunun varlığı Kulu'nun hızla gelişip büyük bir ilçe olmasında önemli bir etken olmuştur.²³¹

Genel olarak Atçeken bölgesi nüfusunun artması ve günümüzdeki mevcut nüfusun varlığı, farklı nedenlere bağlıdır. Bölgedeki nüfusu oluşturan halk da farklı yapılardan meydana gelmiştir. Birincisi Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında Oğuz boylarından gelen yerli halk, ikincisi, yine Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında Anadolu'daki nüfus dengelerini sağlama amacıyla güneydoğudan göç ettirilen aşiretler, üçüncüsü Balkan ve Kafkas göçmenleri, dördüncüsü Doğu Anadolu'dan gelen muhacirler, beşincisi ise Orta Asya'dan gelen az sayıdaki Tatarlardır.²³²

Yine Cihanbeyli ile aynı coğrafi uzantıda yer alan 1988 yılında ilçelik statüsü verilen Altınekin'e Kırım'dan da göçler olmuştur. Altınekin (Zıvarık) de ise nüfus özellikle Osmanlı İmparatorluğunun son dönemleri ile Cumhuriyetin ilk yıllarında farklı coğrafyadan gelen konar-göçerlerin ve muhacirlerin yerleştirilmesiyle artmıştır. Osmanlı döneminde Zıvarık havalisine Rişvan aşireti Halep, Rakka, Elazığ, Bozok,

²²⁹ BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

²³⁰http://www.nufusu.com/ilce/cihanbeyli_konya-nufusu.

²³¹ Yaşar Semiz, "Cumhuriyet Döneminde Kulu (Konya) ilçesinin Sosyal ve Ekonomik Durumu", *Aidiyet, Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, Kitap Dünyası Yayınları, Konya2013, s.163.

²³² ²³²Bundan kastın Böğrüdelik Köyü olduğu anlaşılmaktadır ki Böğrüdelik halkı Batı Sibirya'dan göç eden topluluktur

Ankara Sancağı, Adıyaman ve Besni kazasından gelen konar-göçerler yerleştirilmişlerdir.

XVIII. yüzyılda eşkıya saldırısı sebebiyle Haymana ve çevresinde birçok köy boşaltılmıştır. Bunların bir kısmı Zıvarık bölgesine yerleştirilmişlerdir. Malatya ve Adıyaman bölgelerinden bir kısım aşiretler suyu otu ve çimeni bol, arazi bakımından geniş Zıvarık bölgesine yerleştirilmişlerdir. Rişvan aşiretine mensup bu kişiler Zıvarık merkezi, Ölmez, Yenioba Yaylası, Hoydus Yaylası'na yerleştirilmişlerdir.²³³

3.5.2. Yunak (Çeltik) Sahası

Yunak ve çevresi 1831'den günümüze doğru sürekli artan bir nüfus hareketine sahne olmuştur. Bu hareket bazen içe doğru bazen de dışa doğru olmuştur. Bugün Turgut Kazası toprakları üzerine kurulmuş olan Yunak gelişmekte olan bir ilçedir. 1990 yılında Çeltik'in ilçe statüsüne kavuşması ile nüfus ve alan açısından biraz daralmış olan Yunak son 10 yılda göç veren bir ilçe konumundadır. Konya il merkezine yapılan göçlerden dolayı ilçe nüfusunda düşüş görülmektedir. 2007 yılında 30 000'ne yakın olan ilçe nüfusu 2016 yılı verilerine göre 22 585²³⁴ kişidir.²³⁵ Aynı durum Çeltik için de söz konusu olup 2007 yılı nüfusu 11505 iken 2016 verilerine göre nüfusu 9703 kişidir.²³⁶

1831 nüfus sayımında Yunak ve bugün var olan birçok köy ve kasabanın ismi geçmemektedir. Bölgenin en büyük yerleşim yeri olan Turgut zaman içerisinde önemini yitirerek yerini yeni kurulmuş olan Yunak'a terk etmiştir. Bu yönüyle Yunak tarihi Esbkeşan kazası olan Turgut'un geniş düzlüklerde merkez olma mirasını bir ölçüde devraldığı düşünülebilir. Cumhuriyetin ilk yıllarında Turgut nahiye statüsündedir. Turgut'a bağlı dokuz köy bulunmaktadır. Zamanla Bölge yerleşimleri artarken Turgut halkının büyük bir kısmı Akşehir'e göç etmiş 1953 yılında kaza olan Yunak'a bağlı bir belde haline gelmiştir.²³⁷

²³³ Çimen, Yerli, *Altınekin*, s.15 -16

²³⁴http://www.nufusu.com/ilce/yunak_konya-nufusu (11.12.2016).

²³⁵ Adrese dayalı nüfus sayım sisteminin uygulanması ve Konya il merkezine yapılan göçler ilçe nüfusunun her yıl azalmasına neden olmuştur.

²³⁶http://www.nufusu.com/ilce/celtik_konya-nufusu (11.12 2016).

²³⁷Ürün, *Yunak*, s.38, 39,

Osmanlı Devletinin son dönemleri ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Cihanbeyli ilçesinde olduğu gibi Yunak ilçesinde de benzer göç ve iskânlarla nüfusun arttığı görülmektedir. Bu dönemde Malatya, Adıyaman ve Elazığ üçgenindeki yerleşim yerlerinden geldikleri anlaşılmakta olan aşiretler yerleştirilmiştir. Yerleştirilen bu aşiretlerin neredeyse tamamı Canbeg aşiretine mensupturlar.²³⁸

1831 defterinde ismi geçen yerleşim yerlerinin büyük kısmı Türkmenlerden oluşmaktadır.²³⁹ Günümüz Yunak coğrafi yapısının önemli unsurlarından birisi olan Yörüklerin ise yaklaşık 1870 yıllarında Antalya Gaziantep, Islahiye, ve Beyşehir yörelerinden göçebe hayat tarzını bırakarak yerleşik toplum düzenine geçmek arzusu ile Yunak' a gelerek yerleşmişlerdir.²⁴⁰

Yunak toplumsal yapısı içerisinde Afşar Türkleri tarafından kurulan Torunlar köyü ve yine bugün Yunak'a bağlı Cebrail, Sevinç, Ayrıtepe, Kargalı, Sıram köyleri halkı iskan politikası sonucu yerleşik hayata adepte olan Sarıkeçili Yörükleri tarafından kuralan köylerdir.²⁴¹

Yukarıdaki bilgiler bir arada değerlendirildiğinde Yunak ilçesinin, Osmanlı Devleti'nin son dönemini de içine alan iskan ve gönüllü yerleşmeler sonucu bir coğrafyada toplanmış farklı yapılara sahip topluluklara ev sahipliği yaptığı sonucuna ulaşılabilir.

3.5.3. Atçeken Kazalarında Nüfus Artışı

1831 nüfus defterinde yer alan Atçeken köy ve kasabalarında nüfus oldukça azdır. Tarım ve hayvancılığa dayalı toplum yapısını büyük oranda yansıtan mukataa halkı, günümüz ile karşılaştırıldığında oldukça basit bir yapı göstermektedir. Çeşitliliğin az olduğu mesleki farklılık hemen göze çarpmakta insanların büyük bir kısmı tarım ve hayvancılıkla uğraşmıştır. Sınai ve eğitim faaliyetlerinin çok az olduğu sade yaşama sahip bir toplum yapısı vardı.

Ancak günümüzde gelişen şartlar çerçevesinde eski mukataa halkı birçok alanda farklı bir hayat tarzını benimsemiştir. Mukataa sınırları içerisinde tarım ve

²³⁸Ürün, *Yunak*, s.48, 49.

²³⁹BOA, NFS.d, nr.3390, s.2-51.

²⁴⁰Ahmet Kenarlı, *Coğrafi Özellikleri ile İlçemiz Yunak*, Yunak İmam Hatip Lisesi Yaptırma ve Yaşatma Derneği Kültür Hizmeti, Damla Ofset, Konya 1996, s.43.

²⁴¹ Ürün, *Yunak*, s.41-43.

hayvancılık birinci faaliyet olarak devam etmekle beraber sanayi ve eğitim faaliyetleri gelişmiştir. Dikkate değer bir diğer husus ise Cihanbeyli, Yunak, Kulu, Ayrancı gibi eski Atçeken bölgelerinde yaşayan halkın hatırı sayılır bir oranda yurt dışına çıkmış olmalarıdır. Öyleki bazı köyler de hemen hemen her aileden en az bir kişi yurt dışında bulunmaktadır.

1831 nüfus sayımı ile 2016 nüfus sayımı verilerinin karşılaştırıldığı tablo aşağıda görüldüğü şekildedir.

Tablo XVI: Atçeken Mukataası nüfus yoğunluğu olan bölgelerin tamamlanmış nüfus analizleri

		Cihanbeyli (Altnekin Kulu)	Yunak (Çeltik)	Eskil	Ayrancı
1831 Nüfus Sayımına Göre	Tamamlanmış nüfusu	1132	2212	2358	3772
	Kadın Nüfus	566	1106	1179	1886
	Erkek Nüfusu	566	1106	1179	1886
	Aritmetik Nüfus Yoğunluğu(Km ² / kişi)	0.15	0.80	1.6	1,6
	0 - 14 Yaş oranı(%)	38.5	38.1	25.3	43.1
	64 + Yaş oranı (%)	3.1	2.8	4.5	3.5
2016 Nüfus Sayımı Verilerine Göre	Nüfusu	67.335	32328	25.179	8.345
	Erkek Nüfusu	33.544	16107	13.193	4.162
	Kadın Nüfusu	33.791	16221	12.986	4.183
	Aritmetik nüfus Yoğunluğu Km ² / kişi	16	14	17	4
	0-14 Yaş Oranı (%)	27	27	24.7	25,5
	64 + Yaş oranı (%)	7.3	7.1	8.5	8.1

Kaynak: BOA, NFS.d, nr.3390 nolu nüfus defteri

SONUÇ

1831 nüfus sayımı sonuçlarının değerlendirilmesiyle elde edilen veriler, iki yüz yıl öncesinin Atçeken bölgesinde var olan insan sayısı ve bu şahısların eşkâlini tanımaktan öte bir anlam içermektedir. Günümüz toplumsal yaşamına yön veren sosyolojik araştırmaların bazılarının üzerine inşa edildiği zemin bu tarz araştırmaların sonuçlarına dayandırılmaktadır. 1831 nüfus defterinde yer alan bilgilerden ulaşılan sonuçlar arasında, nüfusun şekillenmesinde etkili olan temel unsurun siyasi ve ekonomik şartlara bağlı olarak meydana gelen göçler olduğu anlaşılmıştır. Osmanlı devlet ve toplum yaşamını oluşturan faktörlerin bir araya gelmesi ile Atçekenlik sistemi oluşturulmuş Esbkeşan Mukataası adıyla özel statülü bir bölge meydana getirilmiştir.

Esbkeşan bölgesinin nüfus yapısı bölgenin üzerine kurulmuş olduğu Atçekenlik sistemi ile doğrudan ilişki halindedir. Bölgeyi oluşturan nüfusun hareketliliği dönemin siyasi olaylarından oldukça fazla etkilenmiş mukataayı meydana getiren yapıyı birkaç kez derinden sarsmıştır. Bu nüfus hareketliliği Atçekenlik sisteminin uygulanabilirlik ve sağladığı faydalar ile paralel bir seyir izlemişse de bu hareketliliği asıl belirleyen yapının değişen siyasi dengeler ve devletin bölge üzerinde otoritesinin gücü ile daha çok ilişkilendirilebilir. Birkaç yüzyıl bölgede varlığını sürdüren Atçekenlik yapısının nüfusunda meydana gelen sıra dışı iniş ve çıkışlar devletin direkt müdahalesinden ziyade bölgeye otoritesini ulaştıramayışının neticesinde meydana gelen gelişmelerin sonucu olmuştur.

Osmanlı Devleti ordusuna at yetiştiren Mukataa halkı, 1591 yılına kadar huzur içinde yaşarken ekonomik faaliyetleri, köy ve kasabaları gelişmiş buna bağlı olarak da nüfuslarında önemli oranda artış meydana gelmiştir. Ancak bu tarihten sonra başlayan Celali İsyanları bölgede huzur ortamını ortadan kaldırmış, devletin asayişini sağlayamaması üzerine aradan geçen yarım asırlık zaman diliminde bölge neredeyse tamamen boşalmıştır.

Bu yönüyle bölgedeki demografik yapının değişmiş olması Osmanlı Devleti'nin vergi sistemini olumsuz etkilemiş mali dengeleri bozmuştur. Mikro alanda görülen bu bozulma aslında İmparatorluğun kendisinde yaşanan büyük çaplı bozulmanın küçük bir yansımasıdır. XIX. yüzyıla gelindiğinde neredeyse boşalmış, oldukça geniş bir

coğrafyaya göç ve iskânların yapılmış olması nüfusun yönü ve hareketi açısından Esbkeşan Mukataası doğrudan etkilenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin son dönemi ile Cumhuriyetin ilk yıllarında Atçeken mukataasına yapılan yerleştirmeler bölgenin her alanda çehresini değiştirmiştir. Bu yerleşmelere bağlı olarak bölgenin demografik yapısı oldukça farklı bir şekil almıştır. Gerek nüfusun sayısında, yaş ve meslek istatistiklerinde gerekse nüfusun sahip olduğu ekonomik şartlarda oldukça önemli gelişmeler görülmüştür. Bu gelişmeler, ana çerçevesini çizmeye çalıştığımız bölgenin siyasal ve ekonomik şartlarının değişmesine doğrudan etki etmiştir.

Atçeken mukataasındaki nüfusun yapısını günümüze taşıyan temel hareket noktası XVI. yüzyılın sonunda başlamış ve XVII. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiş olan Anadolu İsyancılarıdır. Eğer Celali İsyancılar olmasaydı bölge bu denli boşalmayacak köy ve kasabaları harabeye dönüşmeyecekti. Bugün eski mukataa sınırlarında bu denli farklı yapıların son bir buçuk asırda yerleşmesi mümkün olmayacaktı.

Osmanlı'nın son iki buçuk asrında Cumhuriyetin ise ilk yarım asrında bölgeye sürekli iskanlar yapılmış olması azalmış olan bölge nüfusunu koruma çabasıdır. Bölgeye yapılan iskan faaliyetlerinin temelinde harap olmuş köy ve kasabaların yeniden canlandırılması, boş kalan arazilerin ve meraların yeniden üretim ekonomisine kazandırılması düşüncesi yer almaktadır.

Cumhuriyetin ilanından sonra eski Atçeken Mukataası sınırlarında birçok ilçe kurulmuş ve gelişmiştir. Gelişen bu ilçelerin nüfuslarının artışı yukarıda belirtildiği üzere farklı sebeplere bağlı olmuştur. 1831 defterlerinde yer alan mukataa nüfusu ile Osmanlı Devleti'nin son dönemi ve günümüz arasındaki nüfus artış oranında genel olarak bir uyumluluk söz konusu olmaktadır. Genellikle Osmanlı nüfusunun 1800 ile 1830 yılları arasında azaldığı 1850 yılından itibaren tekrar artmaya başladığı varsayılır. 1790'lardan 1840'lara kadar toplamda düşüş kaydeden Anadolu'nun nüfusu, 1860'lardan ve belirgin olarak 1870'lerden sonra yüzyılın sonuna kadar artmıştır.

KAYNAKLAR

1. ARŞİV BELGELERİ

BOA, NFS.d, nr. 3390, s.bn2.

BOA, NFS.d, nr. 3390, s.1-51.

2. KİTAP ve SÜRELİ YAYINLAR

Akdağ, Mustafa, “Celali İsyarlarda Büyük Kaçgunluk”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C. II, S.2, Ankara 1964, s.1-49

Altındağ, Şinasi, “Osmanlı İmparatorluğu’nun Vergi Sistemi Hakkında Kısa Bir Araştırma”, *DTCFD*, C. V, S.2, Ankara 1947, s.187-197

Armutlu, Mehmet, *Türk Dilinin Üç Temel Direği Yunus Emre*, Kombassan AŞ, Konya 1998.

Arslan, Hüseyin, *Osmanlıda Nüfus Hareketleri (XVI. Yüzyıl) Yönetim Nüfus Göçler İskanlar Sürgünler*, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2001.

Behar, Cem, *Osmanlı İmparatorluğunun ve Türkiye’nin Nüfusu (1500-1927 Tarihi İstatistikler Dizisi)*, Başbakanlık Devlet İstatistikleri Enstitüsü, Ankara 2003.

Çadircı, Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1997.

Çetin, Cemal, *XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Konya Menzilleri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2004.

Çimen, Mevlüt, *Tarihi Coğrafi ve Sosyo-Kültürel Yönden Altınekin*, Dizgi Ofset, Konya 2011.

Göyünç, Nejat, “Hane”, *Tarih Dergisi*, S. 32, İstanbul 1979, s. 331.

Halaçoğlu, Yusuf, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2014.

Halaçoğlu, Yusuf, *Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme (Menziller)*, İlgi Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2014.

- İzбірak, Ruşen, *Coğrafiya Terimleri Sözlüğü*, MÖM Yayınları, Ankara 1975.
- Karadeniz, Hasan Basri, *Atçeken Oymakları (1500-1642)*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Kayseri 1995.
- Karadeniz, Hasan Basri, “Atçekenler ve Kulu”, *Aidiyet Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2013, s. 63-80.
- Karadeniz, Hasan Basri, “Atçeken Oymaklarının Yurtlarında Yer Adları”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S.108, İstanbul 1997, s.116-117.
- Karakaya, Derya, *Eskil/Karapınar Kazası Vakıf Eserleri*, Çizgi Kitapevi, Konya 2013.
- Karal, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara 1997.
- Karpat, Haşim Kemal, *Osmanlı Modernleşmesi Toplum Kurumsal Değişim ve Nüfus*, İmge Kitapevi, Ankara 2008.
- Karpat, Haşim Kemal, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2003.
- Kenarlı, Ahmet, *Coğrafi Özellikleri ile İlçemiz Yunak*, Damla Ofset, Konya 1996.
- Küçükdağ, Yusuf, *Armutlu*, Kombassan AŞ, Konya 1996.
- Kırımlı, Hakan, “Kulu'daki Nogay Köy Yerleşimleri”, *Aidiyet Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2013, s.81-101.
- Konyalı, İ Hakkı, *Konya Tarihi*, Konya 1964.
- Merçil, Erdoğan, *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara 1997.
- McCarthy, Justin, *Müslümanlar ve Azınlıklar, Osmanlı İmparatorluğu'nda Nüfus ve İmparatorluğun Sonu*, İnkılap Kitapevi, İstanbul 1998.

- Oral, Ömer, *Geçmişten Günümüze Böğrüdelik Köyünün Sosyal Tarihi*, (Basılmamış Lisans Tezi), s.14. Konya 2000.
- Orhonlu, Cengiz, *Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Aşiretlerin İskanı*, ErenYayıncılık, İstanbul 1987.
- Ruben, W, “Andolu'nun Yerleşme Tarihi ile İlgili Görüşler, Yapılan Bir Araştırma Gezisinin Sonuçları”, *DTCFD*, C. V,S. 4, Ankara 1947, SS.369-389.
- Sak, İzzet, *47 Numaralı Konya Şeriye Sicili (1128-1129/1716-1717)*, Tablet Yayınevi, Konya2006.
- Semiz, Yaşar, “Cumhuriyet Döneminde Kulu (Konya) İlçesinin Sosyal ve Ekonomik Durumu”, *Aidiyet Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri(19-21 Ekim 2012)*,Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2013, s.163-170.
- Söylemez, Faruk, *Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi -Rişvan Aşireti Örneği-*, Kitapevi Yayınları, İstanbul 2007.
- Sümer, Faruk, *Çepniler Anadolu'daki Türk Yerleşmesinde Önemli Rol Oynayan Bir Oğuz Boyu*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1992,
- Sümer, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı Destanları*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1992
- Şikari, *Karamanoğulları Tarihi*, Yenikitap Basımevi, Konya 1946.
- Turan, Osman, *Selçuklular Zamanında Türkiye, Siyasi Tarih Alparslan'dan Osman Gazi'ye (1071-1328)*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1997.
- Tekin, Ferhat, “Göçmen Kürtlerde Aşiret Kültürü: Kulu Örneğinde Bir Değerlendirme”, *Aidiyet Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, Kitap Dünyası Yayınları, Konya 2013, s.151-162.
- Uzunçarşılı, İ Hakkı, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2014.
- Ürün, Ahmet Kazım, *Geçmişten Günümüze Yunak*, Aybil Yayınları, Konya 2005.

Yılmaz, Mehmet, “Tanzimat Döneminde Yapılan Nüfus Sayımlarına Göre Kulu”, *Göç ve Tarımın Şehri Kulu Sempozyumu Bildirileri(19-21 Ekim 2012)*,Kitap Dünyası Yayınları, Konya2013, s.81-132.

3. RÖPÖRTAJ ve MÜLAKATLAR

Çalınaltı, Mevlüt, 1971 doğumlu olup 2004-2009 Piribeyli belediye başkanlığı yapmış, halen Piribeyli mahallesi muhtar olarak görev yapmaktadır.

Duran, Osman, Saray 1978 doğumlu, Yunak Saray Köyü’nde ikamet etmektedir
Emekli, Hidayet, 1958 doğumlu, Kolukısa Belediye başkanlığı yapmış, halen Kolukısa Mahallesi muhtarı olarak görev yapmaktadır.

Özgür, Yusuf, 1952 Yunak Sinanlı Köyü doğumlu olup halen Sinanlı Köyünde ikamet etmektedir.

Erdemir, Ömer, 1949 doğumlu, Gözlü köyünde ikamet etmektedir.

Tekeli, Fethi, 1950 doğumlu, Gözlü mahallesi muhtarı, halen gözlüde ikamet etmektedir.

Yıldırım, Cengiz, 1941 Doğumlu, Böğrüdelik nüfusuna kayıtlı olup Konya merkezde ikamet etmektedir.

4. İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.yunak.bel.tr/sayfa/19_yunak-tarihi.

http://www.nufusu.com/ilce/celtik_konya-nufusu.

http://www.nufusu.com/ilce/yunak_konya-nufusu.

http://www.nufusu.com/ilce/cihanbeyli_konyanufusu.

http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1332.

https://www.turkcebilgi.com/insuyu,_cihanbeyli.

<http://www.kadinhani.bel.tr/sayfa/1/tarihce>.

EKLER:**EK 1. TRANSKRİPSİYON METİN****Turgut**

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mehmet	Mehmet	Hane reisi	Sakallı	İmam	35
	2	Halil	Mehmet(Ped. M.)	Veled-i M.			8
2	3	Musa	Battal	Hane reisi	Kumral sakallı	Bey	35
	4	Numan	Musa Bey	Oğlu			3
3	5	Abdurrahman	Veli	Hane reisi	Aksakallı	Muhtar	66
	6	Süleyman	Abdurrahman	Oğlu			1
4	7	Mustafa	Gani	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
	8	Hasan	Mustafa	Oğlu			25
	9	Ali	Mustafa	Oğlu			21
	10	Yusuf	Mustafa	Oğlu			13
	11	Osman	Mustafa	Oğlu			8
	12	İsmail	Gani	Kardeşi			46
	13	Ömer	İsmail	Yeğeni			29
	14	İbrahim	İsmail	Yeğeni			21
5	15	Ali	Hacı Osman	Hane reisi	Kumral sakallı	Muhtar	56
	16	Osman	Muhtar Ali	Oğlu	Bıyıklı		31
	17	Halil	Muhtar Ali	Oğlu			27
6	18	Abdullah	Mahmut	Hane reisi	Kumral sakallı	Muhtar	32
	19	Mahmut	Muhtar Abdullah	Oğlu			18
	20	İbrahim	Muhtar Abdullah	Oğlu			13
	21	Ömer	Muhtar Abdullah	Oğlu			9
	22	Salih	Muhtar Abdullah	Oğlu			6
7	23	Osman	Nebi	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	35
8	24	Ahmet	Mamo Mehmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	73
	25	Mehmet	Ahmet	Oğlu			33
	26	Ali	Ahmet	Oğlu			31
	27	Seyyid	Ahmet	Oğlu			28
	28	Bekir	Ahmet	Oğlu			26
	29	Ömer	Ali	Torunu			11
9	30	Hamza	HacıÖmerin Veli	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	36
10	31	Mehmet	Evren Ahmet	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	31
11	32	Osman	Musılı	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	45
	33	Mehmet	Kara Osman	Oğlu			21
	34	Musılı	Kara Osman	Oğlu			19
12	35	Ali	KaraHüseyin	Hane reisi		Rençber	
	36	Mehmet	Hüseyin	Kardeşi	Bıyıklı		31
13	37	İbrahim	KaraMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	43
	38	Mahmut	İbrahim	Oğlu	Kara bıyıklı		29
14	39	Mustafa	KörAbdinin Kadri	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	36
15	40	Osman	Abdülvahhab	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	69
	41	Mustafa	Osman	Oğlu			5
16	42	Mehmet	Karagözün Halil	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	43
	43	İbrahim	Mehmet	Oğlu			3
	44	Halil	Mehmet	Oğlu			2

17	45	İbrahim	Cüzdan Yusuf	Oğlu	Kara sakallı	Çiftçi	35
	46	Hasan	Cüzdan Yusuf	Kardeşi	Sarı bıyıklı		27
	47	Mustafa	Cüzdan Yusuf	Kardeşi			23
18	48	Osman	Türk İbrahim	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	41
19	49	Hüseyin	Gevrek (Kürk) Murtaza	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	31
20	50	Ali	Beşe'nin İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
21	51	Hüseyin	HacıMehmet	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Rençber	33
22	52	Bekir	Halil	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	69
	53	Ömer	Bekir	Oğlu			28
	54	Abdi	Bekir	Oğlu			
	55	Osman	Bekir	Oğlu			17
	56	Halil	Ömer	Torunu			6
23	57	Yakup	Eşe'nin Halil	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	25
	58	Emin	Eşe'nin Halil	Kardeşi			23
24	59	İbrahim	HızırOğluMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
25	60	Hasan	Hüseyin	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	65
	61	Ferdi	Hasan Bey	Oğlu			16
	62	Süleyman	Hasan Bey	Oğlu			9
	63	Hüseyin	Hasan Bey	Oğlu			6
	64	İsmail	Hasan Bey	Oğlu			3
26	65	Hamza	ÇolakAhmet	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	53
	66	Süleyman	Hamza	Oğlu			22
	67	Battal	Hamza	Oğlu			11
27	68	Eyyüb	KörAbdi'nin Abdülkadir	Hane reisi	Kumral bıyıklı		36
28	69	İbrahim	Kör Abdullah	Hane reisi	Kumral sakallı		41
	70	Abdullah	İbrahim	Oğlu			13
	71	Hasan	İbrahim	Oğlu			8
	72	Yusuf	İbrahim	Oğlu			5
29	73	Hüseyin	Suhte (Softa) Memiş	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	38
	74	Halil		Oğlu			12
	75	Muhsin		Oğlu			6
	76	Mehmet	Suhte (Softa)	Kardeşi	Kır Bıyıklı		34
30	77	Yusuf	Mehmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	51
	78	Ali	Molla Yusuf	Oğlu			13
	79	İbrahim	Molla Yusuf	Oğlu			6
	80	Mehmet	Molla Yusuf	Oğlu			2
31	81	İbiş	Bıyıklı Hüseyin	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	42
32	82	İbrahim	Hacı Osman	Hane reisi	Sakallı	Çiftçi	43
	83	Ali	İbrahim	Oğlu			16
	84	Veli	İbrahim	Oğlu			13
	85	Abdullah	İbrahim	Oğlu			11

Karye-i Gözlü Tabii Kazayı Turgud

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mehmet	Mustafa	Hane reisi		Muhtar	0
	2	Musa	HacıMehmet	Oğlu			23
	3	Mustafa	HacıMehmet	Oğlu			12
	4	Osman	HacıMehmet	Oğlu			6

	5	İbrahim	Musa	Torunu			8
2	6	Hüseyin	HacıRecep	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
	7	Recep	Hüseyin	Oğlu			1
	8	Ömer	HacıRecep	Kardeşi	Kumral bıyıklı		29
	9	Ahmet		Amca oğlu			8
	10	Muhammed		Amca oğlu			1
3	11	Muhammed	Kınalı Hasan	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	
4	12	Mustafa	Bostan Hüseyin	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	52
	13	Ömer	HacıMustafa	Oğlu			19
	14	Hüseyin	HacıMustafa	Oğlu			8
	15	Ahmet	HacıMustafa	Oğlu			
	16	Hasan	Bostan Hüseyin	Kardeşi			
	17	Halil	HacıHasan	Yeğeni			28
	18	Ali	HacıHasan	Yeğeni			9
5	19	Ahmet	Halil	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	45
	20	Muhammed	Ahmet	Oğlu			9
6	21	Süleyman	HacıAli	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
	22	Ali	Süleyman	Oğlu			6
7	23	Halil	HacıAliOğluÖmer	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	57
	24	Hüseyin	Halil	Oğlu			9
8	25	Ömer	ÖmerOğlu İbrahim	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	36
	26	Ahmet	ÖmerOğlu İbrahim	Kardeşi	Kumral bıyıklı		28
9	27	Osman	HacıAliOğluÖmer	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	35
10	28	Ebubekir	Şahin'in Emin	Hane reisi	Kumral sakallı		37
11	29	Hasan	DağlıHalil	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	57
12	30	Emin	Cemek Oğlu İsmail	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	61
	31	Halil	Emin	Oğlu			22

Karye-i Kolukısa

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mehmet	Hüseyin	Hane reisi	Kumral sakallı	İmam	49
	2	Mehmet	MehmetEfendi	Oğlu	Kumral sakallı		29
2	3	Ali	Ömer Bey	Hane reisi	Kara sakallı	muhtar	43
3	4	Abdülkadir	Kör Musa	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	59
	5	Ali	Abdülkadir	Oğlu	Sarı bıyıklı		26
	6	Ali	Azili	Oğlu			13
	7	Mustafa	Ali	Torunu			1
4	8	Ebubekir	Boz BekirOğluMuhammed	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
	9	Ömer	Ebubekir	Oğlu			3
5	10	Ali	Sülo'nun Ahmet	Hane reisi		Çiftçi	35
	11	Sadık	Ali	Oğlu			19

	12	Muhammed	Ali	Oğlu			12
	13	Süleyman	Ali	Oğlu			8
	14	Ahmet	Ömer	Torunu			8
	15	Hüseyin	Ömer	Torunu			4
6	16	Hüseyin	TopalVeli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	39
	17	İsmail	Hüseyin	Oğlu			8
7	18	Mustafa	Ak Yusuf	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	53
	19	Mustafa	Mustafa	Oğlu			26
8	20	Osman	Kula Hüseyin	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	46
	21	Süleyman	Osman	Oğlu			19
9	22	Ahmet	HacıYakup'un Süleyman	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	31
	23	Süleyman	HacıYakup'un Süleyman	Kardeşi			22
10	24	Hüseyin	HalilOğluHüseyin	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	39
11	25	İbrahim	HasanOğlu	Hane reisi		Çiftçi	19
	26	İbrahim	İsa	Peder-i manevisi	Kumral sakallı		43
12	27	Mehmet	MollaHalil	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	36
13	28	Abdullah	HacıHüseyin'in Sadık	Hane reisi		Çiftçi	42
	29	Abdullah	Abdullah	Oğlu	Kır sakallı		4
14	30	Muhammed	HacıHüseyin	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	51
	31	Ahmet	Muhammed	Oğlu			22
15	32	İbrahim	Köle'nin İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı		43
	33	İsmail	İbrahim	Oğlu			13
	34	Halil	İbrahim	Oğlu			12
	35	Mir Ali Muhammed	İbrahim	Oğlu			11
	36	Ahmet	Köle İbrahim	Kardeşi		Çiftçi	17
16	37	Ahmet	Akşehirli Ahmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	65
	38	Ahmet	Ahmet	Oğlu	Kara sakallı		33
	39	Muhammed	Ahmet	Torunu			9
17	40	Muhammed	Nebi	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	33
	41	Osman	Abdal Muhammed	Oğlu			3?
	42	Mustafa		Torunu			3
	43	Mevlüt	Beni	Kardeşi			11
18	44	Ömer	Evcı Hasan	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	45
	45	Hasan	Ömer	Oğlu			16
	46	İbrahim		Oğlu			13
19	47	İbrahim	Kerem Ali	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	29
	48	Halil	Yusuf	Veled-i M.			9
20	49	Ali	AbdalOğluNebi	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	41
	50	Besmi	Ali	Oğlu			12
21	51	Mustafa	DeliMustafa'nın Ahmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	43
	52	Ahmet	Mustafa	Oğlu			16
	53	Mustafa	Mustafa	Oğlu			11
22	54	Hüseyin	Köle İbrahim	Hane reisi	Ak sakallı	Rençber	62
23	55	Muhammed	KaraCafer	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	32
	56	Osman	Muhammed	Oğlu			6
	57	Hasan		Yeğeni			16
	58	Ali		Yeğeni			21
24	59	Ali	HalilOğluAhmet	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	27
	60	İsa	HalilOğluAhmet	Kardeşi	Kara sakallı		31
	61	Mehmet	HalilOğluAhmet	Kardeşi			23
25	62	Mehmet	Köseli Battal	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	36

	63	Ali	Mehmet	Oğlu			5
26	64	Ahmet	HacıVeliOğluMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	37
	65	Mehmet	Ahmet	Oğlu			2
	66	Mustafa		Yeğeni			25
	67	Mevlüt		Yeğeni			16
27	68	Halil	HacıVeli'nin Mustafa	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	42
	69	Mahmut	Halil	Oğlu			16
	70	İbrahim	Halil	Oğlu			14
	71	Süleyman	Halil	Oğlu			6
28	72	Musa	Hasan	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	51
	73	Mehmet	Musa	Oğlu			8
	74	Halil	Musa	Oğlu			3
29	75	Seydi	DeliAhmet	Hane reisi	Kumral sakallı		43
	76	Halil	Seydi				6
	77	Muhammed	Seydi				3
30	78	Abdullah	KöseOğluAli	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	36
31	79	Mehmet	Resul	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	53
	80	Mustafa	HacıMehmet	Oğlu			23
32	81	Nasuh	Kürd Ali	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43

Karye-i Atlandı Cemaat-ı Armudlu Aşiret-i Türkmenan-ı Bozulus

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mustafa	Ali Mir Rıza	Hane reisi	Kır sakallı	Aşeret Beyi	52
	2	İsmail	Mustafa	Oğlu			8
	3	Muhammed	Ali Mir Rıza	Kardeşi	Kara sakallı		43
	4	Halil	Ali Mir Rıza	Kardeşi	Kara sakallı		39
	5	Ömer	Ali Mir Rıza	Kardeşi	Sarı bıyıklı		21
	6	Ömer	Halil	Yeğeni			2
2	7	Halil	Hatib Osman	Hane reisi	Kara sakallı	İmam ve Hatip	32
	8	Mustafa	Hatip Osman	Kardeşi	Kara sakallı		35
	9	Mehmet	Hatip Osman	Kardeşi	Kara bıyıklı		24
3	10	İsmail	İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	55
	11	Ömer	İsmail	Oğlu			28
	12	Mustafa	İsmail	Oğlu			13
	13	Ali	İsmail	Oğlu			11
4	14	Ömer	Deli İbrahim	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	35
	15	İbrahim	Ömer	Oğlu			3
5	16	Gamiz	Hacı Süleyman	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	5
	17	Hüseyin	Gamiz	Oğlu			4
	18	Ali	Gamiz	Oğlu			2
6	19	İsa	Ya Yarar? OğluMehmet	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	53
7	20	Süleyman	Ebu'nun İsmail	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Çiftçi	35
	21	İbrahim	Süleyman	Oğlu			6
8	22	Mehmet	Kel Musa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	23	Osman	Kel Musa	Kardeşi	Kır sakallı		48
	24	Ömer	Kel Musa	Kardeşi	Kara sakallı		41
	25	Ali	Osman	Yeğeni			5
9	26	Mustafa	Hacı Muslu	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	59
	27	Ali	Mustafa	Oğlu		talebe	

10	28	Musa	Ali Mir Rıza	Hane reisi	Ak sakallı	Rençber	62
	29	Ali	Musa	Oğlu			13
11	30	Ahmet	Süleyman'ın Ali	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	
	31	Osman	Ahmet	Oğlu			
	32	Veli	Süleyman'ın Ali	Kardeşi	Kara bıyıklı		
12	33	Mehmet	Musa'nın Veli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	34	Musa	Mehmet	Oğlu			3
13	35	Süleyman	Ali Baba	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	45
	36	İsmail	Süleyman	uo			2
14	37	Mustafa	Hatice OğluHacıMehmet	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	46
	38	Osman	Mustafa	Oğlu			26
15	39	Abdullah	Bıdık İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
	40	Ali	Abdullah	Oğlu			19
	41	İsmail	Abdullah	Oğlu			8
16	42	Mustafa	Topal Muhammed	Hane reisi	Ak sakallı		65
	43	Ali	Mustafa	Oğlu			5
	44	Osman	Mustafa	Oğlu			3
	45	İbrahim	Mustafa	Oğlu			3
	46	İbrahim	İbrahim	Amca oğlu	Sarı bıyıklı		27
17	47	Ahmet	KörAhmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	48	Mehmet	Ahmet	Oğlu			8
	49	Halil	KörAhmet	Kardeşi	Kara bıyıklı		29
18	50	Mustafa	Kör'ün Hüseyin	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	61
	51	İsmail	Mustafa	Oğlu		Asakir-i Mansure	
	52	Mehmet	Mustafa	Oğlu			8
19	53	Yakup	CebraİL	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	42
	54	Ebubekir	Yakup	Oğlu			8
	55	İbrahim	Yakup	Oğlu			4
20	56	Veli	Kor Ali	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	36
	57	Cafer	Veli	Oğlu			2
21	58	Nefer	Gökçe Veli	Hane reisi	Kumral sakallı		33
22	59	Muhammed	Bennan Ahmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	39
	60	Ahmet	Muhammed	Oğlu			2
	61	Veli	Bennan Ahmet	Kardeşi	Kara sakallı		33
	62	İsmail	Bennan Ahmet	Kardeşi			16
	63	Yakup	Veli	Yeğeni			2
23	64	Ahmet	Kara Gülle Mustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	46
	65	Mustafa	Ahmet	Oğlu	Kara sakallı		8
	66	Muhammed	Kara Gülle Mustafa	Kardeşi	Kara sakallı		36
	67	Hüseyin	Kara Gülle Mustafa	Kardeşi	Kara bıyıklı		31
24	68	Muhammed	Kara Yusuf	Hane reisi	Kır sakallı		56
	69	Muhammed	Muhammed	Oğlu			11
	70	Süleyman	Ömer	Yeğeni			23
25	71	Ömer	Musa Hoca'nın İbrahim	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	72	İsmail	Ömer	Oğlu			8
26	73	Ahmet	Elbaki OğluVeli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
	74	Hüseyin	Ahmet	Oğlu			5
	75	Osman	Elbaki OğluVeli	Kardeşi	Kara sakallı		33
27	76	Ali	Abdullah Hoca	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	45
	77	Abdurrahman	Ali	Oğlu			8
	78	İbrahim	Ali	Oğlu			4
	79	Mehmet	Veli	Amcaoğlu	Sarı bıyıklı		36
28	80	Azili	Hacı Süleyman	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	33

	81	Muhammed	Azili	Oğlu			7
29	82	Yakup	Kör Osman	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	31
	83	Ömer	Kör Osman	Kardeşi		Asakir-i Mansure	
30	84	Ömer	Körgöz Hasan	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	36
	85	Hasan	Ömer	Oğlu	Kumral sakallı	Çiftçi	4
31	86	Hasan	Kel Mehmet	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
	87	Muhammed	Hasan	Oğlu			3
32	88	Ali	Karagöz'ün HacıAli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	35
	89	Muhammed	Ali	Oğlu			2
33	90	Musa	Karagil OğluBekir	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	42
34	91	Muhammed	Deli İsmail	Hane reisi	Kara sakallı		33
	92	Hasan	Deli İsmail	Kardeşi		Asakir-i Mansure	
35	93	Musa	Ziyade Halil	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	35
	94	Emin	Musa	Oğlu			8
36	95	Abdullah	HatipOğluMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	45
	96	Halil	Abdullah	Oğlu			8
37	97	Ali	Bayezit	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	33
	98	Ali	Ali	Oğlu			1
38	99	Muhammed	KaraHasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	100	İsmail	Muhammed	Oğlu			4
39	101	Yusuf	Körü'ün Hasan	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	45
	102	Hasan	Yusuf	Oğlu			5
40	103	Muhammed	Hacı Musa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	104	İsa	Muhammed	Oğlu			13
41	105	Hasan	Karaca HacıMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	33
42	106	Halil	Tahmis? Ömer	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	64
43	107	Mehmet	Hadım OğluHacıAli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	41
	108	Ali	Mehmet	Oğlu			6

Karye-i Kulu Köy

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Ali	Şükrü OğluHüseyin	Hane reisi	Kumral sakallı	Ayan	56
	2	Abidin	Hüseyin	Oğlu			9
2	3	Ömer		Hane reisi		İmam	
3	4	İbrahim	Deli Köylü Hasan	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Rençber	29
4	5	Süleyman	İdris OğluHalil	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	49
5	6	Ahmet	KasımOğluAli	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	
6	7	Emin	İbrahim	Hane reisi	Kumral sakallı	Rençber	49
7	8	Hasan	Uzun Ağa	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	53
	9	Ali	Hasan	Oğlu			8
8	10	Halil	DeliKör İbrahim	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	41
9	11	Mehmet	yetim İbrahim	Hane reisi	Kumral sakallı		43
10	12	Hasan	Kargı Musa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	33
11	13	İdris	Mustafa	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	
12	14	Hüseyin	Bölükbaşı Hasan	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
13	15	Mehmet	Saman Ali	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	43
	16	Hüseyin	Mehmet	Oğlu			7

14	17	Ahmet	Hacı Gavvas Hüseyin	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	38
15	18	İsmail	Süleyman OğluAli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	
16	19	Veli	İsmail Beşe	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
17	20	İbrahim	Civelek, Hivelek ??	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	65
	21	Ali	İbrahim	Oğlu	Sarı bıyıklı		29
	22	Muhammed	İbrahim	Oğlu	Sarı bıyıklı		28
	23	Ahmet	İbrahim	Oğlu			22
18	24	Abdullah	İlahın adamı Mehmet	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	45
	25	Mustafa	Abdullah	Oğlu			18
19	26	Ali	Adanalı Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı		29
	27	Hasan	Ömer	Oğlu			2
20	28	Ahmet	Bektaş	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	33
21	29	İbrahim	Mutcu Mustafa	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
	30	Ali		Kardeşi	Kumral sakallı		32
22	31	Osman	Derviş Ahmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	66
	32	Ahmet	Osman	Oğlu			23
	33	İsmail		Oğlu			19
	34	Ömer		Oğlu			11
23	35	Muhammed	Kutucu Veli	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
24	36	Hasan	Durmuş Osman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
	37	Mustafa		Oğlu			16
	38	Ali		Oğlu			12
	39	Osman		Oğlu			8
25	40	Muhammed	Selo?	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	41
	41	Hüseyin		Kardeşi	Sarı bıyıklı		29
26	42	Murtaza	Boz bıyıklı Hasan	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	52
	43	Muhammed	Hasan	Oğlu			25
	44	Hasan	Hasan	Oğlu			16
	45	Mustafa	Hasan	Oğlu			4
27	46	Mehmet	Memur Mahmut	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	45
28	47	Hüseyin	Manav Hüseyin	Hane reisi	Kır bıyıklı	Rençber	26
29	48	Musa	Ayır Mustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	39
	49	İbrahim	Mustafa	Oğlu			8
30	50	Mehmet	İdrisin İsa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	53
	51	Hasan		Oğlu		Talebe	
	52	Yusuf		Oğlu			17
	53	Arafa		Oğlu			7
31	54	İsmail	KöseMustafa	Hane reisi	Sakallı	Çiftçi	43
	55	İbiş		Oğlu			11
	56	Ömer		Oğlu			8
32	57	Mehmet	Pul Osman	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	46
	58	Hasan		Oğlu			19
33	59	Abdullah	AlaDağlı Kerim	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	29
34	60	Musa	SolakAhmet	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	61	Ahmet	Musa	Oğlu			22
35	62	Hasan	KöseEminOğluVeli	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	45
	63	Ali	Hasan	Oğlu			7
36	64	İbrahim	Ömer Çelebi	Hane reisi	Kumral sakallı		28
	65	Ali	Ömer Çelebi	Kardeşi	Sarı bıyıklı		26
37	66	Mustafa	GARifAli	Hane reisi		Çiftçi	23
	67	Muhammed		Kardeşi			9
38	68	Ömer	Beşir	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	59
	69	Süleyman		Oğlu			22
	70	Bayram Ali		Oğlu			12
	71	Beşir		Oğlu			8
	72	İsmail		Oğlu			3

39	73	Ömer	Kabakçı Ahmet	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
	74	Ahmet		Oğlu			8
	75	Süleyman		Oğlu			9
40	76	Satılmış	KaraMehmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
	77	Bekir		Oğlu			23
41	78	Ahmet	Kemter	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	71
	79	Fettah		Oğlu			16
	80	Ahmet		Oğlu			11
42	81	Hüseyin	Nebi Çelebi			Çiftçi	23
	82	İsmail		Kardeşi			12
43	83	Musa	Abdi	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	53
	84	Ebubekir		Oğlu			22
	85	İsmail		Oğlu			16
44	86	İbiş	Tombul Muhammed	Hane reisi	Kır bıyıklı	Çiftçi	29
45	87	Mustafa	Hacı Gavvas OğluHasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	52
	88	Osman		Oğlu			8
46	89	Abdülvahhab	Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	36
	90	Ömer		Oğlu			4
	91	Süleyman		Oğlu			2
47	92	Mustafa	Yaman Osman	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	37
48	93	İsmail	EmirMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	94	Memiş		Kardeşi	Kara bıyıklı		10
	95	Seyyid		Kardeşi Oğlu			21
	96	Mustafa		Kardeş Oğlu			10
	97	Gaffar		Yeğeni			6
49	98	Muhammed Ali	Allah'ın Adamı Hasan	Hane reisi		Çiftçi	11
50	99	Halil	Kula	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	41
	100	Satılmış		Oğlu			13
	101	Musa		Oğlu			8
51	102	Ömer	İbiş	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	35
	103	İsmail		Oğlu			9
	104	Cafer		Oğlu			6
52	105	Mustafa	Budak Mehmet	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	
	106	Musatfa		Kardeşi			20
	107	İbrahim		Kardeşi			18
53	108	Yunus	Fethi'in Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	43
	109	Ali		Oğlu			9
	110	Veli		Oğlu			6
	111	Ömer		Oğlu			2
54	112	Süleyman	Çilli Halil	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	113	Ömer		Oğlu			22
55	114	Hüseyin	Posbıyık Osman	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	62
	115	Osman		Oğlu	Kara sakallı		36
	116	Ömer		Oğlu			29
	117	Mustafa	Osman	Torunu			8
	118	Hasan		Torunu			4
	119	Hüseyin		Torunu			4
56	120	Mehmet	Posbıyık Osman	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	51
	121	Feyzullah	Osman	Oğlu			6
57	122	Mustafa	Yusuf Köle	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	21
	123	Ahmet		Oğlu			22
	124	Hasan		Oğlu			17
58	125	Halil	KaraHacı İsmail	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	32
	126	İbrahim		Kardeşi	Sarı bıyıklı		23
59	127	Hasan	Kalender	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	37
	128	Kalender		Oğlu			8

60	129	Enes	Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	
	130	Ömer	Enes OğluHalil	Oğlu			41
61	131	Mustafa	? Ömer	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	52
	132	İbrahim		Oğlu	Sarı bıyıklı		25
	133	Hasan		Oğlu			6
62	134	Ali	Davut	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	55
	135	Hasan		Oğlu			25
63	136	İsmail	Ahmet'in Veli	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	35
	137	Hasan	Ahmet'in Veli	Kardeşi			21
64	138	Hasan	İmam Oğlu Yusuf	Oğlu	Kır sakallı	Çiftçi	55
65	139	Hasan	İmamOğlu İsmail	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	140	Hüseyin		Oğlu			23
	141	Muhammed		Oğlu			21
	142	Ahmet		Oğlu			16
	143	Süleyman		Oğlu			8
	144	Mustafa	Hüseyin	Torunu			4
66	145	Muhammed	Yumak İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	41
	146	Abdullah		Oğlu			8
	147	Musa		Oğlu			2
67	148	Ömer	Kasım	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	39
	149	Kasım		Oğlu			15
68	150	Ali	Es İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	51
	151	Osman		Oğlu			22
	152	Hüseyin		Oğlu			3
69	153	Abdülğaffar	Ömer Oğlu Osman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
	154	Ali		Oğlu			16
	155	Ömer		Oğlu			2
	156	Kalender		Oğlu			6
	157	Ahmet		Kardeşi	Kara bıyıklı		32
70	158	İbiş	Köle Abdullah		Kır sakallı	Çiftçi	
	159	Abdullah		Oğlu			/
71	160	Mustafa	Köylü Mehmet	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	41
	161	Ebubekir		Kardeşi	Sarı sakallı		26
	162	Musa		Kardeşi	Sarı bıyıklı		21
	163	Ali	Köylü Mustafa	Kayını			45
	164	İbrahim		Yeğeni			11
	165	İsmail		Yeğeni			8
	166	İbrahim		Yeğeni			1
72	167	Ahmet	Budak OğluMehmet	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	35
	168	Mehmet		Oğlu			6
	169	Seyyid		Oğlu			2
73	170	Mustafa	KörAhmet'in Mustafa	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	32
	171	Ahmet		Oğlu			3
74	172	İsmail	Tüfenkçi Halil	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	39
	173	Halil		Oğlu			8
	174	Mustafa		Oğlu			2
75	175	Mustafa	Çopur İsmail	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	98
	176	İsmail		Oğlu	Kır sakallı		45
	177	Osman		Oğlu	Kara bıyıklı		32
	178	Ali		Oğlu			29
	179	İsmail		Oğlu			5
76	180	Hasan	Karabudak Hüseyin	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	35
	181	Hasan		Oğlu			8
77	182	Mehmet	VahhabOğlu Süleyman	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	183	Nasuh		Oğlu			9
78	184	Veli	Süleyman	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	35

79	185	Ali	Hatıp Muhammed	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	45
	186	Mehmet		Oğlu			7
80	187	Veli	? Süleyman	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	45
	188	Süleyman		Oğlu			16
81	189	İbrahim	Bektaş	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	39
82	190	İbrahim	Emir Osman OğluHalil	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Çiftçi	31
83	191	Mehmet	Balta Oğlu Ömer	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	36
84	192	Ali	KaraMehmet	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Çiftçi	29
	193	İsmail	Akkam	Dayısı	Kır sakallı		36
	194	Hasan		Oğlu			11
	195	Mehmet		Oğlu			6
85	196	Arslan	Hacı Muslu Süleyman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
	197	Muslu		Oğlu			17
	198	Mustafa		Oğlu			8
	199	Ahmet		Kardeşi	Kara bıyıklı		29
86	200	Mehmet	Yete Oğlu İsmail	Hane reisi	Kumral bıyıklı	Rençber	32
87	201	Halil	İlahın adamı Mehmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	71
	202	Musa		Oğlu	Sarı sakallı		32
	203	Ahmet		Oğlu	Sarı bıyıklı		26
	204	Kadri		Oğlu			21
	205	Muhammed		Oğlu			17
88	206	Ahmet	İsmail	Hane reisi	Kır sakallı	Çoban	56
	207	İsmail		Oğlu			11
89	208	Mustafa	Enes Oğlu İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	30
	209	İsmail		Oğlu			8
90	210	Ali	Kara Osman	Hane reisi		Çiftçi	
91	211	Mehmet	Ömer Çelebi	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
92	212	Abdullah	samurkaş Abdullah	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	52
93	213	İsmail	MevlütOğluf Ali	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	51
94	214	Dede	Bölükbaşı Abdullah	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	
	215	Bulduk		Oğlu			35
95	216	İsa	HacıMevlüt	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	51
96	217	Emin	Bozbiyık Osman	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	53
	218	Mustafa		Oğlu	Sarı bıyıklı		31
97	219	Süleyman	Mehmet	Hane reisi	Ak sakallı	Kayyum	65
98	220	Mustafa	SamanOğluAhmet	Hane reisi	Yetim		13
99	221	Hasan	Köylü Ali		Kumral sakallı	Çiftçi	47
	222	İsa	Hasan	Oğlu			11
100	223	Hasan	Zorak Ahmet	Hane reisi	Kara sakallı		37
	224	Ahmet	Hasan	Oğlu			6
	225	Muhammed		Kardeşi	Kara sakallı		32
	226	Süleyman					29
101	227	Mehmet	Kayık Süleyman	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	56
	228	Mustafa		Oğlu			23
102	229	Eyyüb	Yakup	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	51
	230	Musa		Oğlu			22
	231	Yakup		Oğlu			16
	232	Kasım		Oğlu			8
103	233	Musa	Hacı İvaz	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	39
	234	Abdullah		Oğlu			11
104	235	Halil	Hacı Gavvas	Hane reisi	Kumral sakallı	Çoban	39
	236	Mehmet		Oğlu			6
	237	Hüseyin		Oğlu			6
105	238	Seyyid	Yetim İbrahim	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	41
	239	Halil		Oğlu			6
	240	İbiş		Kardeşi	Kara bıyıklı		33

	241	Muhammed		Kardeşi	Kara bıyıklı		26
106	242	Veli	Tatar Mehmet	Hane reisi		Çiftçi	
	243	İsmail	Tatar Mehmet	Kardeşi			
107	244	Mustafa	Yolsıra Osman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
	245	Süleyman	Mustafa	Oğlu			13
108	246	İsa	İlahın adamı İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı		55
	247	Mustafa		Oğlu		Çiftçi	21
	248	Ali		Oğlu			16
109	249	İbrahim	Turakuş Mehmet	Hane reisi		Çiftçi	
110	250	İsmail	Muslim	Hane reisi	Kara bıyıklı		29
	251	Dede		Kardeşi			26
	252	Hasan		Kardeşi	Kara sakallı		29
111	253	Hasan	Amansız Mehmet	Hane reisi			41
	254	Mehmet		Oğlu			16
	255	Mustafa		Oğlu			7
112	256	İsmail	HatıpVeli	Hane reisi			
113	257	Veli	MevlütAli	Hane reisi			
114	258	Ali	Kutucu Mehmet	Hane reisi	Sarı sakallı		42
	259	Mehmet		Oğlu			6
115	260	Musa	Kutucu Ahmet	Hane reisi	Kır sakallı		51
	261	Veli		Oğlu			29
116	262	Mustafa	Osman	Hane reisi	Kumral sakallı		35
	263	Osman		Oğlu			11
	264	Mehmet		Oğlu			2
117	265	Halil		Hane reisi	Kumral sakallı		45
	266	Ahmet		Oğlu			19
118	267	İsmail	Hasan	Hane reisi			
	268	Dede		Oğlu			1
119	269	MehmetAli	Merik Mustafa	Hane reisi	Kumral sakallı		39
	270	Mustafa		Oğlu			8
	271	Ahmet		Oğlu			6
120	272	Ömer	Gök Musa	Hane reisi	Kumral sakallı		46
	273	Bekir		Oğlu			11
	274	Musa		Oğlu			8
	275	İbiş		Oğlu			4
121	276	Ali	Celecir Süleyman	Hane reisi	Kara sakallı		35
	277	Satılmış		Oğlu			2
122	278	Salih	Şekeri Hasan	Hane reisi	sakallı		35
	279	Mahmut		Kardeşi			29
123	280	Mehmet	Şekeri Mehmet	Hane reisi	Kumral sakallı		39
	281	Ebubekir		Oğlu			5
124	282	Şekeri	İshak	Hane reisi	Kumral sakallı		31
125	283	Mehmet	Manav Mustafa	Hane reisi	Kara bıyıklı		35
126	284	Abdurrahman	Memur Mustafa	Hane reisi	Kara bıyıklı		26
	285	Mustafa		Oğlu			11

Karye-i Süleyman Hacı

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Abdülkadir	HacıAbdülkadir	Hane reisi	Ak sakallı	Elhac	59
	2	Muhammed	Abdülkadir	Oğlu	Bıyıklı	Çiftçi	31
	3	Osman	Abdülkadir	Oğlu	Ter Bıyıklı		29
	4	Mustafa	Abdülkadir	Oğlu			15
	5	İbrahim	Abdülkadir	Oğlu	Kör		8
	6	Ali	Muhammed	Torunu			2
	7	Ömer	Osman	Torunu			1
2	8	Ahmet	Hacer Oğlu Muhammed	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	62
	9	Mustafa	Ahmet	Oğlu	Kara sakallı		36
	10	Muhammed	Ahmet	Oğlu			12
	11	İsmail	Ahmet	Oğlu			9
	12	Hasan	Ahmet	Oğlu			5
	13	Hüseyin	Ahmet	Oğlu			25
3	14	Hüseyin	DurmuşAli	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	62
	15	Mustafa	Hasan	Oğlu	Kara sakallı		36
	16	İdris	Mustafa	Torunu			9
	17	Muslu		Torunu			3
	18	Hasan	Mustafa	Torunu			7
4	19	Memiş	Pullu Oğlu Osman	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	73
	20	Ali	Memiş	Oğlu			10
5	21	Hasan	Gül Ali	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	72
	22	Muhammed	Hasan	Oğlu	Kara sakallı		36
	23	Ömer	Kara Ömerin Halil	Veled-i M.			11
6	24	Mehmet	KasımOğlu Muhammed	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	41
	25	Muhammed	Mehmet	Oğlu			3
7	26	Ahmet	Asiye'nin Osman	Hane reisi	Yetim		8
	27	Osman	Asiye'nin Osman	Kardeşi			7
8	28	Süleyman	Döne Oğlu Muhammed	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	49
	29	Osman	Süleyman	Oğlu			4
	30	İsmail	Süleyman	Oğlu			18
9	31	İbrahim	Kuyusuz Muhammed	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	35
	32	Ömer	İbrahim	Oğlu			2
	33	Muhammed	Kuyusuz Muhammed	Kardeşi			19
	34	Hasan	Kürd Ahmet	Amca oğlu			21
	35	Mustafa	Ali				5
10	36	Muhammed	Gül Ömer	Hane reisi	Ter bıyıklı	Çiftçi	27
	37	Mustafa	Gül Ömer	Kardeşi			15
	38	Ahmet	Gül Ömer	Kardeşi			11
11	39	Mustafa	KasımOğlu Kadri	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	25
	40	Abdülkadir	Ahmet	Oğlu			6
	41	Osman	KasımOğlu Kadri	Kardeşi			25
12	42	Hüseyin	Minnet OğluAhmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	32
	43	Ahmet	Hüseyin	Oğlu			5
	44	Ali	Hüseyin	Oğlu			3
	45	Mustafa	Hüseyin	Oğlu			1
13	46	Ömer	Minnet OğluAli	Hane reisi	Bıyıklı	Çiftçi	33

	47	Abdurrahman	Minnet OğluAli	Kardeşi			28
	48	Minnet	Minnet OğluAli	Kardeşi			22
	49	Cuma	Minnet OğluAli	Kardeşi			19
	50	Ebubekir	Minnet OğluAli	Kardeşi			16
	51	Hüseyin	Minnet OğluAli	Kardeşi			3
14	52	İbrahim	? Oğlu Muhammed	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	33
15	53	Hasan	Osman	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	73
	54	Muhammed	EmirHasan	Oğlu	Bıyıklı		31
	55	Halil	EmirHasan	Oğlu			21
	56	Süleyman	EmirHasan	Oğlu			11
16	57	Memiş	Dağlı Muhammed	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	53
	58	Hüseyin	Memiş	Oğlu	Bıyıklı		27
	59	Mustafa	Memiş	Oğlu			25
	60	Muhammed	Memiş	Oğlu			3
17	61	Ali	Kazıcı Oğlu Muhammed	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	51
	62	Hüseyin	Ali	Oğlu			21
18	63	Ömer	Zülgaffar Hasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	43
	64	Hasan	Ömer	Oğlu			9
	65	Hüseyin	Ömer	Oğlu			7
	66	Ahmet	Ömer	Oğlu			5
	67	Halil	Zülgaffar Hasan	Kardeşi			43
19	68	Yusuf	Küçük Osman	Hane reisi	Ter Bıyıklı	Çiftçi	29
	69	Hasan	Küçük Osman	Kardeşi			22
	70	Muhammed	Küçük Osman	Kardeşi			19
	71	Veli	İshak	Kardeşi			8
20	72	Mahmut	Molla Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	46
	73	Numan	Mahmut	Oğlu			11
21	74	Ömer	Molla Ömer Oğlu Ömer	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
	75	Muhammed	Ömer	Oğlu			9
22	76	Muhammed	Ahmet	Oğlu		Rençber	21
	77	Ali	Molla Ömer Oğlu Ömer	Kardeşi			12
23	78	Ali	Gül Ahmet	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	76
	79	İsmail	Ali	Oğlu	Bıyıklı		21
	80	Muhammed	Ali	Oğlu			3
24	81	Hüseyin	EminOğluHasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	72
	82	Hüseyin	Hasan	Oğlu			23
	83	Hasan	Hasan	Oğlu			11
	84	Ramazan	Hasan	Oğlu			1
25	85	Abdülkadir	Gül Nebi	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	36
26	86	Ebubekir	Hacı Osman	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	42
27	87	Ömer	Hacı Osman	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	49
	88	Mustafa	Ömer	Oğlu			11
	89	İbiş	Ömer	Oğlu			8
28	90	Musa	Hacı İbrahim Oğlu Ömer	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	36
	91	İbrahim	Hacı İbrahim Oğlu Ömer	Kardeşi			21
29	92	İbrahim	HacıHimmetOğluVeli	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	31
	93	Himmet	Hacı HimmetOğluVeli	Kardeşi			23
	94	Ali	HacıHimmetOğluVeli	Kardeşi			18
	95	İsmail	HacıHimmetOğluVeli	Kardeşi			11
30	96	Mustafa	AbdiOğlu İsmail	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	38
	97	Osman	Mustafa	Oğlu			9

	98	Ahmet	Mustafa	Oğlu			7
31	99	Ömer	Sakallı Oğlu İsmail	Hane reisi	Ter bıyıklı	Çiftçi	29
	100	Osman	Sakallı Oğlu İsmail	Kardeşi			3
	101	Süleyman	Sakallı Oğlu İsmail	Kardeşi			11
32	102	Hasan	Hasan	Hane reisi	Kumral sakallı	Çiftçi	46
	103	Osman	Hasan	Oğlu			11
33	104	Mehmet	Emir Osman Oğlu Musa	Hane reisi	Kara sakallı	Fırıncı	49
	105	Muhammed	Mehmet	Oğlu			1
34	106	Ali	Armutlu Mehmet	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	52
	107	Bekir	Ali	Oğlu	Bıyıklı		32
	108	Halil	Ali	Oğlu	Bıyıklı		19
	109	Mehmet	Ali	Oğlu			21
35	110	Mehmet	Armutlu Oğlu Mehmet	Hane reisi	Sarı sakallı	Fırıncı	36
	111	Mehmet	Mehmet	Oğlu			11
	112	Süleyman	Mehmet	Oğlu			9

Karye-i Muratça

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Muhammed	Hüseyin	Hane reisi	Ak sakallı	İmamHa tıp	70
	2	Süleyman	Kesikbaş Muhammed Efendi	Oğlu			9
	3	Abdullah	Hüseyin	Kardeşi	Kır sakallı		52
	4	Halil	Abdullah	Yeğeni			35
	5	Mustafa	İbrahim	Veled-i M.			7
2	6	Memiş	MuratOğluHacıSeyyid	Hane reisi	sakallı	muhtar	50
	7	Seyyid	Memiş	Oğlu			11
	8	Ahmet	Memiş	Oğlu			9
	9	Abdullah	Memiş	Oğlu			5
	10	Musa	MuratOğluHacıSeyyid	Kardeşi	Sarı bıyıklı		30
	11	Veli	MuratOğluHacıSeyyid	Kardeşi	Sarı bıyıklı		25
	12	Ali	Musa	Yeğeni			8
	13	Salih	Musa	Yeğeni			45
3	14	Süleyman	Evran İdris	Hane reisi	sakallı	Çiftçi	36
	15	Seyyid	Evran İdris	Kardeşi		asakir-i mansure	
4	16	Ömer	RamazanOğluVeli	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	70
	17	Veli	Ömer	Oğlu	Kara sakallı		40
	18	Muhammed	Ömer	Oğlu	sakallı		32
	19	Süleyman	Veli	Torunu			7
	20	Ali	Veli	Torunu			5
5	21	Osman	Hallac Oğlu İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	22	Mustafa	Hallac Oğlu İsmail	Kardeşi	Kara sakallı		32
	23	İbrahim	Hallac Oğlu İsmail	Kardeşi	sakallı		30
	24	Ömer	İbrahim	Yeğeni			11
6	25	İsmail	Mercan OğluRamazan	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	25
7	26	Mehmet	Tat Musa	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	80
	27	Yusuf	Mehmet	Oğlu	Kara sakallı		35

	28	Ahmet	Mehmet	Oğlu	Kara sakallı		30
8	29	Memiş	AbdüsselamOğlu Ömer	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	50
9	30	Memiş	Sarı MehmetOğlu Musa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
10	31	Muhammed	Kel HasanOğluYakup	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	30
	32	Hasan	Kel HasanOğluYakup	Kardeşi	Kara bıyıklı		25
11	33	Hasan	KurtHasan	Hane reisi	Sarı sakallı	Rençber	26
	34	İbrahim	Hasan	Oğlu			7
	35	Dede	Hasan	Oğlu			5
	36	Halil	KurtHasan	Kardeşi	Sarı sakallı		30
12	37	Halil	AbdüsselamOğlu Ömer	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	38	Ömer	SeyyidHalil	Oğlu	Emred		15
	39	Hasan	SeyyidHalil	Oğlu			11
	40	Mahmut	SeyyidHalil	Oğlu			8
	41	Mehmet	SeyyidHalil	Oğlu			5
	42	İsmail	SeyyidHalil	Oğlu			3
	43	Selim	SeyyidHalil	Oğlu			1
13	44	Ali	HızırHoca	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	30
	45	Hızır	Ali	Oğlu			1
14	46	Esat	Kelik OğluHacıHasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	45
	47	Mustafa	Esat	Oğlu			7
	48	Hasan	Kelik OğluHacıHasan	Kardeşi	sakallı		32
	49	Hüseyin	Hasan	Yeğeni			1
15	50	Süleyman	AbidSalih	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	80
	51	Mustafa	Süleyman	Oğlu	Kara sakallı		30
	52	Hüseyin	Süleyman	Oğlu	Kara bıyıklı		25
16	53	Hüseyin	Abdülkadir	Hane reisi	sakallı	Çiftçi	40
	54	Abdülkadir	SeyyidHüseyin	Oğlu			11
	55	Hasan	SeyyidHüseyin	Oğlu			7
	56	İdris	SeyyidHüseyin	Oğlu			5
	57	Abdülkerim	KöseAbdülkadir	Kardeşi	Kara sakallı		32
	58	Ali	kerim				
17	59	Abdüsselam	ÇobanMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	60	Musa	Abdüsselam	Oğlu			8
	61	Muhammed	Abdüsselam	Oğlu			5
	62	İsa	ÇobanMustafa	Kardeşi	sakallı		30
18	63	Rasil	Hacı Rasil Oğlu İdris	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	60
	64	İdris	Rasil	Oğlu			11
	65	Muhammed	Rasil	Oğlu			9
19	66	Hüseyin	CennetOğluMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	67	Mustafa	Hüseyin	Oğlu			11
20	68	Mustafa	KırlıOğluMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	69	Süleyman	Mustafa	Oğlu			9
	70	İbrahim	Mustafa	Oğlu			4
21	71	Abdülbaki	Kara olmaz OğluAli	Hane reisi	sarıKır sakallı	Çiftçi	60
	72	Numan	Abdülbaki	Oğlu	Kara bıyıklı	Çoban	25
22	73	Abdullah	HacıHasanOğlu Ömer	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	74	Yusuf	Abdullah	Oğlu	Kara bıyıklı		25
	75	Hasan	Abdullah	Oğlu			9
	76	Nebi		Amca oğlu	Kara sakallı		30
	77	Osman		Amca oğlu			2
	78	Metin		Amca oğlu			12

23	79	Abdülhalim	EvranOğluAbdurrahman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	80	Abdurrahman	Abdülhalim	Oğlu			13
	81	Himmet	Abdülhalim	Oğlu			7
24	82	Arif	EvranOğlu Muhammed	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	80
	83	Mehmet	Arif	Oğlu	Kara sakallı		40
	84	Zekeriya	Arif	Oğlu	Kara sakallı		32
	85	Musa	Arif	Oğlu	sakallı		35
	86	Abdi	Arif	Oğlu			22
	87	Abdülbaki	Mehmet	Kardeşi			5
	88	Hasan	Mehmet	???			2
25	89	Muhammed	Toklu OğluEyyüb	Hane reisi	Kara sakallı		45
	90	Eyyüb	Muhammed	Oğlu			11
	91	Hasan	Muhammed	Oğlu			8
	92	Ali	Muhammed	Oğlu			4
26	93	İbrahim	Kürt Oğlu MehmetOğlu	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	9
	94	Ahmet	İbrahim	Oğlu			9
	95	Ali	Kürt Oğlu MehmetOğlu	Kardeşi	sakallı	Çoban	36
	96	Yusuf	Kürt Oğlu MehmetOğlu	Kardeşi	sakallı		32
27	97	İbrahim	tokluOğluHacı Osman	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	98	Mehmet	İbrahim	Oğlu			11
	99	Himmet	İbrahim	Oğlu			5
28	100	MehmetAli	kelikOğluHacıHasan	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	40
29	101	Mustafa	Numan ?	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	102	Numan	Mustafa	Oğlu			16
	103	Memiş	Mustafa	Oğlu			13
30	104	Halil	Döndü OğluAhmet	Hane reisi	Sarı sakallı	Çiftçi	40
	105	Ahmet	Halil	Oğlu			4
	106	İbrahim	Halil	Oğlu			2
31	107	İsmail	Halil	Hane reisi		Rençber	11
	108	Muhammed	HalilHoca	Kardeşi			9
	109	TAlib	HalilHoca	Kardeşi			5
32	110	Ali	İmamOğlu Muhammed	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	28
	111	Muhammed	Ali	Oğlu			5
	112	Ömer	İmamOğlu Muhammed	Kardeşi	Kara bıyıklı		22
33	113	İsmail	avas İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	40
34	114	Hıdır	HatipOğlu Memiş	Hane reisi	Kara sakallı	Değirme nci	36
	115	Memiş	Hıdır	Oğlu			9
	116	Mustafa	Süleyman	Yeğeni			5
35	117	Himmet	divanOğluİbrahim	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	70
	118	Ali	Himmet	Oğlu			11
	119	İbrahim	Himmet	Oğlu			8
	120	Memiş	divanOğluİbrahim	Kardeşi	Kır sakallı		60
	121	Ebubekir	Memiş	Yeğeni			3
	122	Osman	Memiş	Yeğeni			4
36	123	Ali	Cenap OğluHacıİbrahim	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	20
37	124	Ahmet	Kethüda Abdullah	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	36
38	125	Abdurrahman	Emir Abdullah OğluHalil	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	126	Ahmet	SeyyidAbdurrahman	Oğlu			11
39	127	Osman	kaba sakallı Oğlu Musa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	36
	128	Musa	Osman	Oğlu			11
	129	Halil	Osman	Oğlu			8

	130	Abdullah	Osman	Oğlu			5
	131	Ömer	Kabasakallı Oğlu Musa	Kardeşi	Kara bıyıklı	Çoban	25
	132	Halil	Kabasakallı Oğlu Musa	Kardeşi	Kara bıyıklı		20
40	133	İdris	Dağlı Mahmut	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	134	Mustafa	İdris	Oğlu			5
	135	Mahmut	İdris	Oğlu			2
41	136	Hasan	AbidSalih	Hane reisi	Sakallı	Rençber	40
	137	Abdullah	KaraHasan	Oğlu			4
42	138	Halil	Abdal Musa Oğlu Habib	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	38
	139	İbrahim	Abdal Musa Oğlu Habib	Kardeşi	Kara sakallı		32
	140	Hamza	Abdal Musa Oğlu Habib	Kardeşi	Kara bıyıklı		20
43	141		CumaliOğluHalil		Kır sakallı	Rençber	60
	142	MehmetAli					9
	143	Halil İbrahim					5
44	144	Muhammed	Elif Oğlu Osman	Hane reisi	Sakallı	Çiftçi	36
	145	Osman	Seyyid Muhammed	Oğlu			2
45	146	MehmetEmin	Ferd Hüseyin	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	32
46	147	Yusuf	Yusuf Oğlu Ömer	Hane reisi	Kır sakallı	Çoban	60
	148	Ali	Kara Yusuf	Oğlu	Kara bıyıklı	Çiftçi	25
	149	Hüseyin	Kara Yusuf	Oğlu	bıyıklı		22
47	150	İsmail	Evranoğlu AbdulHamit	Hane reisi			7
	151	Halil	Evranoğlu AbdulHamit	Kardeşi			5
48	152	Osman	? Ali	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	153	Muhammed	Osman	Hane reisi			5
	154	Hüseyin		Yeğeni	Emred		12
	155	Ali		Yeğeni			7
	156	Ömer		Yeğeni			5
49	157	AbdulHamit	Aydınlı OğluAli	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	158	Hüseyin	Aydınlı OğluAli	Kardeşi	Kara bıyıklı		30
50	159	Mustafa	Evranoğlu Ömer	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	160	Veli	Evranoğlu Ömer	Kardeşi	Kara sakallı		32
	161	Seyyid		Yeğeni			11
	162	Ahmet		Yeğeni			9
	163	Halil		Yeğeni			5
51	164	Ahmet	? Oğlu Abdullah	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	30

Der Kaza-yı Divle Tabii Eskill

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mehmet	Abdülhalim zade Ahmet	Hane reisi	bıyıklı	muhtar	32
	2	Ahmet	Mehmet ağa	Oğlu			12
	3	MehmetAli	Mehmet ağa	Oğlu			5
	4	Abdi	Mehmet ağa	Oğlu			2
	5	Osman	Mehmet ağa	Oğlu			10
	6	Halil	Abdülhalim zade Ahmet	Kardeşi	Kara bıyıklı		26
	7	Mustafa	Abdülhalim zade Ahmet	Oğlu			3
2	8	Ahmet	Hatıpzade Bedrettin	Hane reisi	sakallı	İmam	40
	9	Bedrettin	hafızAhmet	Oğlu			5

	10	İsmail	Hatıpzade Bedrettin	Kardeşi	sakallı	Hatıp	36
3	11	Mustafa	İmamOğluHalil	Hane reisi	sakallı	muallim	32
	12	Muhammed	MollaMustafa	Oğlu			3
4	13	Veli	Sukünlu Oğluİbrahim	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	65
	14	Halil İbrahim	HacıVeli	Oğlu	Kara sakallı		30
	15	Halil	HacıVeli	Oğlu	Kara bıyıklı		28
	16	Ahmet	HacıVeli	Oğlu	Kara bıyıklı		25
	17	Mustafa	HacıVeli	Oğlu	Kara bıyıklı		22
	18	Muhammed	HacıVeli	Oğlu			8
	19	Ömer	SukünluOğluİbrahim	Kardeşi	Kara sakallı		35
	20	maksut	SukünluOğluİbrahim	Kardeşi	Kara sakallı		32
	21	Mehmet	SukünluOğluİbrahim	Kardeşi	Kara bıyıklı		24
	22	Mehmet	Ömer	Yeğeni			7
	23	İbrahim	mezbur maksut	Yeğeni			2
5	24	Mehmet	SukünluOğluİbrahim	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	30
	25	Muhammed	HacıMehmet	Oğlu			7
	26	İbrahim	HacıMehmet	Oğlu			4
6	27	Abdullah	Abdülhalim zade Halil	Hane reisi	sakallı	müderis	42
	28	Mahmut	seyit Abdullah	Oğlu			8
7	29	Ömer	MahmutOğlu Yusuf	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	44
8	30	Mehmet	ŞabanOğluMehmet	Hane reisi	sakallı	İmam	40
	31	Mehmet	MollaMehmet	Oğlu			5
9	32	İbrahim	hatimOğluİbrahim	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	70
	33	Mehmet	İbrahim	Oğlu	Kara sakallı		32
	34	İbrahim	İbrahim	Oğlu	Kara bıyıklı		25
10	35	Halil	KöşkerOğlu Muhammed	Hane reisi	Ak sakallı	Çiftçi	42
	36	Osman	Halil	Oğlu			9
11	37	yazılmamış	KöşkerOğlu İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	44
	38	Halil	???	Oğlu			9
	39	Süleyman	KöşkerOğlu İsmail	Kardeşi	Kara sakallı		40
	40	İsmail	Süleyman	Yeğeni			5
	41	Osman	Süleyman	Yeğeni			4
12	42	Hurmuş	KöşkerOğluAli	Hane reisi	Kara sakallı	Çoban	32
	43	Abdülhalim	KöşkerOğluAli	Kardeşi	Kara bıyıklı		25
13	44	İsa	KöşkerOğlu Ömer	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	45	Süleyman	KöşkerAli	Oğlu			12
14	46	Mustafa	AbdiOğluAbdi	Hane reisi	Sarı bıyıklı	Çiftçi	30
	47	Mehmet	AbdiOğluAbdi	Kardeşi	Sarı bıyıklı		26
	48	Hasan	AbdiOğluAbdi	Kardeşi			11
	49	Süleyman	AbdiOğluAbdi	Kardeşi			5
15	50	Veli	Mustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	51	Hüseyin	Mustafa	Kardeşi	Kara bıyıklı		24
	52	Mehmet	Mustafa	Kardeşi			3
16	53	Osman	MollaOğlu Süleyman	Hane reisi	Kara kır sakallı	Çiftçi	50
	54	Mehmet	MollaOğlu Süleyman	Kardeşi	Kara sakallı		40
	55	Davut	MollaOğlu Süleyman	Kardeşi			7
17	56	Halil	sarıMehmet	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	60
	57	Ömer Ali	Halil	Oğlu			3
18	58	Ali	Mavinin KaraAli	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	60
	59	Ali	Ali	Oğlu			12
19	60	Mehmet	kabakçıOğluHalil	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	12
	61	Süleyman	Mehmet	Oğlu	Kara bıyıklı		24
	62	İbrahim	Mehmet	Oğlu			8
20	63	Hüseyin	AhmetOğluHüseyin	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	46
	64	İbrahim	Hüseyin	Oğlu			8

	65	Süleyman	Hüseyin	Oğlu			3
	66	Mehmet	AhmetOğluHüseyin	Kardeşi	Kara bıyıklı		36
	67	Hüseyin	Muhammed	???			3
21	68	İbrahim	İbrahimGülana Oğlubrahim	Hane reisi	Kara sakallı	Değirmenci	40
	69	İbrahim	İbrahim	Oğlu			5
	70	Mustafa	İbrahimGülanaOğlubrahim	Kardeşi	Kara sakallı		35
	71	Ebubekir	Süleyman	Veled-i M.			8
	72	Süleyman	Süleyman	Veled-i M.			4
22	73	Mehmet	AliEfendiOğluEmin	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	42
23	74	Halil	ilik Muhammed	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	60
	75	Memiş	Halil	Oğlu	Kara bıyıklı		25
	76	İbrahim	Halil	Oğlu	Kara bıyıklı		22
24	77	Mehmet	Ali	Hane reisi	sakallı	Rençber	38
	78	Muhammed	Hacı	Oğlu			2
25	79	Süleyman	Osman beyOğluAhmet	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	42
	80	Mustafa	Süleyman	Oğlu	Kara sakallı		32
26	81	Halil	Molla İsa	Hane reisi	Kara bıyıklı	Rençber	25
27	82	Memiş	Kulaka? İbrahim	Hane reisi	Kır sakallı	Rençber	30
	83	Hasan	Memiş	Veled-i M.	Kara sakallı		32
28	84	Mustafa	KaraHalilOğluBekir	Hane reisi	Kara bıyıklı	Rençber	26
	85	Muhammed	KaraHalilOğluBekir	Kardeşi	Kara bıyıklı		22
29	86	Ali	MollaMehmet OğluMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Demirci	42
	87	Mustafa	DemirciAli	Kardeşi			3
30	88	Yunus	taşcı Oğlu Memiş	Hane reisi	Kır sakallı	taşcı	53
	89	Hasan	Yunus	Oğlu			12
	90	Muhammed	Yunus	Oğlu			8
31	91	Hüseyin	KaraAliOğlu Osman	Hane reisi	Kara bıyıklı	Çiftçi	27
	92	Muhammed	KaraAliOğlu Osman	Kardeşi	Kara bıyıklı		25
32	93	Hasan	Veysel	Hane reisi	Kır sakallı	müderris	30
	94	Emin	Hasan	Oğlu			7
	95	Said	Hasan	Oğlu			5
	96	Veysel	Musatafa	Yeğeni	Kara bıyıklı		25
	97	Muhammed	Mustafa	Yeğeni	Kara bıyıklı		22
33	98	Ebubekir	BekirOğluMustafa	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	42
	99	Ali	Ebubekir	Oğlu			8
	100	Ömer	BekirOğluMustafa	Kardeşi	Kara sakallı		35
	101	Mustafa	Muhammed	Yeğeni			5
	102	Süleyman	Muhammed	Yeğeni			3
34	103	Mehmet	Akıllı OğluAhmet	Hane reisi	Kara kır sakallı	Rençber	50
	104	Memiş	Mehmet	Oğlu			8
	105	Halil	Ahmet	Kardeşi	Sarı bıyıklı		24
35	106	Halil	İmamOğluMustafa	Hane reisi	Kır sakallı	İmam	60
	107	Musa	MollaHalil	Oğlu			12
	108	İbrahim	MollaHalil	Oğlu			9
	109	Ebubekir	MollaHalil	Oğlu			5

Karye-i Kureyş-i Kebir

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Hüseyin	HasanOğluMehmet	Hane reisi	sakallı	İmam	42
	2	Ahmet	MollaHüseyin	Oğlu			7
2	3	Hüseyin	Hasan	Hane reisi	Kara sakallı	muhtar	38
	4	Hasan	Hüseyin	Oğlu			12
	5	İbrahim	Hüseyin	Oğlu			5
3	6	Mahmut	KöseÖmer	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	42
	7	şerifAhmet		Yeğeni			4
4	8	Mehmet	Elvan OğluVeli	Hane reisi	sakallı	Çiftçi	45
	9	Ahmet	Veli	Oğlu			11
	10	Hasan	Veli	Oğlu			8
	11	Veli	Veli	Oğlu			5
5	12	Ali	MollaMehmet	Kardeşi	Sarı sakallı		40
	13	Durmuş	Ali	Yeğeni			4
	14	Memiş	Ali	Yeğeni			2
	15	İbrahim	İbrahim	Yeğeni			3
	16	Mustafa	İbrahim	Yeğeni			6
	17	Hüseyin	İbrahim	Yeğeni			2
	18	İsmail	sakarOğluHüseyin	Hane reisi	Kır sakallı	Değirmenci	60
	19	sabi (? Konulmuş)	İsmail	Oğlu			3
6	20	Ömer	Ahmet	Hane reisi	Ak sakallı	Rençber	70
	21	Halil	Süleyman Oğluİbrahim	Hane reisi	Kara kır sakallı	Çiftçi	50
7	22	İbrahim	Halil	Oğlu			6
	23	Ahmet	inas OğluMustafa	Hane reisi	Kara kır sakallı	Çiftçi	48
	24	Mehmet	inas OğluMustafa	Kardeşi	Kır sakallı		52
	25	İbrahim	Mehmet	Yeğeni			6
	26	Mehmet	RamazanOğlu sudi Ömer	Hane reisi	Ak sakallı	Rençber	80
9	27	Mehmet	AliOğlu abdulgani	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	62
	28	Ahmet	AliOğlu abdulgani	Kardeşi	Kara kır sakallı		50

Karye-i Kureyş-i Sağır

Hane	Numara	Adı	Baba Adı	Hane Reisine Yakınlığı	Eşkali	Mesleği	Yaşı
1	1	Mustafa	Fakiye? Oğlu Ahmet	Hane reisi	Kır sakallı	İmam ve İhtiyar-ı Karye	50
	2	Ahmet	MollaMustafa	Oğlu		Talebe	22
2	3	Abdülcelil	Halil	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	40
	4	Halil	Abdülcelil	Oğlu			6

3	5	Halil	Gencebaş? OğluAli	Hane reisi	Kır sakallı	Çiftçi	30
	6	Süleyman	Halil	Oğlu		Uşak	12
4	7	Mustafa	HızırOğlu Musa	Hane reisi	Kara kır sakallı	Rençber	48
	8	Ali	Mustafa	Oğlu			5
5	9	Halil	Molla İsmail	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	50
	10	Durmuş	Halil	Oğlu	Kara bıyıklı		22
	11	Durmuş	Abdullah	Yeğeni			20
6	12	Veli	BekirOğluVeli	Hane reisi	Kara kır sakallı	Değirmenci	50
7	13	İsmail	Molla İsmail OğluAli	Hane reisi	Kara kır sakallı	Çiftçi	48
	14	İbrahim	İsmail	Kardeşi	Kara kır sakallı		45
8	15	Ali	ArapHasan	Hane reisi	Kara sakallı	Çiftçi	40
	16	Hasan	Ali	Oğlu			3
	17	Halil	Ali	Oğlu			1
	18	Kasım	ArapHasan	Kardeşi	Kara sakallı		32
9	19	Süleyman	ÇulhaÖmer	Hane reisi	Kara kır sakallı	Çiftçi	50
	20	Ömer	Süleyman	Oğlu			9
	21	Ali	Süleyman	Oğlu			8
	22	İsmail	Süleyman	Oğlu			5
10	23	İbrahim	Ekiz Oğlu Muhammed	Hane reisi			11
	24	İsmail	Ekiz Oğlu Muhammed	Kardeşi			8
	25	Abdülcelil	Ekiz Oğlu Muhammed	Kardeşi			6
11	26	Mustafa	Çopur Ahmet	Hane reisi	Kara sakallı	Rençber	4
	27	Ahmet	Mustafa	Oğlu			7
	28	Ali	Mustaf	Oğlu			5

EK-3. Esbkeşan Mukataası 1831 Orijinal Nüfus Defteri 3. Sayfası

The image shows two pages of a handwritten Ottoman population register (nüfus defteri) from 1831. The document is organized into columns, each representing a family unit (hane). Each entry begins with the heading 'خانه' (hane) in red ink, followed by a list of family members. The entries include names, ages, and marital status (e.g., 'evli' for married, 'bekir' for unmarried). The text is written in Arabic script. There are some corrections and annotations in red ink throughout the document. The pages are numbered at the top and bottom.

Page	Entry No.	Family Name	Members
Left Page	1	خانه
	2	خانه
	3	خانه
	4	خانه
	5	خانه
	6	خانه
	7	خانه
	8	خانه
	9	خانه
	10	خانه
	11	خانه
	12	خانه
Right Page	13	خانه
	14	خانه
	15	خانه
	16	خانه
	17	خانه
	18	خانه
	19	خانه
	20	خانه
	21	خانه
	22	خانه
	23	خانه
	24	خانه

NFS.d.03390

EK-5. Esbkeşan Mukataası 1831 Orijinal Nüfus Defteri 34. Sayfası

The image shows two pages of a handwritten Ottoman population register. The text is written in Arabic script, with red ink used for headings and some numbers. The entries are organized into columns and rows, with some entries underlined. The pages are numbered in the top corners (34 on the left, 35 on the right). The text is dense and covers most of the page area.

At the bottom center of the image, there is a reference number: NFS.d.03390

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Ebubekir GÜLGÖNÜL
Uyruğu : Tc.
Doğum Yeri ve Tarihi : Cihanbeyli / 10.12.1974
Telefon : 0532 0654320
Faks :
e-mail : ebubekirgulgonul@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: Selçuklu Lisesi, Selçuklu, Konya	1997
Üniversite	: Ankara Üniv. Çankaya, Ankara	2001
Yüksek Lisans	: Selçuk Üniv. Meram, Konya (Tezsiz)	2003
Doktora	:	

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2005-2007	Özel Eğitim	Öğretmen
2007-2010	Özel Eğitim	Yönetici
2010-2017	Milli Eğitim	Öğretmen/ Yönetici

UZMANLIK ALANI

YABANCI DİLLER

İngilizce, Arapça

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER

Üst düzeyde Osmanlıca bilmektedir. Ankara Üniversitesi DTCF’de amatör olarak dergi çalışmaları yaptı. Yayınlanmamış üniversiteye hazırlık tarih soru bankası hazırladı. Amatör olarak şiir yazar.

YAYINLAR